

PROTOKÓŁ Nr VI/2019

z przebiegu VI sesji Rady Gminy Drzycim VIII kadencji odbytej w dniu 27 czerwca 2019 roku

otwartej o godz. 14⁰⁰
zamkniętej o godz. 15²⁰.

W sesji udział wzięło 14 radnych, na skład ustawy – 15.

Spoza Rady w sesji uczestniczyły następujące osoby:

1. p. Marian Krywald – Wójt Gminy,
 2. p. Anna Maćkowska – Sekretarz Gminy,
 3. p. Joanna Riesop – Skarbnik Gminy,
 4. p. Józef Gawrych – Radny Rady Powiatu,
 5. p. Krzysztof Nowiński – Zastępca Kierownika Referatu Infrastruktury i Rozwoju Gospodarczego
 6. p. Malwina Sadowska – Podinspektor ds. mienia komunalnego i planowania przestrzennego
 7. p. Jolanta Szczepańska – Pracownik Socjalny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
 8. p. Małgorzata Rządkowska – Pracownik Referatu Organizacyjno-Społecznego
- sołtysi z terenu gminy.

Obradom przewodniczyła: Przewodnicząca Rady Gminy – p. Elżbieta Babińska.

Protokolant obrad: Inspektor ds. Obsługi Rady Bożena Szajerka.

Porządek obrad VI sesji Rady Gminy:

1. Otwarcie sesji.
2. Stwierdzenie quorum.
3. Przyjęcie protokołu z przebiegu V sesji Rady Gminy.
4. Przyjęcie porządku obrad.
5. Informacja Wójta Gminy z działalności w okresie międzysesyjnym.
6. Składanie interpelacji.
7. Podjęcie uchwały w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia udzielających schronienia osobom bezdomnym z terenu gminy Drzycim.
8. Podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Drzycim.
9. Wprowadzenie zmian do budżetu gminy na 2019 rok – podjęcie uchwały zmieniającej Uchwałę Nr III/16/2018 z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Drzycim na rok 2019.
10. Debata nad Raportem o stanie gminy i podjęcie uchwały o wotum zaufania dla Wójta Gminy
11. Podjęcie uchwały w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Drzycim za 2018 rok.
12. Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia absolutorium Wójtowi Gminy z tytułu wykonania budżetu Gminy Drzycim za 2018 rok.
13. Odpowiedzi na interpelacje.
14. Sprawy bieżące Rady Gminy.
15. Wolne wnioski i zapytania.
16. Zamknięcie obrad.

Ad. 1.

Otwarcia VI, zwyczajnej sesji dokonała Przewodnicząca Rady Gminy Pani Elżbieta Babińska witając zgromadzoną Radę, Pana Wójta, Sekretarza i Skarbnika Gminy, Radnego Rady Powiatu, sołtysów i pracowników Urzędu Gminy.

Ad. 2.

W oparciu o listę obecności stwierdziła, że w sesji uczestniczy 14 radnych, na skład ustawowy 15. Lista obecności członków Rady stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

Nieobecna: Radna p. Marlena Ziátkowska.

Lista obecności sołtysów stanowi załącznik nr 2.

Ad. 3.

Protokół z przebiegu V sesji Rady Gminy został przyjęty przez Radę Gminy jednogłośnie.

Ad. 4.

Porządek obrad przewidziany na V sesję Rady został przedstawiony przez Przewodniczącą Rady.

O udzielenie głosu poprosił Pan Wójt, który zwrócił się do Rady Gminy z wnioskiem o wprowadzenie tematu dodatkowego do porządku obrad, jako punktu „9” pn. „Podjęcie uchwały w sprawie wzoru wniosku o wypłatę zryczałtowanego dodatku energetycznego.”

Wniosek został przyjęty przez Radę Gminy jednogłośnie. W takim też wyniku Rada Gminy przyjęła porządek obrad po zmianie.

Ciąg dalszy porządku obrad po zmianie:

5. Informacja Wójta Gminy z działalności w okresie międzysesyjnym.
6. Składanie interpelacji.
7. Podjęcie uchwały w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia udzielających schronienia osobom bezdomnym z terenu gminy Drzycim.
8. Podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Drzycim.
9. Podjęcie uchwały w sprawie wzoru wniosku o wypłatę zryczałtowanego dodatku energetycznego.
10. Wprowadzenie zmian do budżetu gminy na 2019 rok – podjęcie uchwały zmieniającej Uchwałę Nr III/16/2018 z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Drzycim na rok 2019.
11. Debata nad Raportem o stanie gminy i podjęcie uchwały o wotum zaufania dla Wójta Gminy.
12. Podjęcie uchwały w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Drzycim za 2018 rok.
13. Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia absolutorium Wójtowi Gminy z tytułu wykonania budżetu Gminy Drzycim za 2018 rok.
14. Odpowiedzi na interpelacje.
15. Sprawy bieżące Rady Gminy.
16. Wolne wnioski i zapytania.
17. Zamknięcie obrad.

Ad. 5.

Pan Wójt Gminy przedstawił informację z działalności między sesjami z zakresu wydanych zarządzeń. Informację z realizacji zadań bieżących i inwestycji oraz pozyskiwania funduszy zewnętrznych przedstawiła Radzie Pan Krzysztof Nowiński – Zastępca Kierownika Referatu Infrastruktury i Rozwoju Gospodarczego. Przedstawione informacje stanowią komplet materiałów, jako załącznik nr 3 do protokołu.

Ad. 6.

Interpelacji nie składano.

Ad. 7.

Projekt uchwały w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia udzielających schronienia osobom bezdomnym z terenu gminy Drzycim omówiła Pani Jolanta Szczepańska: „Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminy obowiązek udzielania schronienia osobom, które są go pozbawione. Taka pomoc jest udzielana min. przez przyznanie miejsca w schronisku dla osób bezdomnych. Od ubiegłego roku zmieniły się przepisy i ustawa o pomocy społecznej obliguje ośrodki pomocy społecznej do podpisywania umów ze schroniskami. Do tej pory odbywało się to na zasadzie porozumienia, teraz natomiast należy zawrzeć umowę i dokonywać comiesięczną opłatę za "rezerwację" miejsca (jest to miesięczny koszt 653,62 zł), która daje nam gwarancję pewnego miejsca. Tabela, zawarta w projekcie uchwały przedstawia odpłatność procentową, która jest uzależniona od wysokości dochodu. Koszt odpłatności jest inny dla osoby w rodzinie a inny dla osoby samotnie gospodarującej. Osoby, które nie przekraczają kryterium dochodowego, są zwolnione z odpłatności. Kryterium dochodowe dla osoby w rodzinie wynosi 528 zł natomiast dla osoby samotnie gospodarującej wynosi 701 zł. Miesięczny koszt pobytu w schronisku wynosi 1305,24 zł, dodatkowo wyżywienie około 230 zł miesięcznie (7,41 zł za dzień) czyli łącznie około 1500 zł - całkowity koszt pobytu jednej osoby! W tym roku mieliśmy jedną osobę umieszczoną w schronisku, był to luty i marzec a teraz jeden pan jest od czerwca.”

Pozytywną opinię do omówionego projektu uchwały przedstawił Pan Sławomir Moczyński – Przewodniczący Komisji Oświaty i Spraw Społecznych.

W otwartej dyskusji nie dyskutowano.

Za poddaną pod głosowanie **Uchwałą Nr VI/38/2019** w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia udzielających schronienia osobom bezdomnym z terenu gminy Drzycim, Rada Gminy opowiedziała się jednogłośnie – pozytywnie. Podjęta uchwała stanowi załącznik nr 4 do protokołu.

Nazwisko i imię	Głosy oddane „za”	Głosy przeciwne	Głosy wstrzymujące się
Ancuta Ewa	x		
Babińska Elżbieta	x		
Czerwińska Anna	x		
Dembek Ryszard	x		
Krauze Korneliusz	x		
Kruczyńska Barbara	x		
Kuliczkowski Kamil	x		
Moczyński Sławomir	x		
Noga Zygmunt	x		
Nowakowski Emil	x		
Perlik Marek	x		
Popielas Ryszard	x		
Wycinek Zygmunt	x		
Ziątkowska Marlena	nieobecna	-	-
Żbikowska Sylwia	x		

Ad. 8.

Projekt uchwały w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Drzycim omówiła Pani Malwina Sadowska: „W dniu 29 marca 2019 r. Rada Gminy Drzycim uchwaliła zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Drzycim. Studium zostało przesłane do Wojewody Kujawsko-Pomorskiego w celu oceny ich zgodności z przepisami prawnymi. Zawiadomieniem z dnia 18 kwietnia 2019 r. Wojewoda zgłosił zastrzeżenia, które zostały uwzględnione i poprawione przez urbanistę oraz pracownika Urzędu Gminy w Drzycimiu. Rozstrzygnięciem nadzorczym nr 47/2019 z dnia 07 maja 2019 r. Wojewoda Kujawsko-Pomorski stwierdził nieważność Uchwały Nr IV/23/2019 Rady Gminy Drzycim z dnia 29 marca 2019 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Drzycim, gdyż żaden przepis prawa nie daje radzie gminy uprawnień do tego, by w ramach uchwalania zmiany studium jednocześnie wygasić obowiązujące w gminie studium. Zmiana

studium jest bowiem przykładem nowelizacji. W obecnej uchwale został usunięty § 3: „Traci moc Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Drzycim przyjęte Uchwałą nr XVIII/137/2001 Rady Gminy Drzycim z dnia 24 kwietnia 2001 r.”

Poprawki dokonane w załącznikach do uchwalanego ponownie Studium:

- 1) ogólna aktualizacja podstaw prawnych,
- 2) rozdział 16. Zmieniliśmy podstawę prawną na aktualną: Decyzja nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych (Dz. Urz. Min. Infrastruktury i Rozwoju z 2014 r., poz. 25 z późn. zm.),
- 3) skasowany skład zespołu autorskiego na załącznikach graficznych.

Ponadto „Uwaga” złożona podczas wyłożenia projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Drzycim do publicznego wglądu, nie została uwzględniona, ponieważ przedmiotowe działki wskazane we wniosku, zgodnie ze stanem faktycznym i oświadczeniami właścicieli nieruchomości są przeznaczone pod funkcje produkcyjno-usługowe i użytkowane zgodnie z taką funkcją. Studium potwierdza jedynie stan faktyczny przychyłając się do wniosków właścicieli nieruchomości i ustalając kierunek zagospodarowania przestrzennego zgodny z istniejącymi uwarunkowaniami i polityką przestrzenną gminy w tym zakresie. Ponadto w nieobowiązującym miejscowym planie ogólnym, który utracił moc wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, cały przedmiotowy teren był określony jako tereny rzemiosła usługowego – istniejące i projektowane warsztaty rzemiosła uciążliwego z budynkami mieszkalnymi. Podkreśliła, że w związku z tym, że jest nieuwzględniona „uwaga” – stanowiąca załącznik nr 4 do uchwały w sprawie zmiany studium, musi ona zostać podjęta przez Radę odrębnie, przed podjęciem uchwały. Tak również głosowaliśmy w marcu.”

Zmiana Studium była przedmiotem posiedzeń wszystkich merytorycznych Komisji, zatem Przewodniczący przedstawili kolejno wypracowane opinie:

- 1) Pan Sławomir Moczyński opinie pozytywną w imieniu Komisji Oświaty i Spraw Społecznych,
- 2) Pan Marek Perlik –opinię pozytywną w imieniu Komisji Gospodarki i Ochrony Środowiska,
- 3) Pan Zygmunt Wycinek – opinię pozytywną w imieniu Komisji Budżetu i Finansów.

W otwartej dyskusji nikt nie zabrał głosu.

Przewodnicząca Rady, po wyjaśnieniach Pani Sadowskiej przystąpiła do głosowania imiennego, załącznika nr 4 do projektu omawianej uchwały.

Nazwisko i imię	Głosy oddane „za”	Głosy przeciwne	Głosy wstrzymujące się
Ancuta Ewa	x		
Babińska Elżbieta	x		
Czerwińska Anna	x		
Dembek Ryszard	x		
Krauze Korneliusz	x		
Kruczyńska Barbara	x		
Kuliczkowski Kamil	x		
Moczyński Sławomir	x		
Noga Zygmunt	x		
Nowakowski Emil	x		
Perlik Marek	x		
Popielas Ryszard	x		
Wycinek Zygmunt	x		
Ziątkowska Marlena	nieobecna	-	-
Żbikowska Sylwia	x		

Przedmiotowy załącznik zawierający wyjaśnienia do nieuwzględnionej uwagi został podjęty przez Radę jednogłośnie i stanowi załącznik nr 5 do protokołu.

Następnie przystąpiono do podjęcia **Uchwały Nr VI/39/2019** w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Drzycim:

Nazwisko i imię	Głosy oddane „za”	Głosy przeciwne	Głosy wstrzymujące się
Ancuta Ewa	x		
Babińska Elżbieta	x		
Czerwińska Anna	x		
Dembek Ryszard	x		
Krauze Korneliusz	x		
Kruczyńska Barbara	x		
Kuliczkowski Kamil	x		
Moczyński Sławomir	x		
Noga Zygmunt	x		
Nowakowski Emil	x		
Perlik Marek	x		
Popielas Ryszard	x		

Wycinek Zygmunt	x		
Ziątkowska Marlena	nieobecna	-	-
Żbikowska Sylwia	x		

W wyniku głosowania została podjęta przez Radę Gminy jednogłośnie i stanowi załącznik nr 6 do protokołu.

Ad. 9.

Projekt uchwały w sprawie wzoru wniosku o wypłatę zryczałtowanego dodatku energetycznego omówiła Pani Małgorzata Rządowska: „Ustawą z dnia 21 lutego 2019 r. o zmianie niektórych ustaw, w celu zapewnienia stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE, zmieniony został art. 5d ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne, w ten sposób, że Rada Gminy została zobowiązana do określenia w drodze uchwały wzoru wniosku o wypłatę dodatku energetycznego. Do niniejszej uchwały macie Państwo załączony wzór wniosku, który w odróżnieniu do wcześniejszego, uzupełniony został o klauzulę RODO oraz w podpunkt, w którym wnioskodawca potwierdza, że został poinformowany o fakcie przetwarzania danych przez administratora.”

Opinię pozytywną do omówionego projektu uchwały przedstawił Pan Zygmunt Wycinek – Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów.

W dyskusji głosów nie było.

Poddana pod głosowanie **Uchwała Nr VI/40/2019** w sprawie wzoru wniosku o wypłatę zryczałtowanego dodatku energetycznego została podjęta przez Radę Gminy jednogłośnie i stanowi załącznik nr 7 do protokołu.

Nazwisko i imię	Głosy oddane „za”	Głosy przeciwne	Głosy wstrzymujące się
Ancuta Ewa	x		
Babińska Elżbieta	x		
Czerwińska Anna	x		
Dembek Ryszard	x		
Krauze Korneliusz	x		
Kruczyńska Barbara	x		
Kuliczkowski Kamil	x		
Moczyński Sławomir	x		

Noga Zygmunt	x		
Nowakowski Emil	x		
Perlik Marek	x		
Popielas Ryszard	x		
Wycinek Zygmunt	x		
Ziątkowska Marlena	nieobecna	-	-
Żbikowska Sylwia	x		

Ad.10.

Projekt uchwały zmieniającej Uchwałę Nr III/16/2018 z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Drzycim na rok 2019 omówiła Pani Skarbnik Gminy zgodnie z uzasadnieniem zawartym w projekcie uchwały.

Opinię pozytywną przedstawił Pan Zygmunt Wycinek – w imieniu Komisji Budżetu i Finansów.

W otwartej dyskusji nie dyskutowano.

Poddana pod głosowanie **Uchwała Nr VI/41/2019** zmieniająca Uchwałę Nr III/16/2018 z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Drzycim na rok 2019 została podjęta przez Radę Gminy jednogłośnie i stanowi załącznik nr 8 do protokołu.

Nazwisko i imię	Głosy oddane „za”	Głosy przeciwne	Głosy wstrzymujące się
Ancuta Ewa	x		
Babińska Elżbieta	x		
Czerwińska Anna	x		
Dembek Ryszard	x		
Krauze Korneliusz	x		
Kruczyńska Barbara	x		
Kuliczkowski Kamil	x		
Moczyński Sławomir	x		
Noga Zygmunt	x		
Nowakowski Emil	x		
Perlik Marek	x		
Popielas Ryszard	x		
Wycinek Zygmunt	x		
Ziątkowska Marlena	nieobecna	-	-
Żbikowska Sylwia	x		

Ad. 11.

Omówienia Raportu o stanie gminy (załącznik nr 9 do protokołu) dokonała Pani Anna Maćkowska – Sekretarz Gminy: „Obowiązek sporządzenia Raportu o stanie gminy został wprowadzony ustawą z 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 130). Zgodnie z art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym Wójt co roku do dnia 31 maja przedstawia radzie gminy raport o stanie gminy. Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego. Rada gminy rozpatruje raport podczas sesji, na której podejmowana jest uchwała rady gminy w sprawie udzielenia bądź nieudzielenia absolutorium wójtowi. Raport rozpatrywany jest w pierwszej kolejności. Nad przedstawionym raportem o stanie gminy przeprowadza się debatę. Po zakończeniu debaty nad raportem o stanie gminy rada gminy przeprowadza głosowanie nad udzieleniem wójtowi wotum zaufania. Uchwałę o udzieleniu wójtowi wotum zaufania rada gminy podejmuje bezwzględna większością głosów ustawowego składu rady gminy. Niepodjęcie uchwały o udzieleniu wójtowi wotum zaufania jest równoznaczne z podjęciem uchwały o nieudzieleniu wójtowi wotum zaufania. Raport o stanie gminy Drzycim za 2018 rok został Państwu rozdany na poprzedniej sesji tj. 30 maja 2019 r.

Przedstawia on:

- 1) Ogólną charakterystykę gminy
- 2) Mieszkańców
- 3) Finanse Gminy
- 4) Działalność inwestycyjną i infrastrukturę
- 5) Edukację
- 6) Gospodarkę mieszkaniową i komunalną
- 7) Planowanie przestrzenne
- 8) Pomoc społeczną
 - a) Zasiłki rodzinne, świadczenia wychowawcze, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, karta dużej rodziny, świadczenia Dobry Start
 - b) Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Drzycimiu
- 9) Ochronę zdrowia
 - 10) Ochronę środowiska (Gospodarka odpadami)
 - 11) Działalność Gminnej Biblioteki Publicznej w Drzycimiu
 - 12) Działalność Świetlicy Gminnej w Drzycimiu
 - 13) Informację o liczbie przedsiębiorców

- 14) Informację o sprawach obywatelskich – budżet obywatelski (my nie mamy obowiązku – obowiązek mają tylko gminy będące miastami na prawach powiatu, wysokość budżetu obywatelskiego – co najmniej 0,5% wydatków gminy zawartych w ostatnim przedłożonym sprawozdaniu z wykonania budżetu)
- 15) Przestępczość w gminie
- 16) Informacja o realizacji polityk, programów i strategii
 - a) Strategia rozwoju gminy Drzycim,
 - b) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w gminie Drzycim,
 - c) Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Drzycim,
 - d) Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Drzycim
 - e) Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, programy wsparcia dla gospodarstw domowych,
 - f) Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Drzycim,
 - g) Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Drzycim,
 - h) Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drzycim,
 - i) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Drzycim,
 - j) Gminny Program Wspierania Rodziny,
 - k) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
 - l) Program współpracy Gminy Drzycim z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W okresie od początku do końca 2018 r. liczba mieszkańek i mieszkańców zmniejszyła się o 54 osoby, przez co na dzień 31 grudnia 2018 r. wynosiła 5044 osób, w tym 2489 kobiety i 2555 mężczyzn. Budżet Gminy Drzycim na rok 2018 zakładał dochody w kwocie 22.492.108,53 zł, które wykonano w wysokości 22.857.725,35 zł, co stanowi 101,63 % zakładanego planu. Ponadplanowe dochody to kwota 365.616,82 zł, na którą składają się wpływy z podatków, opłat oraz odsetek. Zrealizowane dochody bieżące stanowią kwotę 22.702.304,79 zł, zaś dochody majątkowe stanowią kwotę 155.420,56 zł. Najważniejszym źródłem dochodów zewnętrznych Gminy Drzycim w 2018 roku były dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące i inwestycje w kwocie 8.463.254,17 zł, co stanowi 37,03% dochodów ogółem oraz subwencje, które wpłynęły w kwocie 6.816.611,00 zł, co stanowiło 29,82% dochodów ogółem. Natomiast wpływy z podatków i opłat w kwocie 7.138.933,07 zł (w tym: podatki 6.113.097,15 zł, opłaty 1.025.835,92 zł) stanowiły najważniejsze źródło dochodów własnych gminy. Natomiast budżet Gminy Drzycim na rok 2018

zakładał wydatki w kwocie 22.937.865,06 zł, które wykonano w wysokości 22.843.637,69 zł, co stanowi 95,43 % zakładanego planu. W tym wydatki bieżące stanowiły 20.869.511,95 zł, tj. 91,35% ogółu wydatków, zaś wydatki majątkowe w kwocie 1.974.125,74 zł stanowiły 8,65% ogółu wydatków. Jeśli chodzi o wydatki bieżące to największe poniesiono na pozostałe wydatki bieżące (tj. świadczenia na rzecz osób fizycznych, zakupy, usługi itp.) oraz na wynagrodzenia i pochodne. Podsumowując dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 4.531,67 zł, natomiast wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 4.528,87 zł. Reasumując wynik finansowy Gminy Drzycim na dzień 31 grudnia 2018 r. zamknął się nadwyżką w kwocie 14.087,66 zł, przy planowanym deficycie w wysokości 1.445.756,53 zł. Gmina zrealizowała przychody w wysokości 2.066.764,53 zł, w tym z tytułu kredytów w kwocie 550.000,00 zł oraz z wolnych środków w kwocie 1.516.764,53 zł. Zadłużenie Gminy Drzycim na koniec 2018 roku wynosiło 2.212.364,95 zł, co stanowiło 9,67% w relacji do wykonanych dochodów. W tym: kredyty bankowe długoterminowe – 2.115.258,03 zł, pożyczki długoterminowe z WFOŚ i GW w Toruniu – 97.106,92 zł. Gmina Drzycim na koniec 2018 roku nie posiadała zobowiązań wymagalnych. Ponadto Gmina Drzycim w 2018 roku nie udzieliła poręczeń i gwarancji. Wydatki majątkowe w 2018 r. zaplanowano w kwocie 2.189.749,46 zł. Wydatki zrealizowane w 2018 roku to kwota 1.974.125,74 zł, tj. 90,15%. W ramach funduszu sołeckiego, wyodrębnionego w gminie, zrealizowano wydatki na łączną kwotę 250.368,09 zł, tj. 98,61% planu.”

Po szczegółowym omówieniu tematu głos zabrali poszczególni Przewodniczący Komisji przedstawiając opinie pozytywne:

- 1) Pan Sławomir Moczyński – Przewodniczący Komisji Oświaty i Spraw Społecznych,
- 2) Pan Marek Perlik – Przewodniczący Komisji Gospodarki i Ochrony Środowiska,
- 3) Pan Zygmunt Wycinek – Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów.

W debacie nad Raportem nikt nie zabrał głosu.

Za poddaną pod głosowanie **Uchwałą Nr VI/42/2019** w sprawie udzielenia Wójtowi Gminy Drzycim wotum zaufania, Rada Gminy opowiedziała się jednogłośnie – pozytywnie. Uchwała stanowi załącznik nr 10 do protokołu.

Nazwisko i imię	Głosy oddane „za”	Głosy przeciwne	Głosy wstrzymujące się
Ancuta Ewa	x		
Babińska Elżbieta	x		
Czerwińska Anna	x		
Dembek Ryszard	x		
Krauze Korneliusz	x		
Kruczyńska Barbara	x		
Kuliczkowski Kamil	x		
Moczyński Sławomir	x		
Noga Zygmunt	x		
Nowakowski Emil	x		
Perlik Marek	x		
Popielas Ryszard	x		
Wycinek Zygmunt	x		
Ziątkowska Marlena	nieobecna	-	-
Żbikowska Sylwia	x		

Ad. 12.

Wprowadzenia do tematu i krótkiego omówienia najbardziej istotnych pozycji w sprawozdaniu z wykonania budżetu gminy za 2018 rok (załącznik nr 11 do protokołu) dokonała Pani Joanna Riesop – Skarbnik Gminy.

Omówiła również sprawozdanie finansowe za 2018 rok.

Następnie przedstawiła opinię Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy o sprawozdaniu z wykonania budżetu za miniony rok (załącznik nr 12 do protokołu).

Przewodnicząca Rady Gminy wyjaśniła, że oprócz Komisji Rewizyjnej, (której sprawozdanie wszyscy radni otrzymali w materiałach), przedmiotowe sprawozdanie analizowały również pozostałe Komisje, po czym udzieliła głosu kolejno ich przewodniczącym:

- 1) Pan Sławomir Moczyński, w imieniu Komisji Oświaty i Spraw Społecznych przedstawił opinię pozytywną,
- 2) Pan Marek Perlik – Przewodniczący Komisji Gospodarki i Ochrony Środowiska przedstawił opinię pozytywną,
- 3) Pan Zygmunt Wycinek – Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów przedstawił również opinię pozytywną.

W otwartej przez Przewodniczącego Rady dyskusji, nikt nie zabrał głosu.

Za podjęciem **Uchwały Nr VI/43/2019** w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Drzycim za 2018 rok, Rada Gminy opowiedziała się jednogłośnie. Podjęta uchwała stanowi załącznik nr 13 do protokołu.

Nazwisko i imię	Głosy oddane „za”	Głosy przeciwne	Głosy wstrzymujące się
Ancuta Ewa	x		
Babińska Elżbieta	x		
Czerwińska Anna	x		
Dembek Ryszard	x		
Krauze Korneliusz	x		
Kruczyńska Barbara	x		
Kuliczkowski Kamil	x		
Moczyński Sławomir	x		
Noga Zygmunt	x		
Nowakowski Emil	x		
Perlik Marek	x		
Popielas Ryszard	x		
Wycinek Zygmunt	x		
Ziątkowska Marlena	nieobecna	-	-
Żbikowska Sylwia	x		

Ad. 13.

Pani Przewodnicząca Rady udzieliła głosu Przewodniczącej Komisji Rewizyjnej – Pani Ewie Ancucie, która zapoznała obecnych z wypracowanym przez Komisję Rewizyjną wnioskiem, w sprawie udzielenia Wójtowi Gminy absolutorium. Wniosek stanowi załącznik nr 14 do protokołu.

Następnie Przewodnicząca Rady wyjaśniła, że przedstawiony wniosek został skierowany do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy w celu wydania do niego stosownej opinii, po czym odczytała treść tejże opinii przesłanej z Regionalnej Izby (załącznik nr 15 do protokołu).

Po odczytaniu Uchwały Nr 2/Kr/2019 Składu Orzekającego Nr 15 Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy, oceniającego pozytywnie wniosek Komisji Rewizyjnej, Przewodnicząca Rady przedstawiła treść uchwały Rady Gminy w sprawie udzielenia absolutorium Wójtowi Gminy z tytułu wykonania budżetu Gminy Drzycim za 2018 rok i poddała pod głosowanie.

Uchwała Nr VI/44/2019 w sprawie udzielenia Wójtowi Gminy absolutorium została podjęta przez Radę Gminy jednogłośnie i stanowi załącznik nr 16 do protokołu.

Nazwisko i imię	Głosy oddane „za”	Głosy przeciwne	Głosy wstrzymujące się
Ancuta Ewa	x		
Babińska Elżbieta	x		
Czerwińska Anna	x		
Dembek Ryszard	x		
Krauze Korneliusz	x		
Kruczyńska Barbara	x		
Kuliczkowski Kamil	x		
Moczyński Sławomir	x		
Noga Zygmunt	x		
Nowakowski Emil	x		
Perlik Marek	x		
Popielas Ryszard	x		
Wycinek Zygmunt	x		
Ziątkowska Marlena	nieobecna	-	-
Żbikowska Sylwia	x		

Po podjęciu uchwały i przyjęciu gratulacji od Przewodniczącej Rady Gminy, Pan Wójt poprosił o udzielenie głosu, po czym podziękował członkom Rady za udzielenie absolutorium.

Ad. 14.

Interpelacji w szóstym punkcie obrad nie składano.

Ad. 15.

W sprawach bieżących głosów nie było.

Ad. 16.

Przewodnicząca Rady – Chciałabym poinformować, że za Przychodnią Rodzinną powstaną dwa miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych, bo istnieje podjazd, a nie było miejsc parkingowych.

Pan Wójt – Spółka lekarzy prowadzących Przychodnię partycypuje w kosztach tego zadania, bo zasponsorowali polbruk.

Sołtys sołectwa Gródek – Pan Roman Krywald – W Przychodni są za długie kolejki w oczekiwaniu na wizytę u lekarza. Na miejscu przydałby się automat z wodą, szczególnie teraz, kiedy mamy takie upały.

Pan Wójt – Będę jutro interweniował w tym zakresie. W związku z tym, że mamy okres urlopowy, a kolejną sesję przewidujemy dopiero na wrzesień, życzę wszystkim zebranym udanych i bezpiecznych urlopów.

Ad. 17.

Przewodnicząca Rady podziękowała obecnym za udział obradach i dokonała zamknięcia VI sesji Rady Gminy życząc jednocześnie wszystkim udanych urlopów.

Przewodnicząca Rady Gminy

Elżbieta Babińska

Załączniki:

1. Lista obecności radnych
2. Lista obecności sołtysów
3. Informacja Wójta Gminy z działalności w okresie międzysesyjnym
4. **Uchwała Nr VI/38/2019** Uchwała w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia udzielających schronienia osobom bezdomnym z terenu gminy Drzycim
5. Załącznik nr 4 do Uchwały w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Drzycim
6. **Uchwała Nr VI/39/2019** w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Drzycim
7. **Uchwała Nr VI/40/2019** w sprawie wzoru wniosku o wypłatę zryczałtowanego dodatku energetycznego
8. **Uchwała Nr VI/41/2019** zmieniająca Uchwałę Nr III/16/2018 z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Drzycim na rok 2019
9. Raport o stanie gminy
10. **Uchwała Nr VI/42/2019** w sprawie udzielenia Wójtowi Gminy Drzycim wotum zaufania
11. Sprawozdanie z realizacji budżetu Gminy Drzycim za 2018 rok
12. Uchwała Nr 1/S/2019 Składu Orzekającego Nr 15 Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy
13. **Uchwała Nr VI/43/2019** w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Drzycim za 2018 rok
14. Wniosek Komisji Rewizyjnej o udzielenie absolutorium Wójtowi Gminy
15. Uchwała Nr 2/Kr/2019 Składu Orzekającego Nr 15 Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy w sprawie opinii o wniosku Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Drzycim w sprawie udzielenia absolutorium Wójtowi Gminy Drzycim za 2018 rok
16. **Uchwała Nr VI/44/2019** w sprawie udzielenia absolutorium Wójtowi Gminy z tytułu wykonania budżetu Gminy Drzycim za 2018 rok
17. Opinie Komisji Oświaty i Spraw Społecznych
18. Opinie Komisji Gospodarki i Ochrony Środowiska
19. Opinie Komisji Budżetu i Finansów.

Lista obecności radnych
na VI sesji Rady Gminy w dniu 27 czerwca 2019 r.

1. Ancuta Ewa
.....
2. Babińska Elżbieta
.....
3. Czerwińska Anna
.....
4. Dembek Ryszard
.....
5. Krauze Korneliusz
.....
6. Kruczyńska Barbara
.....
7. Kulickowski Kamil
.....
8. Moczyński Sławomir
.....
9. Noga Zygmunt
.....
10. Nowakowski Emil
.....
11. Perlik Marek
.....
12. Popielas Ryszard
.....
13. Wycinek Zygmunt
.....
14. Ziátkowska Marlina
.....
15. Żbikowska Sylwia
..... |

LISTA OBECNOŚCI SOŁTYSÓW
na VI sesji Rady Gminy w Drzycimiu,

odbytej w dniu 27 czerwca 2019 r.

1. Elżbieta Chróścińska _____
2. Adam Czerwiński _____
3. Anna Dziedziech _____
4. Zenon Janiec _____
5. Barbara Kruczyńska _____
6. Roman Krywald _____
7. Marian Lahutta _____
8. Ilona Nawrocka _____
9. Paulina Osowicka _____
10. Grzegorz Pecka _____
11. Dariusz Podlejski _____

Drzycim 27.06.2019r.

INFORMACJA

dotycząca realizacji zadań przez Referat Infrastruktury i Rozwoju Gospodarczego w okresie od dnia 29 maja 2019r. do dnia 27 czerwca 2019r.

I. Fundusz sołecki

Zrealizowano zadania pn.:

- montaż moskiter w oknach w msc. Gacki, za kwotę 600,00 zł, przez firmę UMLEX z Bramki
- montaż tablic kierunkowych w msc. Dólsk, za kwotę 2371,44 zł, przez SEGA Serwis z Bydgoszczy
- Podpisano umowę z firmą ENEA Oświetlenie w Bydgoszczy na wykonanie rozbudowy linii oświetleniowej w miejscowości Splawie, na kwotę 6027,00 zł realizacja do końca roku.

II. Realizacja zamówień publicznych

W podanym okresie przeprowadzono procedurę udzielenia zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego i podpisano umowę na zadanie pod nazwą:

„Rozbudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Drzycim”

W postępowaniu wpłynęła 1 oferta firmy **Instalcompact sp. z o.o. z Tarnowa Podgórnego za cenę brutto 2.410.800,00 zł**

W wyniku przeprowadzonego postępowania dokonano wyboru oferty najkorzystniejszej złożonej przez firmę Instalcompact.

Termin wykonania przedmiotu zamówienia: od podpisania umowy do 6 grudnia 2019r.

Umowę podpisano dnia 18 czerwca 2019 roku.

III. Realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska oraz nieruchomości

1. Dofinansowanie do przydomowych oczyszczalni ścieków - Podpisano 8 umów z 15 oraz odebrano 3 przydomowe oczyszczalnie ścieków.
2. „Demontaż, transport i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest” – przeprowadzono postępowanie wyboru wykonawcy. Wygrała oferta EKO-POL z Pruszcza, w kwocie 345,00 zł brutto za 1 tonę transportu i utylizacji azbestu. (około 43 tony – 14.835 zł) (usunięcie do 31 października)
3. Sprzedano lokal mieszkalny nr 1, w Biechowie, za kwotę 8.480,00 zł.
4. Podpisano umowę na zadanie pn. „Modernizacja drogi 7/18 w m. Jastrzębie z firmą „KIC-TRANS Piotr Różycki z Drzycimia na kwotę 36900,00 zł brutto
5. Podpisano umowę na dokumentację projektową dla zadania „Budowa drogi gminnej na działkach nr 23/1 i 9 w miejscowości Krakówek z firmą M STUDIO Maciej Wojnowski ze Świecia ma kwotę 29.766,00 zł brutto

IV. Informacja o dofinansowaniu inwestycji.

1. W dniu 26 czerwca 2019 r. Gmina Drzycim podpisała aneks do umowy na dofinansowanie „Budowy oczyszczalni ścieków w Drzycimiu” zwiększający kwotę dofinansowania z 2.499 637,99 zł do kwoty 3.124.547,49 zł, co daje dofinansowanie 85%.
2. Zadanie pn.: „Przebudowa odcinka drogi gminnej nr 030538C zlokalizowanej na działce nr 86/1 obręb Gacki, gmina Drzycim prowadzącej do świetlicy wiejskiej” – jest w trakcie realizacji.
3. Zadanie pn.: „Przebudowa ulicy Podgórnej w miejscowości Gródek - 030560C” - jest w trakcie realizacji.
4. Zadanie pn. Rozbudowa sieci wodociągowej w m. Gródek (ul. Szkolna i ul. Sosnowa) – jest w trakcie realizacji.

Sporządził

Zastępca Kierownika
Referatu Infrastruktury
i Rozwoju Gospodarczego

mgr inż. Krzysztof Nowiński

INFORMACJA WÓJTA GMINY**z wydanych zarządzeń w okresie od 30 maja do 26 czerwca 2019 r.**

1.	49/2019	30 maja	W sprawie ogłoszenia konkursów związanych z obchodami Dożynek Gminnych
2.	50/2019	31 maja	W sprawie zmian w budżecie gminy na 2019 rok
3.	51/2019	5 czerwca	W sprawie wprowadzenia zmian do Planu postępowań o udzielenie zamówień publicznych dla jednostek organizacyjnych gminy Drzycim na rok 2019
4.	52/2019	7 czerwca	W sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego samorządowej instytucji kultury – Gminna Biblioteka Publiczna w Drzycimiu za 2018 rok
5.	53/2019	7 czerwca	W sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego samorządowej instytucji kultury – Świetlica Gminna w Drzycimiu za 2018 rok
6.	54/2019	18 czerwca	W sprawie przyznania pomocy finansowej z funduszu zdrowotnego dla nauczycieli
7.	55/2019	18 czerwca	W sprawie zmian w budżecie gminy na 2019 rok
8.	56/2019	19 czerwca	W sprawie powołania Komisji Przetargowej do przeprowadzenia I przetargu na sprzedaż mienia komunalnego

Inspektor
ds. Obsługi Rady
Sporządziła:
Bożena Szajzka

**UCHWAŁA NR VI/38/2019
RADY GMINY DRZYCIM**

z dnia 27 czerwca 2019 r.

w sprawie szczególnych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia udzielających schronienia osobom bezdomnym z terenu Gminy Drzycim

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15, art. 40 ust.1, art. 41 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 506) w związku z art.17 ust.1 pkt. 3, art. 36 pkt. 2 lit. i, art. 48 a ust. 1 i 2, art. 96 ust. 1,2 i 4 , art.97 ust. 1 i 5 , art. 101 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 z późn.zm.)¹⁾ uchwała się co następuje:

§ 1. Określa się szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia, które udzielają schronienia osobom bezdomnym, dla których właściwą miejscowo jest Gmina Drzycim.

§ 2. Odpłatność za pobyt w ośrodku wsparcia zapewniającym schronienie ustalana jest zgodnie z tabelą:

Lp.	Procentowy stosunek dochodu osoby samotnie gospodarującej lub na osobę w rodzinie do kryterium dochodowego	Odpłatność w % dobowego kosztu utrzymania osoby bezdomnej w ośrodku wsparcia
1.	do 100%	bezpłatnie
2.	powyżej 100 % do 130%	20%
3.	powyżej 130% do 150%	30%
4.	powyżej 150% do 170%	50%
5.	powyżej 170% do 200%	80%
6.	powyżej 200% do 250%	90%
7.	powyżej 250 %	100%

§ 3. Opłata za pobyt w ośrodku wsparcia wnoszona jest na rachunek bankowy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Drzycimiu.

§ 4. Opłata za pobyt w ośrodku wsparcia dokonywana jest z dołu w rozliczeniach miesięcznych, stanowi dochód Gminy Drzycim.

§ 5. W przypadku gdy pobyt w ośrodku wsparcia nie obejmuje pełnego miesiąca kalendarzowego, opłatę oblicza się proporcjonalnie za każdy dzień pobytu, dzieląc kwotę opłaty za pobyt w ośrodku przez liczbę dni w danym miesiącu i mnożąc przez liczbę dni pobytu.

§ 6. 1. Ze względu na zwiększone wydatki związane z trudną sytuacją zdrowotną, osobistą lub realizacją indywidualnego planu wychodzenia z bezdomności, osoba lub rodzina ubiegająca się o skierowanie bądź przebywająca w ośrodku wsparcia może być częściowo lub całkowicie zwolniona z ponoszenia opłat za okres wynikający z okoliczności sprawy.

2. Zwolnienie częściowe lub całkowite z opłaty następuje na wniosek osoby bądź rodziny ubiegającej się o skierowanie lub przebywającej w ośrodku wsparcia.

§ 7. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Drzycim.

¹⁾Zmiany wyżej wymienionej Ustawy zostały ogłoszone w Dz.U z 2018 r. poz. 1693, 2192, 2354, 2529, Dz.U z 2019 r., poz.271, 730, 752

§ 8. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko – Pomorskiego.

Przewodnicząca Rady Gminy

Elżbieta Babińska

Uzasadnienie

Celem uchwały jest ustalenie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia udzielających schronienia osobom bezdomnym z terenu Gminy Drzycim. Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, ośrodkiem wsparcia może być ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, dzienny dom pomocy, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schronisko dla bezdomnych oraz klub samopomocy.

Na podstawie art. 97 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz.1508 z późn.zm.) Rada Gminy jest upoważniona do ustalenia w drodze uchwały, w zakresie zadań własnych, szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy między innymi udzielenie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 marca 2014 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 z późn.zm.)

Ustawodawca powierzył Radzie Gminy kompetencje do stanowienia w drodze uchwały o szczegółowych zasadach ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia. Określenie odpłatności według przedstawionych zasad pozwala ustalić wysokość odpłatności z uwzględnieniem możliwości finansowych osób/rodzin zobowiązanych do jej wnoszenia. W projekcie uchwały przedstawiono propozycję ustalania wysokości opłaty za pobyt w ośrodkach wsparcia, która uwzględnia to, by odpłatność ponoszona była stosownie do sytuacji dochodowej osób/rodzin zobowiązanych do jej wnoszenia. Osoby/rodziny, których dochód nie przekracza kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej, zgodnie z jej zapisami będą zwolnione z opłat. Opłatę za pobyt w ośrodkach wsparcia ustala podmiot kierujący w uzgodnieniu z osobą kierowaną, uwzględniając przyznany zakres usług. Opłatę za pobyt w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży ustala podmiot prowadzący, a w przypadku domów prowadzonych przez podmioty uprawnione – podmiot zlecający zadanie, uwzględniając warunki pobytu, w szczególności zakres przyznaných usług oraz obowiązki osoby przebywającej w domu. Wysokość ponoszonej odpłatności określana będzie w decyzjach administracyjnych.

W związku z powyższym zasadnym jest podjęcie uchwały w sprawie ustalenia zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla bezdomnych.

Przewodnicząca Rady Gminy

Elżbieta Babińska

Załącznik Nr 4 do uchwały Nr VI/39/2019
RADY GMINY DRZYCIM
z dnia 27 czerwca 2019 r.

Rozstrzygnięcie
o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego gminy Drzycim.

W dniach od 31 sierpnia 2018 r. do dnia 1 października 2018 r. wyłożono do publicznego wglądu projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Drzycim wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do przedmiotowego projektu.

Zgodnie z art. 11 pkt 8 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945, z 2019 r. poz. 60, 235, 730) osoby prawne i fizyczne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej w nieprzekraczalnym terminie do dnia 31 października 2018 r. wносиły uwagi do projektu zmiany projektu studium.

Wykaz uwag złożonych podczas wyłożenia projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Drzycim do publicznego wglądu:

Uwaga nr 1:

Treść uwagi: błędnie określono funkcję istniejącej zabudowy na działkach nr 367/3, 367/5, 367/6 przy ul. Świeckiej w Drzycimiu.

Uzasadnienie: Przedmiotowe działki zgodnie ze stanem faktycznym i oświadczeniami właścicieli nieruchomości są przeznaczone pod funkcje produkcyjno-usługowe i użytkowane zgodnie z taką funkcją. Studium potwierdza jedynie stan faktyczny przychylając się do wniosków właścicieli nieruchomości i ustalając kierunek zagospodarowania przestrzennego zgodny z istniejącymi uwarunkowaniami i polityką przestrzenną gminy w tym zakresie. Ponadto w nieobowiązującym miejscowym planie ogólnym, który utracił moc wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945, z 2019 r. poz. 60, 235, 730), cały przedmiotowy teren był określony jako tereny rzemiosła usługowego –istniejące i projektowane warsztaty rzemiosła uciążliwego z budynkami mieszkalnymi.

Rozstrzygnięcie: uwaga nieuwzględniona.

Przewodnicząca Rady Gminy

Elżbieta Babińska

**UCHWAŁA NR VI/39/2019
RADY GMINY DRZYCIM**

z dnia 27 czerwca 2019 r.

w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Drzycim.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 506) w związku z art. 11 pkt 9 oraz art. 12 ust. 1, art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945 ze zm.¹⁾), w związku z uchwałą nr IX/32/2011 Rady Gminy Drzycim z dnia 6 września 2011 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Drzycim

Rada Gminy uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Drzycim.

§ 2. Załącznikami do uchwały są:

1. Załącznik nr 1 – uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego Gminy Drzycim, część tekstowa.
2. Załącznik nr 1A – uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego Gminy Drzycim, rysunek zmiany studium.
3. Załącznik nr 2 – kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Drzycim, część tekstowa.
4. Załącznik nr 2A – kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Drzycim, rysunek zmiany studium.
5. Załącznik nr 3 – uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz synteza ustaleń projektu zmiany studium.
6. Załącznik nr 4 – rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu zmiany studium.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Drzycim.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Elżbieta Babińska

¹⁾Dz.U. z 2019 r., poz. 60; Dz.U. z 2019 r., poz. 235; Dz.U. z 2019 r., poz. 730

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DRZYCIM

ZAŁĄCZNIK NR 1 UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DRZYCIM

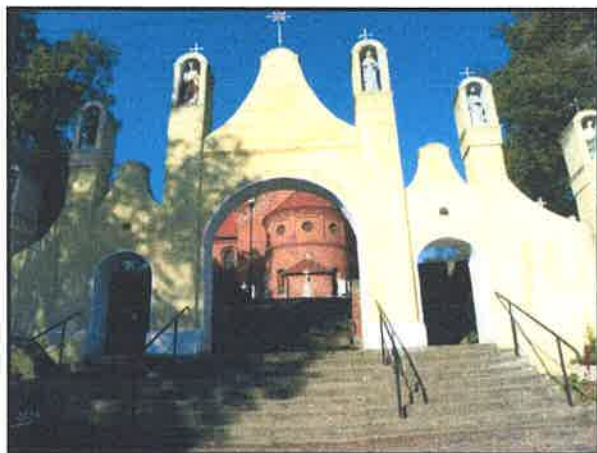
- TEKST UJEDNOLICONY -

DRZYCIM 2019 ROK

ZAŁĄCZNIK NR 1 DO UCHWAŁY NR VI/39/2019

RADY GMINY DRZYCIM

Z DNIA 27 czerwca 2019 R.

Spis treści

INFORMACJE WPROWADZAJĄCE.....	5
PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE	5
ZESPÓŁ AUTORSKI.....	6
CEL, ZAKRES I METODYKA OPRACOWANIA.....	8
1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU	10
1.1. Ogólna charakterystyka gminy	10
1.2. Struktura użytkowania i przeznaczenie terenów.....	13
1.3. Charakterystyka poszczególnych miejscowości i sołectw w gminie.....	15
2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY.....	21
2.1. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	21
2.2. Decyzje o warunkach zabudowy.....	21
2.3. Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	22
3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.....	23
3.1. Położenie fizyczno – geograficzne.....	23
3.2. Rzeźba terenu	24
3.3. Budowa geologiczna.....	24
3.4. Hydrologia	27
3.4.1 Wody powierzchniowe.....	27
3.4.2. Wody podziemne.....	28
3.5. Złoże i tereny górnicze.....	29
3.6. Klimat.....	29
3.7. Gleby	31
3.8. Fauna i flora.....	34
3.9. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna.....	37
3.9.1. Rolnictwo.....	37
4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	46
4.1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomości i ruchomych	47
4.2. Obiekty ujęte w ewidencji zabytków.....	48
4.2.1. Obiekty architektury i budownictwa	48
4.2.2. Zespoły dworsko – parkowe, pałacowo – parkowe.....	50
4.2.3. Obiekty sakralne.....	56
4.2.4. Nieruchome zabytki archeologiczne.....	57
4.3. Charakterystyka układów przestrzennych wsi	65
4.4. Zagrożenia dla środowiska kulturowego.....	66
5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z REKOMENDACJI I WNIOSKÓW ZAWARTYCH W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIA PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH	68
6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA.....	68
6.1. Potencjał demograficzny.....	68
6.2. Ruch migracyjny	73
6.3. Struktura wieku i płci.....	74

6.4. Rynek pracy.....	75
6.5. Gospodarka mieszkaniowa.....	77
6.6. Infrastruktura społeczna	80
6.6.1. Oświata	80
6.6.2. Ochrona zdrowia	81
6.6.3. Opieka społeczna.....	81
6.6.4. Stan bezpieczeństwa	81
5.6.5. Kultura.....	81
6.7. Działalność gospodarcza.....	82
7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROZEŃ BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA.....	85
8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	87
8.1. Analiza ekonomiczna.....	87
8.2. Analiza środowiskowa	91
8.3. Analiza społeczna.....	95
8.4. Prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego	98
8.5. Chłonność położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej	101
8.6. Chłonność obszarów przeznaczonych pod zabudowę w planach miejscowych	111
8.7. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę.....	112
8.8. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę	115
8.9. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy.....	116
8.10. Analiza SWOT	120
Mocne strony.....	120
Słabe strony	121
Szanse	121
Zagrożenia	121
9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW	123
10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	124
10.1. Obszary i obiekty chronione prawem	124
10.1.1. Wdecki Park Krajobrazowy.....	124
10.1.2. Obszar Specjalnej Ochrony Bory Tucholskie PLB220009.....	126
10.1.3. Świecki Obszar Chronionego Krajobrazu	128
10.1.4. Pomniki przyrody.....	129
10.1.5. Użytki ekologiczne.....	133
10.1.6. Korytarze ekologiczne	134
10.2. Gleby pochodzenia organicznego.....	136
10.3. Strefy ochronne wokół ujęć wód podziemnych.....	136
10.4. Strefa ochronna wód powierzchniowych	136
10.5. Strefy ochrony sanitarnej cmentarzy czynnych	136
10.6. Pasy technologiczne linii elektroenergetycznych	137
11. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROZEŃ GEOLOGICZNYCH.....	138

12.UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ŹŁÓŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA.....	141
13.UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.....	142
14.UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI	142
14.1. Komunikacja i transport.....	142
14.1.1. Komunikacja drogowa	142
14.1.2. Komunikacja kolejowa.....	143
14.1.3. Komunikacja pasażerska.....	143
14.1.4. Urządzenia komunikacyjne.....	144
14.2. Zaopatrzenie w wodę, odprowadzanie ścieków i ich oczyszczanie.....	144
14.2.1. Zaopatrzenie w wodę	144
14.2.2. Odprowadzanie ścieków.....	145
14.3. Energetyka.....	146
14.3.1. Źródło zasilania, sieć najwyższych i wysokich napięć	146
14.3.2. Sieć średniego napięcia	147
14.3.3. Stacje transformatorowe.....	147
14.3.4. Elektrownia wodna	147
14.4. Gazownictwo.....	148
14.5. Ciepłownictwo	148
14.6. Telekomunikacja	148
14.7. Gospodarka odpadami.....	149
14.8. Urządzenia melioracji wodnych.....	149
15.UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH.....	150
15.1. Uwarunkowania wynikające z dokumentów szczebla krajowego i wojewódzkiego	150
15.1.1. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego (2003).....	150
15.1.2. Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego	153
15.1.3. Odpady komunalne na terenie województwa kujawsko – pomorskiego: Koncepcja Gospodarowania.....	154
15.1.4. Krajowy Program Zwiększania Lesistości.....	154
15.2. Uwarunkowania wynikające z dokumentów szczebla powiatowego i lokalnego	155
15.2.1. Strategia Rozwoju Lokalnego Powiatu Świeckiego na lata 2014 – 2020.....	155
15.2.2. Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Drzycim.....	155
16.UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ	156
SPIS WYKRESÓW	160
SPIS FOTOGRAFII	162

INFORMACJE WPROWADZAJĄCE

Dnia 24 kwietnia 2001 r., uchwałą Nr XVIII/137/2001 Rada Gminy Drzycim przyjęła pierwsze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Nieustannie zmieniająca się sytuacja społeczna i gospodarcza gminy, stwarza potrzebę wyznaczenia nowych kierunków jej rozwoju. W tym celu 6 września 2011 r. Rada Gminy Drzycim podjęła uchwałę Nr IX/32/2011 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Drzycim.

Niniejsza zmiana studium swym zakresem obejmuje dane zawarte w aktualnie obowiązującym Studium wzbogacone o nowe, uaktualnione informacje dotyczące m. in. uwarunkowań społecznych, przyrodniczych oraz gospodarczych, które z biegiem lat ulegają ciągłym przeobrażeniom.

Ocenę zmian badanych zjawisk przeprowadzono w oparciu o obowiązujący stan prawny, co w rezultacie pozwoliło na ich trafne dokonanie.

PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE

Podstawę prawną opracowania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Drzycim, stanowi:

- art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 506);
- art. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945, z 2019 r. poz. 60, 235, 730);
- uchwała nr IX/32/2011 Rady Gminy Drzycim z dnia 6 września 2011 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Drzycim.

ZESPÓŁ AUTORSKI

Studium – opracowane przez:

Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku, Oddział w Bydgoszczy:

- generalny projektant:
 - Zofia Banach – nr uprawnień urbanistycznych 1544/2000;
- zagadnienia społeczne i demografia:
 - mgr Iwona Stańczyk,
 - mgr Adam Stańczyk;
- środowisko przyrodnicze:
 - mgr Joanna Burnicka;
- środowisko kulturowe:
 - mgr Zofia Banach;
- turystyka i wypoczynek:
 - mgr Zofia Banach;
- rolnictwo i leśnictwo:
 - inż. Maria Skinder;
- komunikacja:
 - mgr inż. Aleksander Skibiński;
- gospodarka wodno-ściekowa:
 - inż. Danuta Szolc;
- energetyka:
 - inż. Zofia Olechnowicz;
- opracowanie graficzne:
 - tech. Urszula Macherzyńska;
- opracowanie techniczne:
 - tech. Stefan Chłościński;
- skład komputerowy:
 - Danuta Kobus;
- Dyrektor Kujawsko-Pomorskiego Biura Planowania Przestrzennego i Regionalnego:
 - mgr inż. arch. Bogusław Stroszejn;
- Zastępca Dyrektora:

- mgr Julian Ziemkowski.

Zmiana studium – opracowana przez:

METROPOLIA - SATINI Sp. z o.o.
ul. Chełmińska 1, 86-300 Grudziądz
tel./ fax +48 56 681 25 14

Zespół w składzie:

- **główny projektant:**
 - mgr Rafał Łucki;
- **asystenci głównego projektanta:**
 - mgr Agata Piszewska,
 - mgr inż. Paweł Góra;
- **specjaliści ds. spraw ochrony środowiska:**
 - mgr Hanna Ollik,
 - mgr inż. Joanna Klimek.

CEL, ZAKRES I METODYKA OPRACOWANIA

Podstawowy cel opracowania niniejszej zmiany Studium stanowi konieczność aktualizacji uwarunkowań oraz potrzeba wyznaczenia nowych kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Drzycim. Mając na uwadze fakt, iż obowiązujące „Studium” przyjęto w roku 2001, mając świadomość tego iż na przestrzeni lat zmianie uległa zarówno sytuacja społeczna jak i gospodarcza gminy, ponadto zmieniła się jej struktura przestrzenna, niezbędne jest stworzenie opracowania, które przystawałoby do panujących uwarunkowań.

Zakres przestrzenny zmiany Studium obejmuje cały obszar gminy Drzycim w jej granicach administracyjnych. Aktualizacja i określenie kierunków zagospodarowania przestrzennego polega na ustaleniu lokalnych zasad organizacji struktury przestrzennej gminy przy równoczesnym uwzględnieniu wymagań dotyczących ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego, rozmieszczeniu infrastruktury technicznej i społecznej oraz uwzględnieniu podstawowych elementów sieci osadniczej. Ustalenia zmiany Studium winny być rozumiane jako świadome działanie władz gminy, zmierzające do optymalnego wykorzystania uwarunkowań przestrzennych, w celu osiągnięcia wyznaczonych kierunków jej rozwoju. Generalną zasadą kształtowania i zagospodarowania przestrzeni gminy winny być reguły określające jej zrównoważony rozwój. Pojęcie to określa rozwój przestrzenny, gospodarczy, społeczny i kulturowy, który harmonizuje się z uwarunkowaniami przyrodniczymi, ograniczając przy tym degradację przyrody oraz nie naruszając możliwości zaspokajania potrzeb przyszłych pokoleń.

Przystępując do sporządzenia zmiany Studium dokonano inwentaryzacji charakteryzowanego obszaru, biorąc pod uwagę wszelkie zachodzące zjawiska przestrzenne. Przede wszystkim w zakresie zastanych uwarunkowań przyrodniczych, społecznych, kulturowych, poprzez dokonanie analizy sytuacji społeczno-demograficznej gminy, jej aktualnego zagospodarowania, nie pozostawiając bez rozpatrzenia także stanu infrastruktury technicznej. Także możliwość składania wniosków i uwag do Studium, wpłynęła w sposób istotny na kształt niniejszego opracowania, podkreślając przy tym jak ważną rolę odgrywa czynnik społeczny przy tworzeniu dokumentu jakim jest Studium.

W przedmiotowym Studium uwzględniono również kluczowe dokumenty programowe szczebla krajowego (Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju), szczebla wojewódzkiego (Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Plan Gospodarki Odpadami), szczebla powiatowego (Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Świeckiego), jak również szczebla gminnego (Strategia Rozwoju Gminy Drzycim, Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Drzycim), które odegrały niezmiernie ważną rolę przy jego tworzeniu.

Po dokonaniu dogłębnej analizy uwarunkowań wyznaczono kierunki rozwoju przestrzennego Gminy Drzycim.

Na zmianę studium składają się:

- tekst zmiany studium:
 - Załącznik nr 1 - uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego Gminy Drzycim,
 - Załącznik nr 2 - kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Drzycim;
- Załącznik nr 3 - uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz synteza ustaleń projektu zmiany studium;
- Załącznik nr 4 - rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu zmiany studium.
- rysunek zmiany studium:
 - Załącznik nr 1A - uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego Gminy Drzycim,
 - Załącznik nr 2A - kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Drzycim;

Uchwaleniu nie podlegają:

- opracowanie ekofizjograficzne;
- prognoza oddziaływania na środowisko do projektu zmiany Studium;
- część formalno-prawna, dokumentująca tryb sporządzenia i uchwalenia zmiany studium.

1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU

1.1. Ogólna charakterystyka gminy

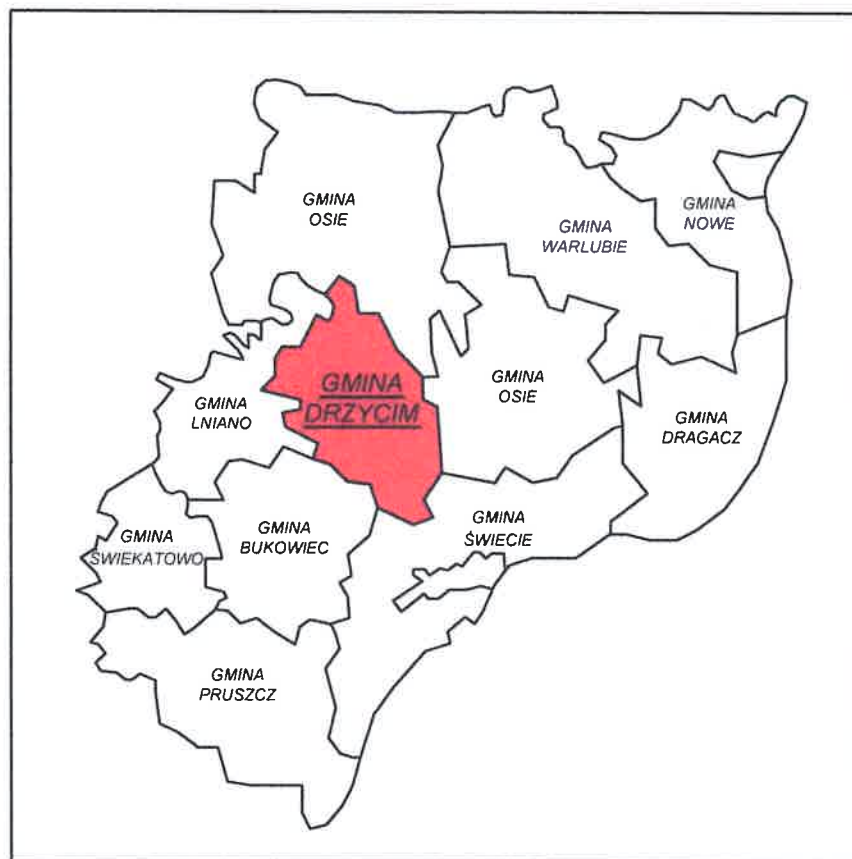
Gmina Drzycim położona jest w północnej części województwa kujawsko – pomorskiego w powiecie świeckim; granicząc na południowym zachodzie z gminą Bukowiec (województwo kujawsko – pomorskie, powiat świecki), od południowego wschodu z gminą Świecie (województwo kujawsko – pomorskie, powiat świecki), na wschodzie z gminą Jezewo (województwo kujawsko – pomorskie, powiat świecki), na północy z gminą Osie (województwo kujawsko – pomorskie, powiat świecki) oraz na zachodzie z gminą Lniano (województwo kujawsko – pomorskie, powiat świecki).

Rysunek 1. Mapa województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Źródło: opracowanie własne.

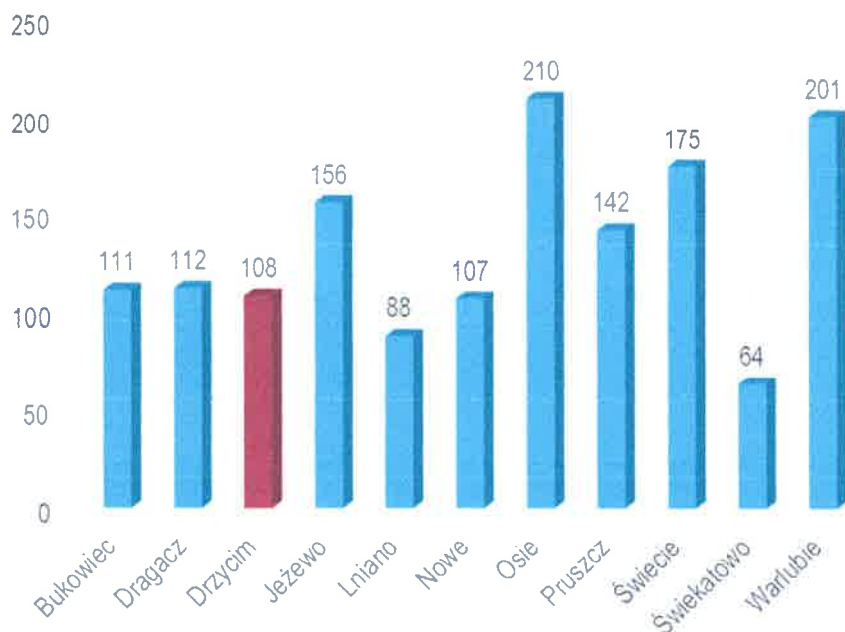
Rysunek 2. Mapa powiatu świeckiego.

Źródło: opracowanie własne.

Poniższe wykresy przedstawiają analizę porównawczą gminy Drzycim na tle gmin powiatu świeckiego. Wyznacznik pozycji gminy w powiecie, w dokonanej analizie, stanowią mierniki wielkości wyrażone przez liczbę ludności gminy oraz jej powierzchnię.

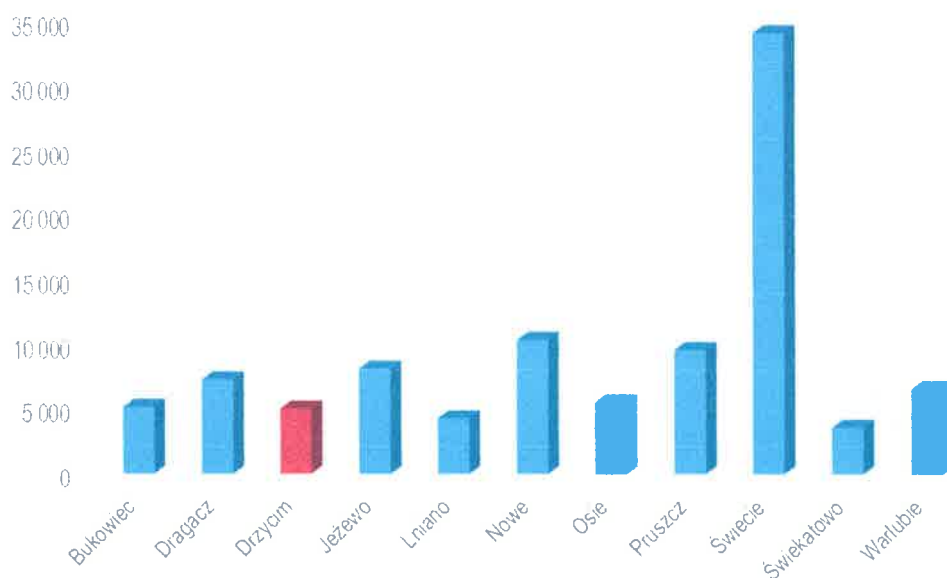
Wykres 1. Powierzchnia gmin powiatu świeckiego w km².

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na 31.XII.2017.

Gmina Drzycim zajmuje powierzchnię 108 km², co lokuje ją na ósmej pozycji wśród gmin powiatu świeckiego. Największą powierzchnię w powiecie świeckim zajmuje gmina Osie tj. 210 km², najmniejszą zaś gmina Świekatowo – około 64 km². Gmina Drzycim jest niemalże dwukrotnie mniejsza od największej z gmin powiatu świeckiego, stanowiąc około 52 % jej powierzchni.

Wykres 2. Liczba ludności w gminach powiatu świeckiego.

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na 31.XII.2017

Wśród gmin powiatu świeckiego, według stanu na koniec 2017 r., gmina Drzycim zajmowała dziewiąte miejsce pod względem liczby ludności. Liczba ludności gminy Drzycim wynosiła 5 021 osób.

Najliczniejszą jednostką administracyjną powiatu świeckiego jest gmina miejsko-wiejska Świecie. Liczba ludności tej gminy wynosi 34 111 osób, co stanowi około 34 % liczby ludności całego powiatu.

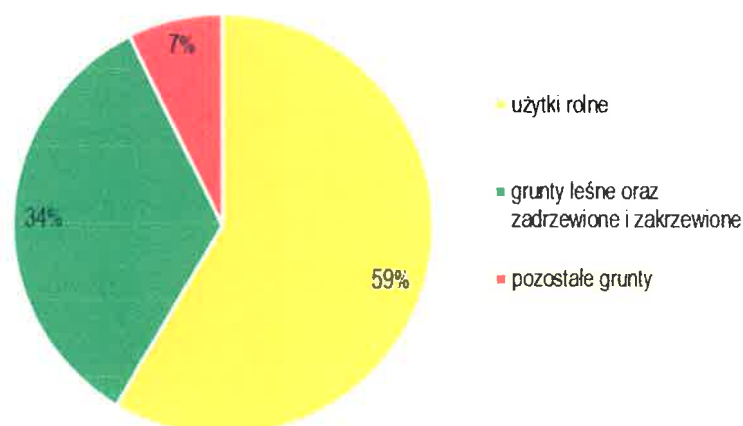
Tabela 1. Struktura użytkowania gruntów.

Rodzaj użytkowania	Powierzchnia w ha
użytki rolne	6 342
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	3 709
pozostałe grunty	790
RAZEM	10 841

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na 31.XII.2014.

W strukturze użytkowania gruntów największą grupę stanowią użytki rolne, zajmujące powierzchnię 6 342 ha tj. 58,50% powierzchni wszystkich użytków. Pozostałe grunty (w tym: grunty zabudowane, grunty pod wodami, użytki ekologiczne, nieużytki czy tereny różne) stanowią jedynie 7,29% powierzchni wszystkich użytków.

Wykres 3. Struktura użytkowania gruntów w gminie Drzycim.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

1.2. Struktura użytkowania i przeznaczenie terenów

Według danych Starostwa Powiatowego w Świeciu, gmina Drzycim zajmuje obszar 10 810 ha (powierzchnia ewidencyjna). Natomiast powierzchnia geodezyjna gminy wynosi 10 841 ha.

Szczegółowe zestawienie dotyczące powierzchni użytkowania gruntów według powierzchni ewidencyjnej i geodezyjnej przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2. Powierzchnia ewidencyjna i geodezyjna gruntów w gminie Drzycim.

Rodzaj użytkowania	Powierzchnia ewidencyjna w ha	Powierzchnia geodezyjna w ha
Użytki rolne, w tym:	6332	6 351
- grunty orne	5 676	5 693
- sady	44	44
- łąki i pastwiska	490	492
- grunty rolne zabudowane	100	100
- grunty pod rowami	22	22
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione, w tym:	3 702	3 712
- lasy	3 655	3 665
- grunty zadrzewione i zakrzewione	47	47
Grunty zabudowane i zurbanizowane, w tym:	319	320
- tereny mieszkaniowe	63	63
- tereny przemysłowe	10	10
- inne tereny zabudowane	2	2
- tereny rekreacji i wypoczynku	7	7
- drogi	189	190
- tereny kolejowe	44	44
Grunty pod wodami, w tym:	187	187
- wody powierzchniowe płynące	172	172
- wody powierzchniowe stojące	15	15
Użytki ekologiczne	31	31
Nieużytki	186	187
Tereny różne	53	53
Razem	10 810	10 841

Źródło: Opracowano na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Świeciu.

Udział procentowy poszczególnych rodzajów gruntów według powierzchni ewidencyjnej i geodezyjnej przedstawia się następująco:

- Użytki rolne według powierzchni ewidencyjnej i geodezyjnej stanowią 58,58%;
- Grunty leśne według powierzchni ewidencyjnej stanowią 34,35, zaś według powierzchni geodezyjnej stanowią 34,24%;

- Grunty pod wodami według powierzchni ewidencyjnej stanowią 1,73%, zaś według powierzchni geodezyjnej 1,72%;
- Grunty zabudowane i zurbanizowane według powierzchni ewidencyjnej i geodezyjnej stanowią 2,95%;
- Nieużytki według powierzchni ewidencyjnej i geodezyjnej stanowią 1,72%;
- Użytki ekologiczne według powierzchni ewidencyjnej i geodezyjnej stanowią 0,29%;
- Tereny różne według powierzchni ewidencyjnej i geodezyjnej stanowią 0,49%.

1.3.Charakterystyka poszczególnych miejscowości i sołectw w gminie

W gminie znajduje się 19 miejscowości, wchodzących w skład 11 sołectw:

Biechówko

Szacunkowa ilość mieszkańców sołectwa to 478 osób. W skład sołectwa wchodzi trzy miejscowości:

- Biechówko (221 mieszkańców);
- Biechowo (110 mieszkańców);
- Lubocheń (147 mieszkańców).

Rysunek 3. Fragment sołectwa Biechówko.

Źródło: Materiały własne.

Dąbrówka

Szacunkowa ilość mieszkańców sołectwa to 132 osoby. W skład sołectwa wchodzi tylko jedna miejscowość.

Rysunek 4. Fragment sołectwa Dąbrówka.

Źródło: Materiały własne.

Dólsk

Szacunkowa ilość mieszkańców sołectwa to 255 osób. W skład sołectwa wchodzi dwie miejscowości:

- Dólsk (223 mieszkańców);
- Bedlenki (32 mieszkańców).

Rysunek 5. Fragment sołectwa Dólsk.

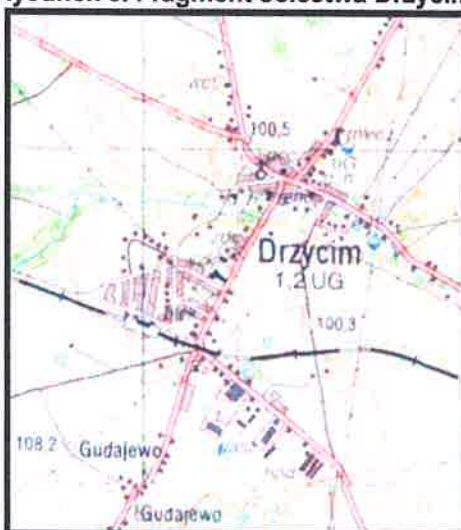

Źródło: Materiały własne.

Drzycim

Szacunkowa ilość mieszkańców sołectwa to 1261 osób. W skład sołectwa wchodzi miejscowość Drzycim, stanowiąca główny ośrodek administracyjny w gminie.

Rysunek 6. Fragment sołectwa Drzycim.

Źródło: Materiały własne.

Gacki

Szacunkowa ilość mieszkańców sołectwa to 276 osób. W skład sołectwa wchodzi miejscowość – Gacki.

Rysunek 7. Fragment sołectwa Gacki.

Źródło: Materiały własne.

Gródek

Szacunkowa ilość mieszkańców sołectwa to 1198 osób. W skład sołectwa wchodzi trzy miejscowości:

- Gródek (1175 mieszkańców);
- Kaliska (11 mieszkańców);
- Leosia (12 mieszkańców).

Rysunek 8. Fragment sołectwa Gródek.

Źródło: Materiały własne.

Jastrzębie

Szacunkowa ilość mieszkańców sołectwa to 482 osób. W skład sołectwa wchodzi miejscowość Jastrzębie.

Rysunek 9. Fragment sołectwa Jastrzębie.

Źródło: Materiały własne.

Krakówek

Szacunkowa ilość mieszkańców sołectwa to 116 osób. W skład sołectwa wchodzi miejscowość Krakówek.

Rysunek 10. Fragment sołectwa Krakówek.

Źródło: Materiały własne.

Mały Dólsk

Szacunkowa ilość mieszkańców sołectwa to 34 osoby. W skład sołectwa wchodzi miejscowość Mały Dólsk.

Rysunek 11. Fragment sołectwa Mały Dólsk.

Źródło: Materiały własne.

Sierosław

Szacunkowa ilość mieszkańców sołectwa to 491 osób. W skład sołectwa wchodzi tylko miejscowość Sierosław.

Rysunek 12. Fragment sołectwa Sierosław.

Źródło: Materiały własne.

Wery

Szacunkowa ilość mieszkańców sołectwa to 361 osób. W skład sołectwa wchodzi cztery miejscowości:

- Wery (177 mieszkańców);
- Rówienica (77 mieszkańców);
- Sierosławek (72 mieszkańców);
- Splawie (35 mieszkańców).

Rysunek 13. Fragment sołectwa Wery.

Źródło: Materiały własne.

2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

2.1. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Na terenie gminy Drzycim obowiązują cztery miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego sporządzone na podstawie ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z 7 lipca 1994 roku. Na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945, z 2019 r. poz. 60, 235, 730) uchwalono dotychczas dwa miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w miejscowości Gródek – zatwierdzony uchwałą Nr X/38/2011 Rady Gminy Drzycim z dnia 8 listopada 2011 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w miejscowości Gródek – z przeznaczeniem głównie pod zabudowę mieszkaniową,
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w miejscowości Krakówek w gminie Drzycim – zatwierdzony uchwałą nr XI/55/2011 Rady Gminy Drzycim z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w miejscowości Krakówek w gminie Drzycim.

2.2. Decyzje o warunkach zabudowy

Na przestrzeni lat 2009 - 2016 w gminie Drzycim wydano 258 decyzji o warunkach zabudowy. Największą ilość decyzji o warunkach zabudowy wydano w 2009 roku, zaś w 2013 roku wydano najmniejszą liczbę decyzji.

Tabela 3. Decyzje o ustalenie warunków zabudowy w gminie Drzycim w latach 2009-2016.

L.p.	Rok	Liczba wydanych decyzji
1	2009	40
2	2010	33
3	2011	37
4	2012	35
5	2013	23
6	2014	28
7	2015	34
8	2016	28
ogółem		258

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

2.3. Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego

Tabela 4. Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego gminie Drzycim w latach 2009 – 2016.

L.p.	Rok	Liczba wydanych decyzji
1	2009	10
2	2010	2
3	2011	2
4	2012	3
5	2013	9
6	2014	4
7	2015	2
8	2016	4
Ogółem		36

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

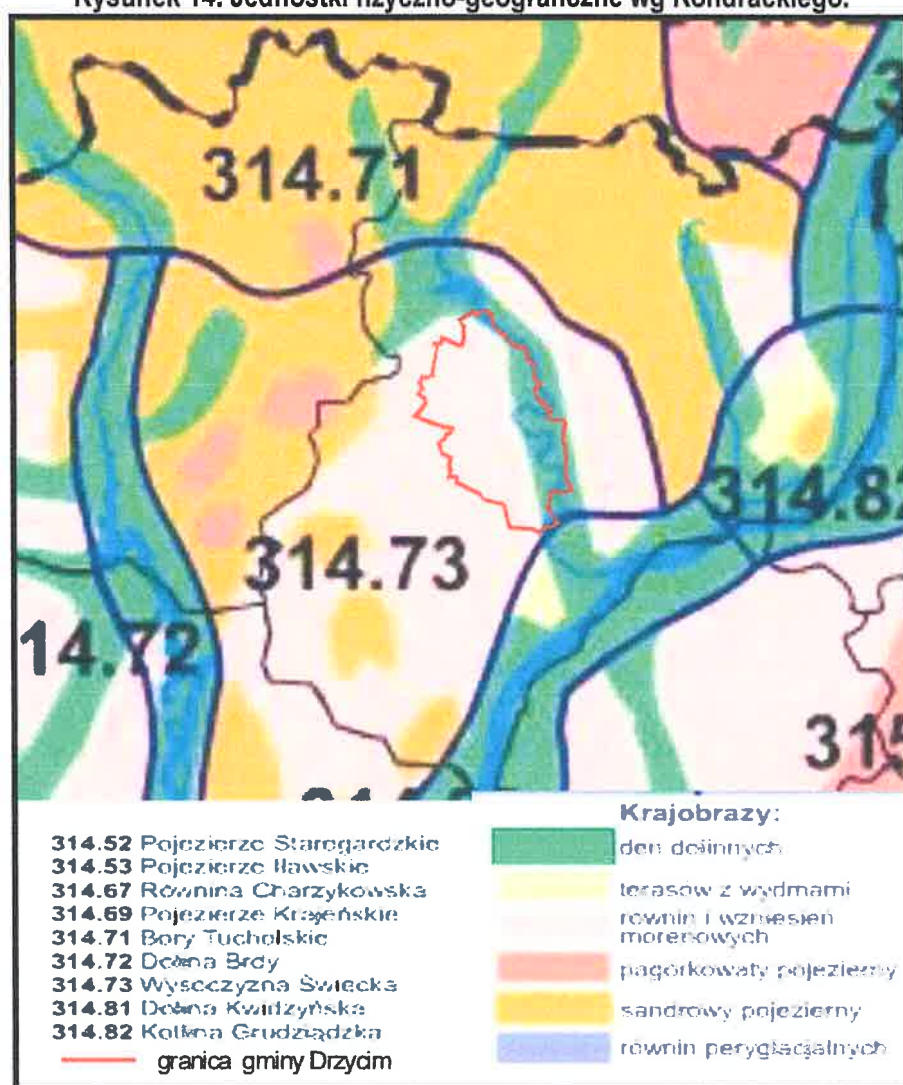
W latach 2009-2016 w gminie Drzycim, wydano 36 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Ilość wydawanych decyzji nie utrzymywała zrównoważonego poziomu na przestrzeni badanych lat. Największą liczbę decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego wydano w roku 2009 – 10 decyzji, najmniejszą natomiast w roku 2010, 2011 i 2015 tj. po 2 decyzje.

3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

3.1. Położenie fizyczno – geograficzne

Gmina Drzycim leży w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego, w centralnej części powiatu świeckiego, na północ od siedziby powiatu - Świecia. Pod względem fizycznogeograficznego podziału Polski (Kondracki, 2009) obszar gminy Drzycim leży w obrębie makroregionu Pojezierze Północnopolskie 314-316, mezoregionie Wysoczyzna Świecka 314.73.

Rysunek 14. Jednostki fizyczno-geograficzne wg Kondrackiego.

Źródło: Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy 2009.

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym, gmina Drzycim położona jest na obszarze Pojezierza Południowobałtyckiego, natomiast pod względem etnograficznym znajduje się w regionie Kociewia. Powierzchnia geodezyjna gminy wynosi 108,10 km² i jest zamieszkiwana przez 5021 osób (stat.gov.pl dane na 2017). W skład gminy wchodzi 11 sołectw (Biechówko, Dąbrówka, Dólsk, Drzycim, Gacki, Gródek, Jastrzębie, Krakówek, Mały Dólsk, Sierosław i Wery), w których skupionych jest 19 miejscowości.

Przez teren gminy, poza drogami powiatowymi i gminnymi, przebiega droga wojewódzka nr 239, relacji Błądzim - Lniano - Drzycim - Świecie o łącznej długości 11,4 km (na terenie gminy Drzycim), oraz linia kolejowa relacji Chojnice – Działdowo.

Użytki rolne stanowią 50% powierzchni gminy, ponad 33% zajmują lasy i prawie 17% pozostałe grunty.

Według podziału na regiony fizjogeograficzne S. Pietkiewicza (1947), gmina Drzycim leży w Pasie Wielkich Dolin (IV), Wysoczyzn Jeziornych IVB, Równinie Tucholskiej IVB8 (Kondracki, 2009). Gmina w całości położona jest w dorzeczu Wisły, w zlewni rzeki Wdy.

3.2.Rzeźba terenu

Rzeźba terenu została ukształtowana przez lądolód i holocenijską działalność eoliczno-akumulacyjną. Na północy i północnym wschodzie gminy rozciąga się równina sandrowa, większość obszaru zajmuje wysoczyzna morenowa falista, na której w niektórych miejscach potworzyły się wydmy (na południowy zachód od Sierosławia i na zachód od Drzycimia). W dolinie płynącej na wschodzie gminy Wdy potworzyły się tarasy erozyjno-akumulacyjne. Mniej więcej od okolic Rówienicy w środkowo-wschodniej części opracowania po rejon Wyrwy u południowych granic gminy rozciąga się wyraźna w krajobrazie strefa krawędziowa oddzielająca wysoczyznę morenową od doliny Wdy. Na obszarze objętym opracowaniem występują rynny subglacjalne, wykorzystywane przez pomniejszych cieków wodnych: rynna Jastrzębie Pomorskie- Drzycim- Gródek, Sierosławek- Wery- Rówienica- Gródek i rynna pomiędzy Sierosławiem a Zalesiem Szlacheckim. Są one wypełnione torfami i namułami.

Najwyższy położony punkt obszaru objętego opracowaniem znajduje się na wysokości 115,2 m n.p.m. w okolicach Sierosławia, a położony najniższy (37 m n.p.m.) w pobliżu Gródka. Deniwelacja terenu sięga 80 m.

3.3.Budowa geologiczna

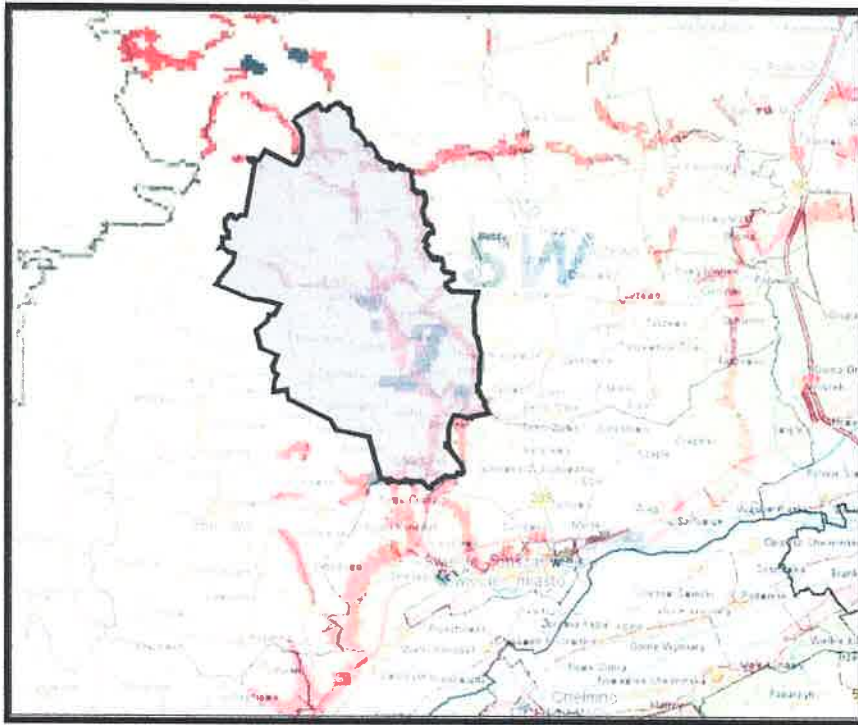
Obszar gminy położony jest na obszarze niecki pomorskiej, wchodzącej w skład większej jednostki geologicznej zwanej niecką brzeżną. Starsze podłoże niecki zbudowane jest ze skał prekambryjskich, składających się z różnych odmian granitoidów oraz z osadów starszego paleozoiku,

złożonych z mułowców i piaskowców ordowiku oraz dewońskich piaskowców, mułowców, wapieni i margli. Perm reprezentują utwory salinarne. Najstarsze utwory mezozoiczne są reprezentowane przez mułowce i iłowce. Z okresu jury zachowały się piaski, mułowce, iłowce, piaskowce, dolomity i wapienie piaszczyste. Kredę budują piaskowce, mułowce piaszczyste i ilaste, iłowce, margle, wapienie oraz piaski. Na terenie gminy największą miąższość mają osady kredowe, najmniejszą zaś triasowe. Gezy, margle, opoki, wapienie i wapienie piaszczyste są morskimi utworami dolnego paleocenu. Oligocen stanowią: bezwapienne osady mułowcowe, mułowcowo-piaszczyste, piaski i iłowce. Górny miocen tworzą piaski zawierające okruchy węgla brunatnego, w których obrębie spotykane są wkładki węgla brunatnych, ily i mułki. Utwory miocenu odsłaniają się w okolicach Gródka. Na utworach trzeciorzędowych występują w postaci izolowanych płatów osady zlodowceń środkowopolskich w postaci mułków warstwowych, piasków i piasków ze żwirami oraz glin zwałowych. W interglacjale eemskim powstały utwory rzeczne: piaski i piaski ze żwirami, występujące w kopalnych dolinach. Z okresu stadiału sandomierskiego pochodzą piaski i piaski ze żwirami oraz dwa poziomy iłówa warstwowych rozdzielone glinami zwałowymi. Najmłodsze osady zlodowceń północnopolskich reprezentowane są przez piaski rzeczne, piaski ze żwirami tarasów nadzalewowych, piaski, muły i ily jeziorne. Osady okresu przejściowego między plejstocenem, a holocenem budują utwory edyczne i deluwialne: eluwia piaszczyste glin zwałowych, wydmy, piaski, gliny oraz piaski stożków napływowych. Holocen stanowią piaski rzeczne tarasów zalewowych, martwica wapienna, namuły, ily i mułki domieszkami piasków oraz gytie i torfy, występujące na tarasach zalewowych Wdy.

Na terenie gminy zlokalizowane są obszary predysponowane do występowania ruchów masowych, znajdujące się na zboczach dolin rzek Wdy i Wyrwy oraz mniejszego ciek wodnego (z bagien na północnym zachodzie gminy do zalewu Żurskiego) i na stokach rynien Sierosławek- Wery-Równica- Gródek i Jastrzębie Pomorskie- Drzycim- Gródek. Ich rozmieszczenie na terenie gminy ilustruje rysunek 15.

Podczas przeprowadzonej inwentaryzacji gminy Drzycim, w latach 2003-2005, w miejscowości Lubocheń zlokalizowano 5 aktywnych osuwisk o numerach ewidencyjnych N-34-85-D-a/1, N-34-85-D-a/2, N-34-85-D-a/3, N-34-85-D-a/4 i N-34-85-D-a/5. Przyczyn ich powstania należy doszukiwać się w powstałych podcięciach erozyjnych, infiltracji wód opadowych oraz wypływie wód gruntowych, znajdujących się na zboczu potoku. W rejonach osuwisk zalegają gliny zwałowe, piaski i żwiry. Osuwające się grunty (pochodzenia czwartorzędowego) spowodowały zniszczenia wielu upraw leśnych. Intensywny rozwój osuwiska nr ew. N-34-85-D-a/3 w czasie dużych i długotrwałych opadów jak i w okresach topnienia śniegu, może stwarzać zagrożenie dla gruntów rolnych.

Rysunek 15. Tereny predysponowane do występowania ruchów masowych (kolor czerwony), czarną linią zaznaczono granice gminy, wg PIG.

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny.

W celu zabezpieczenia zboczy przed dalszym osuwaniem się gruntu, należy:

- obsadzić pozbawione roślinności połacie drzewami i krzewami,
- wykonać odpowiednie odprowadzenie wód opadowych z pól rozpościerających się powyżej niszy osuwiska nr ew. N-34-85-D-a/3.

3.4. Hydrologia

3.4.1 Wody powierzchniowe

Według podziału na regiony fizjogeograficzne S. Pietkiewicza (1947) gmina Drzycim leży w Pasie Wielkich Dolin (IV), Wysoczyzn Jeziornych IVB, Równie Tucholskiej IVB8 (Kondracki, 2009). Gmina w całości położona jest w dorzeczu Wisły, w zlewni rzeki Wdy.

Wda wije się z północy na południe, stanowiąc w głównej mierze naturalną wschodnią granicę opracowania. Wda wcina się głęboko w podłoże tworząc liczne zakola, otoczone lasami. Ze względu na znaczny spadek rzeki wybudowano dwie elektrownie wodne w Gródku i Żurze. Zapory spowodowały spiętrzenie wody i powstanie zalewów na odcinkach powyżej. W rejonie Gródka znajduje się stare koryto rzeki, tzw. starorzecze. Zlewnia Wdy jest zlewnią chronioną.

Struga Wyrwa jest największym dopływem Wdy na terenie gminy, płynącym tylko na nieznacznym odcinku w jej skrajnie południowej części. Obszar jest odwadniany jeszcze przez kilka mniejszych cieków i rowów. Na północ od zlewni Strugi Wyrwy znajduje się zlewnia rowu melioracji szczegółowych R-S zwanego Strugą Drzycimską, biegnącego przez Jastrzębie i Drzycim i uchodzącego do Wdy powyżej Gródka.

Obszar gminy charakteryzuje się występowaniem licznych zagłębień powytopiskowych, z których duża część wypełnia się wodą jedynie w wilgotnych porach roku. Brakuje większych jezior. Tylko jedno jezioro o nazwie Sierosławek posiada powierzchnię równą 10 ha. Ogólna powierzchnia jezior w gminie wynosi 112 ha, jeziorność wynosi 1 %.

Jezioro Sierosławek leży również w strefie ciszy, co oznacza, że obowiązuje zakaz używania łodzi motorowych i uprawiania sportów motorowych zgodnie z Rozporządzeniem Nr 97/2000 Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 24 maja 2000r. Wprowadzono w nim zakaz zakłócania ciszy na wodach powierzchniowych zalew w Gródku oraz Wdzie (oraz innych zbiornikach w województwie). Używaniu silników spalinowych na jednostkach pływających. Zakłócaniu ciszy na brzegach jezior i obszarach przyległych o szerokości 200 m w głąb lądu poprzez ruch pojazdów o napędzie spalinowym powodującym hałas, którego głośność przewyższa 45 decybeli w porze dziennej i 40 decybeli w porze nocnej oraz używania poza pomieszczeniami zamkniętymi megafonów, nagłaśniających urządzeń muzycznych i innych źródeł hałasu przewyższających 45 decybeli w porze dziennej i 40 decybeli w porze nocnej. Ponadto na wymienionych wodach zabrania się używania łodzi motorowych i uprawiania sportów motorowych. Jak wynika z ustaleń zawartych w powyższym zarządzeniu się to z ograniczeniem organizacji na tych terenach imprez masowych.

Zagrożenia dla wód powierzchniowych

Zagrożeniem dla wód powierzchniowych jest nieuporządkowana gospodarka ściekowa. Na terenie gminy stopień zwodociągowania jest bardzo wysoki (ok. 95,5%). Jednakże z kanalizacji korzysta zaledwie 44% mieszkańców mimo iż gmina posiada 4 oczyszczalnie ścieków (dwie komunalne i dwie przyzakładowe).

Należy zaznaczyć, że w ostatnich latach stopień skanalizowania znacznie się poprawił. Dużym problemem są ścieki z produkcji zwierzęcej, które często są gromadzone w nieuszczelnionych gnojownikach stwarzając istotne zagrożenie dla wód podziemnych, dlatego też należy propagować powstawanie oczyszczalni przydomowych. Na terenie gminy prawie wszystkie odpady komunalne są składowane na wysypisku odpadów. Nowe wysypiska odpadów należy zlokalizować po dokładnej analizie terenu. Obszary takie wytypowano w załączniku do niniejszego opracowania. Należy ponadto stosować podczyszczanie wód deszczowych, a także zaostrzyć rygory dotyczące nielegalnego odprowadzania ścieków do rzek i jezior. Zagrożeniem dla wód powierzchniowych są również „dzikie” przystanie. Powoduje to iż niszczone jest nie tylko flora, ale również odpadami zanieczyszczone są wody.

Na obszarze opracowania występują niewielkie tereny zalewowe Wdy. Jak podaje Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku, przy ujściu Wyrwy prawdopodobieństwo wystąpienia wysokiego – powodziowego przepływu o wartości 45,88 m³/s wynosi 10 %, a przepływu o wartości 51,85 m³/s – 1 %.

3.4.2. Wody podziemne

Podstawowe znaczenie użytkowe ma warstwa wodonośna piętra czwartorzędowego i trzeciorzędowe piaski wodonośne w okolicach Gródka i Drzycimia. Zgodnie z podziałem regionalnym wód podziemnych (B. Paczyński) opisywany obszar w całości należy do regionu V- pomorskiego. Na obszarze gminy wyróżnić można następujące jednostki hydrogeologiczne: na północno-wschodnim krańcu w pobliżu zbiornika zaporowego na Wdzie powyżej Żura 5aQI, w części zachodniej 7abQII/Tr oraz we wschodniej i południowej 8cbTrI. Opisy jednostek sporządzono na podstawie objaśnień do mapy hydrogeologicznej Polski, Arkusz Osie (205) oraz objaśnień do mapy hydrogeologicznej Polski, Arkusz Chełmno (243).

Jednostka 5aQI leży w obszarze o bardzo niekorzystnych warunkach hydrogeologicznych. Główny poziom użytkowy jest związany z piaskami wypełniającymi dolinę Wdy. Zwierciadło wody jest swobodne, położone na głębokości od 5 do 15 m. Miąższość osadów wodonośnych waha się od 5 do 20 m, rosnąc w kierunku południowym. Wydajność potencjalna nie przekracza 10 m³/h. Poziom

wodonośny jest pozbawiony izolacji, przez co ma niską odporność na zanieczyszczenia antropogeniczne.

Główny poziom wodonośny jednostki 7abQII/Tr występuje w utworach czwartorzędowych i tworzy go górna warstwa wodonośna, której miąższość zmienia się od 5 do 15 m w zależności od położenia zwierciadła wody. Zwierciadło wody jest swobodne, miejscami lekko napięte, znajduje się na głębokości 15-25 m w obrębie wysoczyzny i płycej w dolinach rzecznych. Wydajność potencjalna wynosi od poniżej 10 m³/h do około 30 m³/h. Główny poziom wodonośny nie posiada izolacji przed zanieczyszczeniami pochodzącymi z powierzchni gruntu. Poziom eksploatowany jest oprócz studni indywidualnych użytkowników, przez ujęcie komunalne i przemysłowe w Jastrzębiu.

W jednostce 8cbTrI główny poziom wodonośny jest związany z piaskami trzeciorzędowymi zalegającymi na głębokości od około 30 m w dolinie Wdy do ponad 100 m w okolicy Wer. Miąższość piasków wynosi od 5 do 20 m. Wydajność potencjalna wzrasta z północy na południe od około 5 m³/h do ponad 30 m³/h. Poziom jest dobrze izolowany z wyjątkiem terenów leżących w rejonie doliny Wdy. Poziom jest eksploatowany w ilości około 40 m³/h przez studnie ujęć komunalnych w Drzycimiu i w Gródku, studnie Spółdzielni Mieszkaniowej, Fermy Hodowlanej i Przedsiębiorstwa „Prosiaczek” w Krapiewiczach-Pólku.

Zgodnie z Raportem WIOŚ na 2009 r., spośród kontrolowanych w województwie w 2009 roku wód podziemnych, normy ustalone dla wód pitnych spełniały wody w miejscowości Sierosław, pow. świecki, na obszarze 38 JCWPd. Punkt kontrolny znajdował się na terenie nieużytków naturalnych. Wody podziemne na tym obszarze cechował swobodny charakter. Jest to jedyny punkt w którym badano jakość wód w 2009 r. w powiecie świeckim.

3.5. Złóża i tereny górnicze

Na terenie gminy Drzycim brak jest złóż oraz terenów górniczych. Na terenie gminy występują trzy obszary prognostyczne występowania złóż torfu, wszystkie w okolicach miejscowości Sierosław.

3.6. Klimat

Charakterystycznymi cechami klimatu obszaru opracowania są jego przejściowość i zmienność, wyrażające się zmiennymi warunkami temperatury, ciśnienia, opadów, wiatru oraz zachmurzenia. Gmina położona jest w pomorsko-warmińskim regionie klimatycznym. Cechą charakterystyczną dla tego regionu jest niska ilość opadów, do ok. 550 mm na wysoczyźnie i 500 mm w dolinie Wisły. Na terenie gminy ilość opadów maleje ku południu, co obrazuje rysunek poniżej.

Rysunek 16. Izolinie opadów – suma średnia roczna (mm)

Średnia roczna temperatura powietrza zmienia się od 7,0-7,5°C w północnej i północno-wschodniej części województwa do 8,0-8,3°C w południowej i południowo-wschodniej części. Pokrywa śnieżna zalega średnio 40-60 dni. Pod względem agroklimatycznym, teren ten posiada agroklimat umiarkowanie wilgotny, umiarkowanie ciepły i umiarkowanie słoneczny.

W okresie wegetacyjnym, na podstawie pomiarów opadów w latach 1861-2006 w Bydgoszczy, w latach średnich ($p = 50\%$) suma opadów wynosiła 305 mm. W latach suchych uzyskano odpowiednio: dla $p = 20\%$ - 249 mm, $p = 10\%$ - 220 mm, $p = 5\%$ - 198 mm oraz $p = 1\%$ - 161 mm. Np. okres wegetacyjny tak suchy jak w 1989 r. (105 mm) pojawia się z częstotliwością mniejszą niż 1 raz na 100 lat.

Podstawowe wskaźniki klimatyczne w rejonie gminy Drzycim przedstawiają się jak niżej:

a) temperatura:

- średnia roczna + 8,00 C;
- średnia lipca + 18,00 C;
- średnia stycznia – 2,50 C;
- średnia okresu wegetacyjnego + 14,60 C.

b) opady:

- średnioroczne 530 mm;
- średnie okresu wegetacyjnego 198 mm;

c) długość okresu wegetacyjnego: około 180 dni.

d) liczba dni z przymrozkami: ponad 100 dni rocznie.

Przeważają wiatry z kierunków zachodnich i południowych.

3.7. Gleby

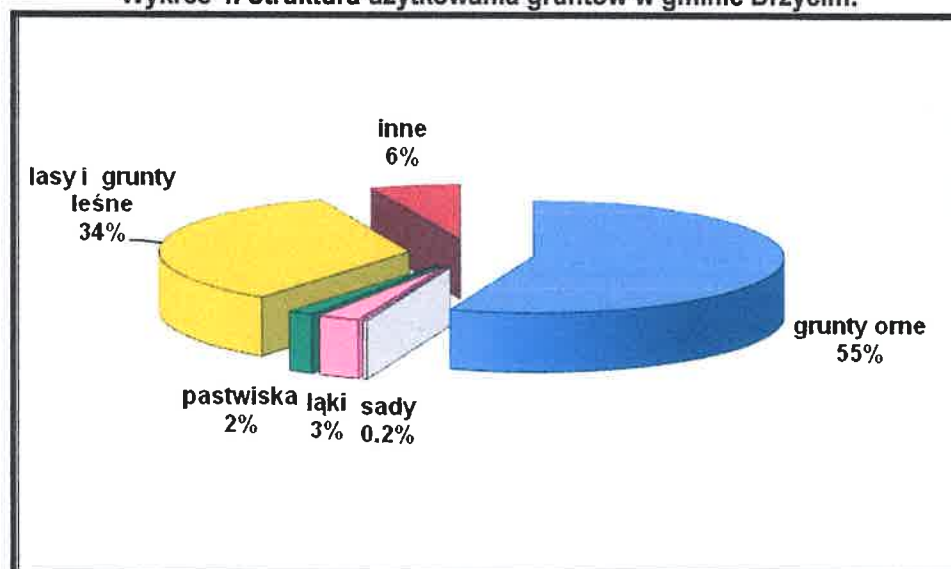
Ogólny wskaźnik jakości produkcyjnej gminy Drzycim wynosi 61,6, co jest wynikiem o ok. 10 pkt niższym, niż dla całego województwa Kujawsko-Pomorskiego i o 5 pkt niż dla kraju.

Tabela 5. Wskaźnik bonitacji w gminie Drzycim.

Jednostka	Wskaźnik bonitacji				Ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej
	Jakości i przydatności rolniczej gleb	Agroklimatu	Rzeźby terenu	Warunków wodnych	
Drzycim	47,0	8,8	3,3	2,5	61,6
Woj. Kujawsko-pomorskie	54,4	9,2	4,0	3,4	71,0
Polska	49,5	9,9	3,9	3,3	66,6

Źródło: Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach.

Wykres 4. Struktura użytkowania gruntów w gminie Drzycim.

Źródło: Program Ochrony Środowiska Gminy Drzycim.

Na terenie gminy przeważają gleby o średniej przydatności rolniczej, należące głównie do kompleksu 6-tego żytniego słabego oraz 5-tego żytniego dobrego.

Gleby należące do kompleksu 2-pszennego dobrego zlokalizowane są jedynie w czterech niewielkich płatach w okolicach Wybudowań Werskich, na północny wschód od Jastrzębia, koło Biechówka i wokół miejscowości Lubocheń. Są to gleby mniej urodzajne aniżeli kompleks pszenno-żytni.

bardzo dobry, występują głównie na terenach, gdzie poziom wód ulega wahaniom, gleby są okresowo mniej przewietrzane oraz występują nieznaczne niedobory wilgoci. W klasyfikacji bonitacyjnej są to gleby należące do klasy IIIa i IIIb. Tworzą je gleby brunatne wylugowane i kwaśne, wytworzone z glin lekkich, glin lekkich spiaszczonych oraz piasków gliniastych mocnych zalegających na glinach.

Kompleks 3-pszenno-wadliwy są to gleby klas IIIb i IVa i IVb, okresowo za suche, w kompleksie tym w suchych latach przedwcześnie „dojrzewają” zboża. Zlokalizowane są wzdłuż północnego brzegu cieków wodnych wypływających spod Lniana, mniej więcej w połowie drogi z Jastrzębia do Drzycimia oraz od połowy drogi z Drzycimia do Gródka do miejscowości Lubocheń. Kompleks ten obejmuje gleby brunatne właściwe, powstałe z glin.

Kompleks 4-żytni bardzo dobry tworzą gleby strukturalne z dobrze wykształconym poziomem próchnicznym oraz właściwymi stosunkami wodnymi. Zlokalizowane są w południowej części gminy i przy granicy Borów Tucholskich. Występują tu głównie gleby płowe oraz gleby bielcowe i pseudobielcowe, wytworzone z piasków gliniastych mocnych, piasków gliniastych mocnych i lekkich spiaszczonych na podłożu zbudowanym z glin.

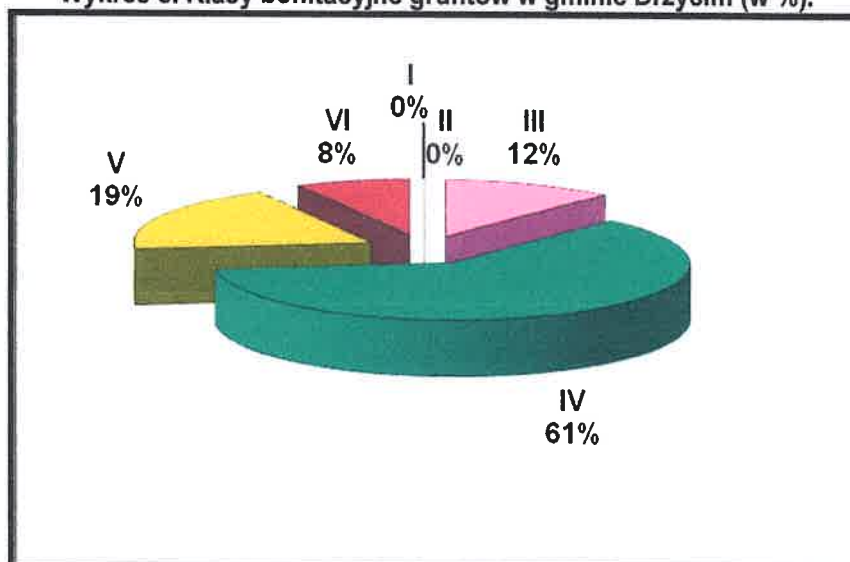
Kompleks 5-żytni dobry obejmuje gleby lżejsze oraz mniej urodzajne. Występują tu gleby wytworzone z piasków gliniastych mocnych pylistych zalegające na glinie. W klasyfikacji bonitacyjnej zaliczane są do kompleksu IVa i IVb, jest to drugi po 6-żytnim słabym kompleks w gminie. Zajmuje większą część terenów gminy: okolice wsi Sierosław, Jastrzębie, Drzycim, Krakówek, Dąbrówka, Gacki i Dólsk. Tworzą go głównie wylugowane i kwaśne gleby brunatne oraz bielcowe i pseudobielcowe, wytworzone z piasków gliniastych lekkich i piasków gliniastych lekkich spiaszczonych przechodzących na głębokości 50-100 cm w glinę.

Kompleks 6-żytni słaby zajmuje obszary położone pomiędzy lasami i przy ich granicach oraz w okolicy Sierosławia. Występują tam gleby piaskowe różnych typów genetycznych, wytworzone z piasków słabo gliniastych przechodzących za zwyczaj na głębokości 50-100 cm w glinę. Gleby te występują na terenie gminy znajdującym się w granicach parku krajobrazowego (Brzemienne).

Gleby kompleksu 7-żytniego słabego (żytnio-lubinowego) zlokalizowane są głównie w obrębie niezalesionych fragmentów w granicach kompleksu Borów Tucholskich i w pobliżu miejscowości Wery i Sierosławek. Kompleks ten tworzą gleby piaskowe różnych typów genetycznych, wytworzone z piasków luźnych.

Najslabszym kompleksem występującym na terenie gminy jest kompleks 9-zbożowo-pastewny słaby, tworzony przez czarne ziemie wytworzone z piasków słabo gliniastych. Kompleks ten zlokalizowany jest tylko w jednym miejscu koło miejscowości Krakówek.

Wykres 5. Klasy bonitacyjne gruntów w gminie Drzycim (w %).

Źródło: Program Ochrony Środowiska gminy Drzycim.

Na terenie gminy scharakteryzowano 2 kompleksy trwałych użytków zielonych. Użytki zielone średnie (gleby mułowo-torfowe, torfowo-mułowe, murszowo-mineralne i murszowa te, czarne ziemie) występują wzdłuż brzegu Drzycimskiej Strugi mniej więcej do połowy jego biegu z Jastrzębia do Drzycimia, w rynnie Sierosławek- Rówienica- Gródek, i przy granicach kompleksów leśnych na wschodzie gminy. Kolejnym kompleksem trwałych użytków zielonych zlokalizowanych na terenie gminy są użytki zielone słabe i bardzo słabe, tworzone przez gleby mułowo-torfowe, torfowo-mułowe, torfowe i torfowo-murszowe oraz czarne ziemie. Gleby te występują wzdłuż brzegu Drzycimskiej Strugi mniej więcej od połowy jego biegu z Jastrzębia do Drzycimia, na wschód od Gródka, na północny-wschód od Krakówka, na wschód od wsi Wery, koło Biechowa i w zakolu Wdy na zachód od Lubocheni.

Na terenie gminy występują gleby organiczne - bagienne: mułowo-mineralne, mineralno-mułowe, torfowe i murszowo-mineralne. Są one rozmieszczone głównie w rynnach polodowcowych oraz na wschód od wsi Wery oraz koło Biechowa. Tereny o słabych glebach położone w części Borów Tucholskich są przeznaczone do zalesienia, co pozwoli ograniczyć ich dalszą erozję wietrzną i wodną. W celu ochrony gleb w lasach, powinno się unikać prowadzenia wycinek dużych połaci lasu, a po przeprowadzeniu wycięcia jak najszybciej ponownie obsadzać teren. Rozmieszczenie typów gleb przedstawia mapa glebowo-rolnicza opracowana przez Instytut Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach.

Zagrożeniem dla gruntów rolnych na terenie gminy jest silna antropopresja. Do czynników, które wpływają na pogorszenie się składu jakości gleb należą: zabudowa mieszkaniowa wkraczająca na tereny rolnicze, przyczyniająca się do bezpowrotnej utraty warstwy gleby. Do pogorszenia się jakości

gruntów może doprowadzić także niewłaściwa gospodarka rolno- zbyt intensywne użytkowanie gleb oraz niedostosowanie upraw do ich charakteru.

3.8. Fauna i flora

Wg Regionalizacji geobotanicznej Polski teren opracowania położony jest w Dziale E- Dział Mazowiecko-Poleski, Poddziale Mazowieckim, Krainie Chełmińsko- Dobrzyńskiej, Okręgu Wysoczyna Świecka, Podokręgu świeckim. Znaczna ilość obszarów i obiektów chronionych na opisywanym obszarze sprawia, że jest on różnorodny pod względem typów występujących na nim siedlisk i występujących gatunków roślin i zwierząt.

Typy lasów występujących w gminie zostały opisane w rozdziale dotyczącym leśnictwa. Lasy zamieszkują duże ssaki kopytne: sarny, jelenie, danielę, dziki oraz drapieżne: lisy i jenoty. Z mniejszych przedstawicieli tej gromady na terenach leśnych można spotkać zające, gryzonie: wiewiórki i mysz leśną i owadożerne: nornice. Oprócz ptaków opisanych w części dotyczącej Wdeckiego Parku Krajobrazowego, na całym obszarze gminy występują wróblowate, kawki, sroki i wrony, różne gatunki gołębi, a także kosy i sikory. W gminie znajdują się 24 gniazda bocianów, w tym aż 7 w miejscowości Sierosław. Tereny leśne zamieszkują dzięcioły, kowaliki, sójki i kukułki. Na obszarach rolniczych można zaobserwować jaskółki i jeżyki, a w pobliżu zbiorników wodnych kaczki. Podczas wizji terenowej na polu z oziminą zaobserwowano gęś gęgawę, a na Wdzie łabędzie nieme. Na Wdzie i zbiornikach wodnych oprócz łabędzi występują kaczki, perkozy i łyski.

Fotografia 1. Śródpolna kępa drzew

Źródło: Materiały własne.

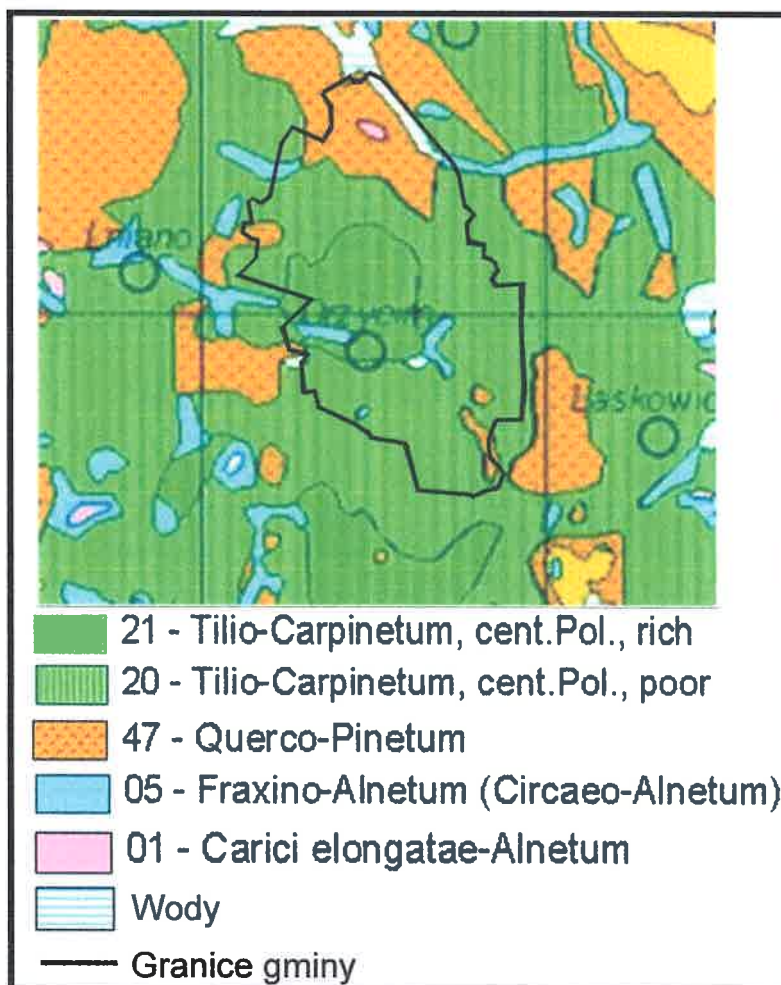
Fotografia 2. Gęś białoczelna na polu oziminy.

Źródło: Materiały własne.

W gminie Drzycim spotyka się większość gatunków rodzimych płazów i gadów: ropuchę szarą i zieloną, żaby brunatne i zielone, traszki grzebieniastą i zwyczajną, jaszczurki: zwinę i żyworódkę, padalce, żmiję zygzakowatą oraz zaskrońce.

Rysunek 17. Roślinność potencjalna na terenie gminy Drzycim.

Źródło: Matuszkiewicz, 2008.

W większej części gminy Drzycim panują warunki środowiska, w których naturalnie występowałby łąk subkontynentalny. Gdyby nie przekształcenia roślinności wprowadzone przez człowieka, północną część gminy porastałby bór sosnowy, w niektórych miejscach znajdowałyby się płaty łąg jesionowo-olszowych i płat olsu niedaleko Jeziora Sierosławek.

Wokół zabudowań gospodarskich, prywatnych posesji, instytucji, a także wzdłuż ulic rosną: świerk pospolity i srebrny, żywotniki, cyprysiki, wierzby, topole, bez lilak, kasztanowce zwyczajne, brzozy, klony zwyczajne i jawory, jesiony pospolite, jarzębiny zwyczajne, sumak oraz drzewa owocowe. Spotyka się także złożone z gatunków liściastych zadrzewienia śródpolne, będące siedliskiem dla niewielkich gatunków zwierząt leśnych i ułatwiające migrację większym gatunkom.

Nieużytki, opłotki, pasy i rowy przydrożne porasta roślinność ruderalna, np. perz, mniszek lekarski, komosy, babki, bylice, krwawniki, łopian, pokrzywy, tasznik, wrotycz pospolity, gwiazdnica pospolita, żóltlica drobnokwiatowa, farbownik, czy starzec wiosenny.

Fotografia 3. Roślinność ruderalna - na pierwszym planie uschnięta bylica

Źródło: Materiały własne

W przydomowych ogródkach posadzono rodzime i obce gatunki roślin ozdobnych.

Gennymi przyrodniczo obszarami są zachowane parki przydworskie i parki wiejskie, a także tereny cmentarzy, gdzie zachowało się dużo starych drzew. Ponad to, stanowią one kolejne schronienie wśród zagospodarowanego rolniczo terenu dla ptaków i gryzoni.

W zbiornikach i ciekach wodnych występuje typowa roślinność: trzciny, pałka wodna, moczarka kanadyjska, grażel żółty, rzęsa wodna, żabiściek i rogatek.

3.9. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna

3.9.1. Rolnictwo

Dominującą funkcją gospodarczą Gminy Drzycim jest rolnictwo. Korzystne uwarunkowania agroklimatyczne, sprzyjające warunki wodne, odpowiednia rzeźba terenu oraz tradycyjne rolnictwo, powodują brak istotnych alternatyw do rozwoju innych funkcji.

Na terenie gminy Drzycim przeważają gleby o średniej przydatności rolniczej, należące głównie do kompleksu 6-tego żytniego słabego oraz 5-tego żytniego dobrego. Gleby gruntów ornych zostały wytworzone z piasków gliniastych i słabogliniastych oraz glin o różnym stopniu spiaszczenia. Na terenie gminy scharakteryzowano 2 kompleksy trwałych użytków zielonych. Użytki zielone średnie oraz użytki zielone słabe i bardzo słabe (gleby mułowo-torfowe, torfowo-mułowe, murszowo-mineralne i murszowate, czarne ziemie) występują wzdłuż brzegu Drzycimskiej Strugi mniej więcej do połowy jego biegu z Jastrzębia do Drzycimia, w rynnach Sierosławek – Rówienica - Gródek i przy granicach kompleksów leśnych na wschodzie gminy. Gleby organiczne - bagienne: mułowo-mineralne, mineralno-mułowe, torfowe i murszowo-mineralne są rozmieszczone głównie w rynnach polodowcowych oraz na wschód od wsi Wery oraz koło miejscowości Biechowo.

Zagrożeniem dla gruntów rolnych na terenie gminy jest silna antropopresja. Do czynników, które wpływają na pogorszenie się składu jakości gleb należy w dużym stopniu zabudowa mieszkaniowa wkraczająca na tereny rolnicze, przyczyniająca się do bezpowrotnej utraty warstwy gleby.

W ocenie jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej szczególne znaczenie mają wskaźniki bonitacji:

- gleb w skali punktowej 1 : 100, wynoszący 47,0;
- agroklimatu 1 :10, wynoszący 8,8;
- warunków wodnych w skali 1:5, wynoszący 2,5;
- rzeźby terenu w skali 1 : 5, wynoszący 3,3;
- łączny wskaźnik dla tych cech tj. wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, wynoszący 61,6.

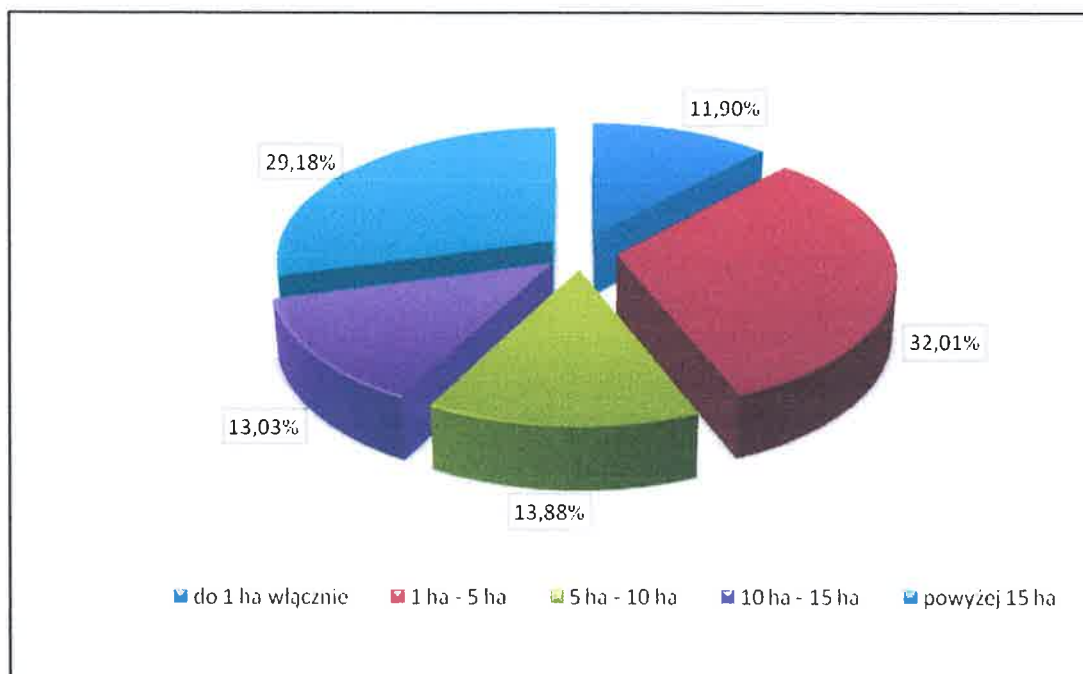
Tabela 6. Gospodarstwa rolne według grup obszarowych użytków rolnych

Wielkość gospodarstw	Liczba gospodarstw
do 1 ha włącznie	42
1 ha – 5 ha	113
5 ha – 10 ha	49
10 ha – 15 ha	46
powyżej 15 ha	103

Źródło: Powszechny Spis Rolny z 2010 r.

Na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 roku, w gminie Drzycim były ogółem 353 gospodarstwa rolne. Najwięcej było gospodarstw rolnych o powierzchni od 1 ha do 5 ha – 32,01% wszystkich gospodarstw. Spory odsetek stanowiły gospodarstwa o areale powyżej 15 ha – 29,18% gospodarstw w gminie. 42 gospodarstwa mają powierzchnię do 1 ha włącznie i stanowiły najmniejszy odsetek w strukturze wielkościowej gospodarstw rolnych gminy. Udział procentowy poszczególnych gospodarstw według klas wielkościowych przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 6. Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 r.

Tabela 7. Powierzchnia gospodarstw według klas wielkościowych.

Wielkość gospodarstw	Powierzchnia gospodarstw w ha
do 1 ha włącznie	44,00
1 ha – 5 ha	323,93
5 ha – 10 ha	423,45
10 ha – 15 ha	620,61
powyżej 15 ha	3888,61

Źródło: Powszechny Spis Rolny z 2010 r.

Największą powierzchnię wśród analizowanych gospodarstw zajmują te, które liczą powyżej 15 ha. W dużym stopniu znajduje to odzwierciedlenie w ilości gospodarstw tej grupy. Najmniejszą powierzchnię zajmują gospodarstwa do 1 ha włącznie. Jednakże trzeba zaznaczyć, że sytuacja ta jest odwrotnie proporcjonalna do ilości gospodarstw w tej grupie.

Największą powierzchnię zajmują gospodarstwa liczące powyżej 15 ha. Znajduje to odzwierciedlenie w ilości gospodarstw tej grupy. Najmniejszą powierzchnię zajmują gospodarstwa do 1 ha włącznie.

Tabela 8. Gospodarstwa domowe wg struktury dochodów.

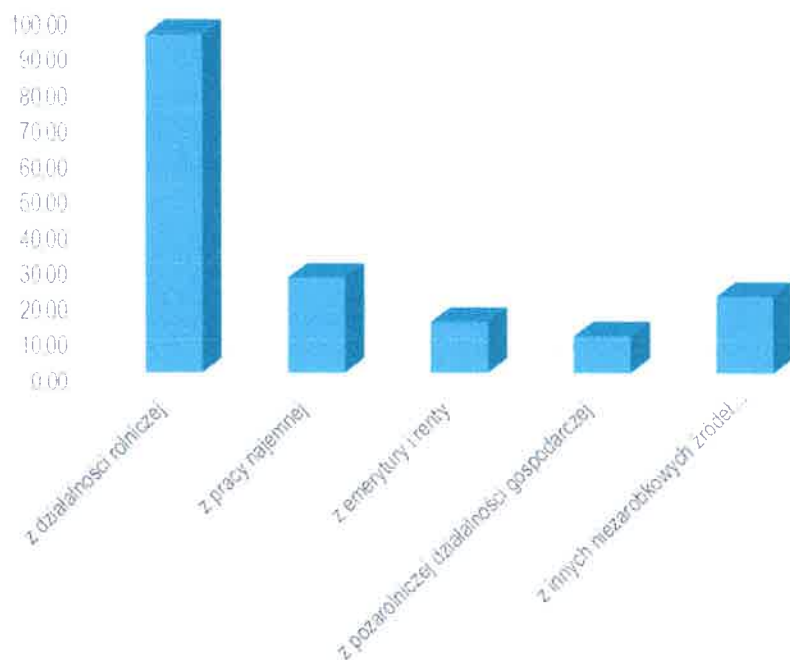
Rodzaj dochodów	Liczba gospodarstw
z działalności rolniczej	334
z pracy najemnej	94
z emerytury i renty	50
z pozarolniczej działalności gospodarczej	36
z innych niezarobkowych źródeł utrzymania	76
Liczba gospodarstw domowych ogółem	353

Źródło: Powszechny Spis Rolny z 2010 r.

W wyniku analizy struktury dochodów gospodarstw domowych stwierdzono, że prawie wszystkie z nich utrzymywały się z działalności rolniczej – 94,62%. Z pracy najemnej w 2010 roku

utrzymywało się 26,63%, a gospodarstwa, dla których źródłem utrzymania stanowiła emerytura i renta – 14,16%. Najmniejszy odsetek stanowią gospodarstwa deklarujące dochody z pozarolniczej działalności gospodarczej – 10,20%.

Wykres 7. Gospodarstwa domowe według struktury dochodów.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 r.

Tabela 9. Kierunki produkcji roślinnej w gminie Drzycim.

Kierunki produkcji roślinnej	Powierzchnia zasiewów w ha
zboża razem	3794,95
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	3564,64
ziemniaki	67,07
uprawy przemysłowe	104,22
rzepak i rzepik razem	103,22
warzywa gruntowe	1,07

Źródło: Powszechny Spis Rolny z 2010 r.

Najpopularniejszą uprawą w gminie Drzycim są zboża, stanowiące 49,70% powierzchni wszystkich zasiewów. Najmniejszą powierzchnię zajmują warzywa gruntowe tj. 0,01% powierzchni wszystkich zasiewów.

Tabela 10. Kierunki produkcji zwierzęcej w gminie.

Kierunki produkcji zwierzęcej	Liczba gospodarstw	Liczba sztuk
Bydło razem	104	1 654
Bydło krowy	86	631
Trzoda chlewna razem	141	14 157
Trzoda chlewna lochy	129	1447
Konie	21	104
Drób ogółem razem	152	75 258
Drób ogółem drób kurzy	148	73 961

Źródło: Powszechny Spis Rolny z 2010 r.

Spośród wszystkich gospodarstw rolnych w gminie, najwięcej trudniło się hodowlą drobiu – 19,46%. Wynik ten znalazł również odzwierciedlenie w liczbie sztuk. Najwięcej sztuk liczył drób. Najmniej gospodarstw zajmowało się hodowlą koni – jedynie 21, co stanowiło 2,69% wszystkich gospodarstw w gminie.

3.9.2 Leśnictwo

Wskaźnik leśistości dla gminy Drzycim wynosi 32,90% (stan na 2016 r.) i jest wyższy od wojewódzkiego (23,5%) oraz zbliżony do powiatowego (35,6%). Ogólna powierzchnia gruntów leśnych w gminie wynosi 3 485,6 ha.

Gmina Drzycim leży na terenie trzech nadleśnictw: Zamrzenica, Trzebciny i Dąbrowa. Na obszarze objętym opracowaniem mają swój zasięg obręby: Laskowice (Nadleśnictwo Dąbrowa), Szarłata (Nadleśnictwo Trzebciny) oraz Wierzchlas (Nadleśnictwo Zamrzenica). Większość lasów rozmieszczona jest wzdłuż zewnętrznych granic gminy.

Nadleśnictwo Zamrzenica

Obecna szata roślinna na obszarze Nadleśnictwa Zamrzenica, jak podaje „Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Zamrzenica”, powstała w wyniku zmian i przeobrażeń powstających na przestrzeni wieków. Znaczącą rolę, przy jej kształtowaniu odegrały zmiany klimatyczne oraz utwory

geologiczne, zaś obecnie znaczący wpływ mają również czynniki antropogeniczne. Największą powierzchnię lasów należących do nadleśnictwa zajmują lasy jednogatunkowe, zwłaszcza monokultury sosny. Znajdują się one głównie w obrębie okręgów Wierchlas i Zamrzenica. Siedliskami zdecydowanie dominującymi na terenie całego nadleśnictwa są: bór świeży (Bśw1) oraz uboższa odmiana boru mieszanego świeżego (BMśw1z,d). Najczęściej występują na nich zespoły *Leucobryo-Pinetum* i *Peucedano-Pinetum*. Granica pomiędzy tymi zespołami jest płynna i bardzo trudna do określenia.

Zespół *Cladonio-Pinetum* zajmuje obszary związane z siedliskiem boru suchego (Bs) oraz boru świeżego zdegradowanego (Bśw1z), natomiast *Molinio-Pinetum* występuje na siedlisku boru wilgotnego (Bw1) oraz okrajowo w wariacie wilgotnym boru świeżego (Bśw2) i borze mieszanym wilgotnym (BMw1). *Vaccinio uliginosi-Pinetum* wiąże się z siedliskami borów bagiennych (Bb1-2) i borów mieszanych bagiennych (BMb2-3). Zespoły brzeziny bagiennych *Betuletum pubescentis* występują w większości w formach zastępczych i degeneracyjnych. Mają szerokie spektrum występowania w obrębie osuszonych siedlisk bagiennych (BMb1, LMb1) i siedlisk wilgotnych (BMw, LMw). Dużą rozpiętość siedliskową mają grądy *Stellario-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*, *Galio sylvatici-Carpinetum* i *Aceri-Tilietum* związane, w zależności od wariantu, z siedliskami lasu mieszanego świeżego (LMśw), lasu świeżego (Lśw) oraz lasu wilgotnego (Lw1). Fitocenozy kwaśnych buczyn *Luzulo pilosae-Fagetum*, występują na siedliskach lasów mieszanych (LMśw), zaś żyznych buczyn *Melico-Fagetum* na siedlisku lasu świeżego (Lśw). Zespół lasu dębowo-bukowego *Fago-Quercetum petraeae* łączy się z żyzniejszymi rodzajami siedlisk boru mieszanego świeżego (BMśw) oraz rzadziej lasu mieszanego świeżego (LMśw). Dużą rozpiętość siedliskową ma zbiorowisko łęgu jesionowo-olszowego *Circaeo-Alnetum*, zajmujące głównie siedliska olsu jesionowego (OIJ) i osuszonego olsu typowego (OI1), ale występujące również na fragmentach lasu wilgotnego (Lw2), lasu mieszanego wilgotnego (LMw2) i niewielkich płatach lasu łęgowego (LI2-3). Zespół *Ficario-Ulmetum campestris* występuje punktowo w dolinach rzek na siedlisku lasu łęgowego (LI1-2), mającego minimalny udział w typach siedliskowych lasu nadleśnictwa. Fitocenozy olsu porzeczkowego *Ribo nigri-Alnetum* występują na siedliskach olsów typowych (OI2-3), zaś olsu torfowcowego (*Sphagno squarrosi-Alnetum*) na siedliskach lasu mieszanego bagiennego (LMb2).

Nadleśnictwo Trzebciny

Aktualny stan ekosystemów leśnych w Nadleśnictwie Trzebciny jest wynikiem dwuset letniej gospodarki leśnej, prowadzonej na tym obszarze. W efekcie dominują zbiorowiska zastępcze, wprowadzone przez człowieka, a roślinność zbliżona do naturalnej występuje jedynie na siedliskach

skrajnie ubogich. Największą powierzchnię, podobnie jak w nadleśnictwie Zamrzenica, zajmują drzewostany jednogatunkowe, a wśród nich sosnowe. Wśród drzewostanów dwu, i więcej gatunkowych przeważa również sosna z udziałem dębu, brzozy, świerka, buka oraz innych liściastych jak klon, jawor, lipa, grab, brzoza. Drzewostany Nadleśnictwa Trzebciny w przeważającej części pochodzą z odnowień sztucznych. Drzewostany odroślowe występują na siedliskach bagiennych i tworzy je olcha czarna. Najbardziej rozpowszechnionym w Nadleśnictwie Trzebciny zbiorowiskiem jest *Leucobryo-Pinetum*. W granicach nadleśnictwa występują fragmentarycznie również takie odmiany boru jak: *Peucedano-Pinetum*, *Cladonio-Pinetum*, *Querco roboris-Pinetum*, który odgrywał niegdyś znaczną rolę w szacie roślinnej na tym obszarze i bór bagienny – *Vaccinio uliginosi-Pinetum*. Obszary bagienne porasta również miejscami brzezina bagienna – *Betuleum pubescentis*. Dużą rolę powierzchniową odgrywają grądy: *Tilio-Carpinetum* i *Stellario-Carpinetum*, porastają one zbocza dolin cieków wodnych, a czasem także ich szczyty i zagłębienia wytopiskowe. W nadleśnictwie zachowały się nieliczne płyty zdegenerowanej dąbrowy świetlistej (*Potentillo albae-Quercetum*). Nad wszystkimi ciekami opisywanego terenu spotyka się niewielkie fragmenty łągu jesionowo-olszowego (*Circaeo-Alnetum*). Dość częstym, lecz małopowierzchniowym zbiorowiskiem jest ols porzeczkowy (*Ribo nigri-Alnetum*).

Nadleśnictwo Dąbrowa

W obrębie obszaru objętego opracowaniem na terenie Nadleśnictwa Dąbrowa znajdują się dwa typy siedlisk objętych ochroną: grąd zboczowy (*Aceri-Tilietum*) i grąd subkontynentalny (*Tilio-Carpinetum*), których powierzchnia i umiejscowienie znajdują się w tabeli. Tabela. zawiera zestawienie powierzchni lasów znajdujących się w terytorialnym zasięgu działania nadleśnictwa Dąbrowa w gminie Drzycim.

Tabela 11. Podlegające ochronie siedliska przyrodnicze w Nadleśnictwie Dąbrowa znajdujące się w gminie Drzycim.

Siedlisko przyrodnicze podlegające ochronie (nazwa)		Położenie	
polska	łacińska	leśnictwo	łączna pow. (ha)
Grąd zboczowy	<i>Aceri-Tilietum</i>	Bedlenki	27,14
Grąd subkontynentalny	<i>Tilio-Carpinetum</i>		

Źródło: Plan urządzenia lasu dla nadleśnictwa Dąbrowa, 2007 r.

Tabela 12. Zestawienie powierzchni lasów znajdujących się w terytorialnym zasięgu działania nadleśnictwa Dąbrowa w gminie Drzycim.

Pow. ogólna w km ²	Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa					Lasy nie stanowiące własności Skarbu Państwa			Lasy współwłasności Skarbu Państwa i osób fizycznych	Ogółem (kol. 7+10+11)	Lesistość (kol.12:2)
	w zarządzie LP		pozostałe		razem	własność osób prawnych	własność osób fizycznych	razem			
	urządza nadleśn.	sąsiednie nadleśn.	parki narod.	inne							
	pow. w ha										%
38,14	1522	-	-	2	1524	39	19	58	-	1582	41,5

Źródło: Plan urządzenia lasu dla nadleśnictwa Dąbrowa, 2007 r.

Zagrożenia dla ekosystemów leśnych:

- abiotyczne:
 - przymrozki,
 - susza,
 - obniżenie poziomu wód gruntowych,
 - stagnowanie wody,
 - erozja wietrzna gleb, w miejscach wycinek i najuboższych siedlisk,
 - erozja wodna gleb w dolinach rzecznych,
 - niski poziom opadów atmosferycznych,
 - okiść (obłamywanie gałęzi spowodowane dużym obciążeniem śniegu),
 - silne wiatry.
- biotyczne:
 - szkodliwe owady,
 - patogeniczne grzyby.
- antropogeniczne:
 - penetracja lasów przez zbieraczy runa oraz turystów powodująca niszczenie ściółki i zadeptywanie runa,
 - strefa granicy polno – leśnej może być miejscem kumulacji w glebie związków pochodzących ze środków ochrony roślin i nawozów,
 - zakwaszenie gleby, będące skutkiem kwaśnych deszczy (tzw. mokra depozycja), szczególne narażenie występuje podczas wykonywania prac gospodarczych w lesie,
 - dzikie składowiska odpadów.

Równoczesne działanie wielu czynników stresowych, znacznie osłabia odporność biologiczną poszczególnych ekosystemów powodując wysoką ich podatność na procesy destrukcyjne spowodowane okresowym nasileniem się, choćby jednego z tych czynników lub wystąpieniem następnego (gradacja owadów, susza, pożary).

W celu ochrony bioróżnorodności powinno się:

- dążyć, w miarę możliwości do zachowania w stanie niezmienionym istniejących stosunków wodnych poprzez utrzymanie i konserwację istniejących urządzeń melioracyjnych;
- w ramach dolesiania luk i przerzedzeń zaleca się wprowadzać gatunki biocenotyczne;
- zaleca się pozostawiać śródleśne łąki, polany i nieużytki w stanie nienaruszonym.

4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Ochronie prawnej podlegają zasoby dziedzictwa kulturowego, rozumiane jako trwałe elementy zagospodarowania obszaru bądź struktury przestrzennej, o walorach historycznych, zabytkowych, estetycznych lub artystycznych. Zasoby dziedzictwa kulturowego, stanowią istotny element tożsamości, świadczący o zachowaniu ciągłości działalności i dorobku społeczności lokalnej.

Zabytek - według Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 2067, 2245, z 2019 r. poz. 730) to rzecz (nieruchomość, np. budynek, cmentarz lub krajobraz kulturowy albo rzecz ruchoma, np. dzieło sztuki użytkowej, obraz, rzeźba, znalezisko archeologiczne) bądź zespół rzeczy, które są dziełem człowieka lub są związane z jego działalnością i stanowią świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, a które powinny być zachowane ze względu na swoją wartość artystyczną, naukową i historyczną.

Do zabytków nieruchomych należą krajobrazy kulturowe, układy urbanistyczne, układy ruralistyczne, zespoły budowlane, dzieła architektury i budownictwa, dzieła budownictwa obronnego, obiekty techniki i kultury materialnej, cmentarze, parki, ogrody i inne formy zieleni zaprojektowanej. Należą do nich również miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne, bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji. Zabytkami nieruchomymi są także stanowiska archeologiczne.

Formami ochrony prawnej zabytków są:

- wpis do rejestru zabytków;
- uznanie za pomnik historii;
- utworzenie parku kulturowego;
- ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Obecnie obowiązuje podział na:

- zabytki nieruchome – nieruchomość, jej część lub zespół nieruchomości;
- zabytki ruchome – rzecz ruchoma, jej część lub zespół rzeczy ruchomych;
- nieruchome zabytki archeologiczne – zabytek będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień

kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem;

- wszystkie zabytki łącznie (z dziedziny budownictwa, rzemiosła, sztuki, archeologii i zabytkowej zieleni) stanowią zasoby dziedzictwa kulturowego.

Na terenie gminy Drzycim występuje niewiele zabytków architektury i budownictwa. Duży wpływ na taki stan, ma słabo rozwinięta sieć osadnicza jak również zniszczenie obiektów zabytkowych w 1945 we wschodniej części gminy.

4.1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomych i ruchomych

Wykaz obiektów uznanych za zabytki można znaleźć w rejestrze zabytków. Wpis do rejestru zabytków jest prawną formą ochrony zabytków w Polsce. Rejestr zabytków dla obiektów z terenu danego województwa prowadzi właściwy Wojewódzki Konserwator Zabytków.

Wpis do rejestru jest działaniem administracyjnym prowadzonym przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na wniosek strony – właściciela obiektu, lub z urzędu – bez wniosku strony ani też zadeklarowanej jego zgody. Przed dokonaniem wpisu prowadzone jest postępowanie przygotowawcze polegające na gromadzeniu informacji i materiałów dokumentacyjnych, które potwierdzają wartość danego obiektu m.in. w wyniku oględzin obiektu. Postępowanie to zakończone jest wydaniem przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków decyzji, która – o ile strony nie wnoszą sprzeciwu czy uwag – nabiera mocy prawnej i zabytek otrzymuje numer rejestru zgodny z kolejnym zapisem w księdze rejestru zabytków.

Tabela 13. Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa kujawsko – pomorskiego:

Miejscowość	Nazwa	Data wpisu	Formy ochrony
Jastrzębie	Założenie pałacowo-parkowe	20.11.1982 r.	A/1451
Lubocheń	Założenie dworsko- parkowe	15.06.1985 r.	A/1191
Gródek	Założenie dworsko-parkowe: - dwór - park	10.06.1987 r.	A/1155

Źródło: Urząd Gminy Drzycim

4.2. Obiekty ujęte w ewidencji zabytków

4.2.1. Obiekty architektury i budownictwa

Na terenie gminy Drzycim znajdują się następujące obiekty architektury i budownictwa ujęte w gminnej ewidencji zabytków:

BEDLENKI

- Zespół dworski: dwór, stajnia, obora, chlew, park

BIECHÓWKO

- DOM NR 17
- DOM NR 25 z częścią gospodarczą
- BUDYNKI GOSPODARCZE PRZY DOMU NR 26 I 27
- DOM NR 35

DÓLSK

- ZESPÓŁ KOŚCIOŁA Ewangelickiego, obecnie Rzymsko-Katolickiego p.w. Św. Antoniego Padewskiego: kościół i kostnica
- DOM NR 10
- DOM NR 14
- DOM NR 15
- DOM NR 26

DRZYCIM

- ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO p.w. MB Pocieszenia: Kościół, kaplica, Kapliczka, ogrodzenie
- KAPLICZKA (ul. Młyńska)
- KAPLICZKA (ul. Podgórna)
- DOM NR 3 ul. Dworcowa
- DOM NR 4 ul. Dworcowa
- DOM NR 22 ul. Dworcowa (piekarnia)
- DOM NR 2 ul. Kościelna
- DOM NR 10 ul. Kościelna
- DOM NR 1 ul. Młyńska
- DOM NR 3 ul. Młyńska
- DOM NR 11 ul. Młyńska
- DOM NR 15 ul. Młyńska (z budynkiem gospodarczym)
- DOM NR 24 ul. Młyńska
- DOM NR 5 ul. Podgórna
- DOM NR 1 ul. Polna
- DOM NR 10 ul. Szkolna
- DOM NR 15 ul. Szkolna
- DOM NR 19 ul. Szkolna

GACKI

- KAPLICZKA Z 1936 R.

- DOM NR 3
- OBORA PRZY DOMU NR 3
- DOM NR 4
- DOM NR 7
- DOM NR 23
- DOM NR 29
- DOM NR 30
- DOM NR 31

GRÓDEK

- KAPLICZKA (ul. Laskowicka)
- KAPLICZKA (Figura Matki Bożej Gwiazdy Morza, na cokole- rekonstrukcja)
- OBORA, obecnie owczarnia w zespole dworskim
- KUŹNIA w zespole dworskim
- ZESPÓŁ ELEKTROWNI
- ul. LASKOWICKA 15A
- ul. LASKOWICKA 20
- ul. LASKOWICKA 24
- ul. LASKOWICKA 26
- ul. LASKOWICKA 28
- ul. SPACEROWA 1

JASTRZĘBIE

- W ZESPOLE PAŁACOWYM: stajnia, 4 obory, gorzelnia, kuźnia- obecnie remiza, spichlerz- obecnie suszarnia zboża)
- DWORZEC KOLEJOWY
- BUDYNEK MIESZKALNY W ZESPOLE DWORCA KOLEJOWEGO
- DOM NR 10

LEOSIA

- DWORZEC

RÓWIENICA

- ZESPÓŁ DWORSKI: dwór, obora- obecnie owczarnia, spichlerz, budynek gospodarczy przy czworaku, pozostałości parku

SIEROSŁAW

- DIM NR 72
- DOM NR 108
- DOM NR 96
- DOM NR 104
- DOM NR 89
- DOM NR 105
- DOM NR 117

SIEROSŁAWEK

- PARK DWORSKI, DWÓR I MAGAZYN

WERY

- ZESPÓŁ DWORSKI: dwór, spichlerz- obecnie magazyn, gorzelnia i park.

4.2.2. Zespoły dworsko – parkowe, pałacowo – parkowe

Dwór w Gródku

Dwór usytuowany jest w południowo-zachodniej części wsi, nieopodal drogi z Gródka do Drzycimia. Pierwotnie zabudowania folwarczne znajdowały się na zachód od dworku, od południowej i wschodniej strony rozciągał się park, od północnej – sad. Dwór zbudowany został między 1756-1765 r. przez ówczesnych właścicieli na miejscu starszego budynku, po którym najpewniej pozostały fundamenty i sklepione piwnice. Dwór w Gródku zachował swoją zasadniczą bryłę. Natomiast pierwotny układ wnętrz został gruntownie przekształcony. Można go jednak z dużym prawdopodobieństwem odtworzyć w oparciu o opis z 1765r. oraz analizę struktury architektonicznej. Była to budowla częściowo podpiwniczona, dwutraktowa, z czterema dużymi izbami i dwiema mniejszymi, narożnymi, możliwe że sypialnymi (alkierzami). Na osi poprzecznej znajdowały się dwie sienie (prowadzące na dziedziniec i do ogrodu), między którymi usytuowany był duży, murowany komin. W centralnej partii poddasza znajdowały się dwie izby. Otynkowane wnętrza krył nagi strop o profilowanych belkach oraz czółkach zdobionych dekoracją malarską.

Fotografia 4. Dwór w Gródku

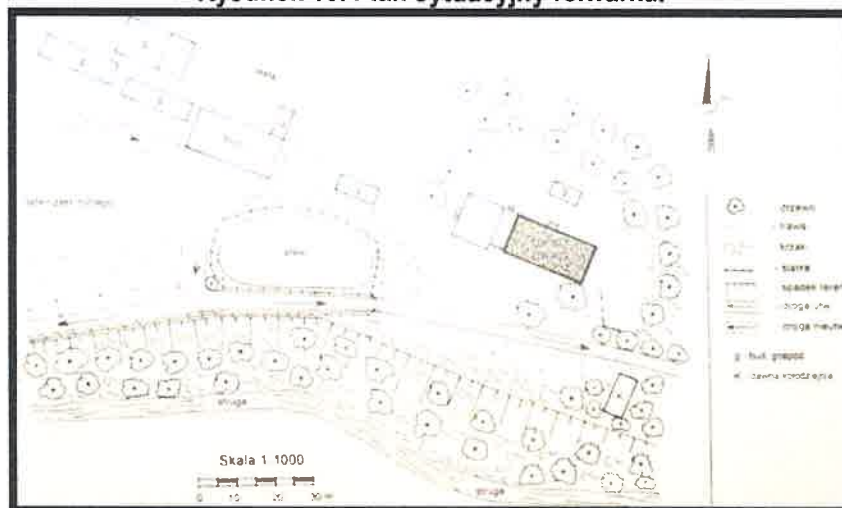

Źródło: <http://www.odznaka.kuj-pom.bydgoszcz.pttk.pl/opisy/1e/grodek.htm>

Zorientowany „na jedenastą godzinę” dwór w czytelnej obecnie strukturze architektonicznej oraz znanych z przekazów źródłowych opisów, wykazuje cechy stylowe, charakterystyczne dla baroku. Z zachowanej do dziś substancji zabytkowej taką klasyfikację stylistyczną potwierdza forma gzymsu

i bryła, a w niej szczególnie typ dachu. Z epoki są również murowane, sklepione piwnice, zrąb (choć dziś znacząco zniekształcony na skutek zmian otworów architektonicznych), fragment ściany działowej we wsch. części między traktami, tj. oczep, czółka i portal z częścią belek ponad nadprożem, belki stropu, typ konstrukcyjny dachu i część jego elementów.

Rysunek 18. Plan sytuacyjny folwarku.

Źródło: Materiały WKZ w Toruniu.

Zespół pałacowo-parkowy w Jastrzębiu

Założenie folwarczne ma kształt prostokąta wydłużonego na osi północ-południe. Jego granicę południową stanowi linia kolejowa prowadząca z Chojnic przez Tucholę do Laskowic, granicę południową stanowi linia kolejowa prowadząca ze wsi Krakówek, a granicę północną – szosa Lniano – Drzycim. Od strony zachodniej zespół folwarczny graniczy z polami uprawnymi.

Założenia architektoniczne składają się z zespołu pałacowo-parkowego, podwórza gospodarczego z budynkami inwentarskimi, gospodarczymi, mieszkalno-administracyjnymi i gorzelnią oraz z kolonii mieszkaniowej (zachował się tylko jeden, całkowicie przebudowany dom mieszkalny, usytuowany przy drodze gruntowej prowadzącej do wsi Brzęczek).

Dominantę architektoniczną zespołu stanowi pałac, wniesiony w latach 1910-12 w tzw. „stylu krajowym” lansowanym w środowisku pruskich junkrów od schyłku XIX w. Do 1920 r. i stosowanym w realizacyjnych rezydencjach Pomorza i Wielkopolski. W przypadku pałacu w Jastrzębiu „styl krajowy” przejawia się w zastosowaniu elementów historyzujących: wieży orientalnej i barokowej, loggii w stylu włoskim, romańskiego portyku, klasycystycznych otworów okiennych i drzwiowych oraz wykuszu w elewacji ogrodowej. Pierwotnie w parterowej werandzie przy elewacji północnej znajdował się ogród

zimowy – obecnie jest to taras otoczony współczesnymi balustradami z kutego żelaza, osłonięty daszkiem z tworzywa sztucznego na kratownicy metalowej.

Fotografia 5. Pałac w Jastrzębiu

Źródło: Materiały własne

Od strony zachodniej i północnej pałac otoczony jest parkiem, założonym w 2 poł. XIX w., na obszarze pagórkowatym o powierzchni 3,0 ha. W obniżeniu parku, przy północnej elewacji pałacu znajduje się niewielki staw, zarosnięty roślinnością wodną przez, który przepływa strumień.

Fotografia 6. Park przy pałacu w Jastrzębiu

Źródło: <http://janem.flog.pl/wpis/3795793/palac-w-jastrzebiugmdrzycim>

Zespół dworsko-parkowy Lubocheń

Wieś Lubocheń położona jest na południowym skraju Borów Tucholskich, w odległości 1 km na zachód od rzeki Wdy. Do folwarku prowadzi droga dojazdowa z miejscowości Gródek. Lubocheń leży w odległości 3 km na południu od Gródka i 18 km na północny-zachód od Świecia.

Zachodnią granicę założenia folwarcznego stanowi droga polna prowadząca do wsi Gródek, granicę południową – droga prowadząca do miejscowości Lubocheń, z pozostałych stron zaś graniczy z polami uprawnymi.

Założenie architektoniczne składa się z zespołu pałacowo-parkowego i podwórza gospodarczego z budynkami inwentarskimi i gospodarczymi. Dominantę architektoniczną zespołu stanowi pałac wzniesiony w pocz. XX w. na osi wschód – zachód na północnym krańcu parku krajobrazowego. Pałac jest budynkiem bezstyłowym, dwubryłowym. Składa się z 2-kondygnacyjnego korpusu głównego i 1 kondygnacyjnego skrzydła zachodniego.

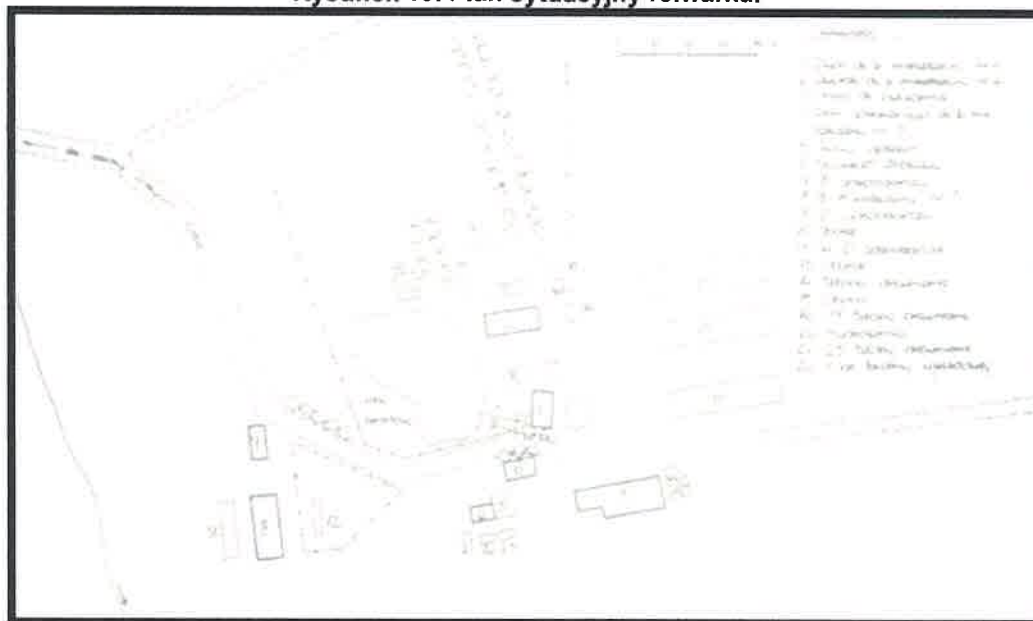
Zespół pałacowy założony został w połowie XIX w. na obszarze obejmującym powierzchnię ok. 3,4 ha. Pierwotnie był to park krajobrazowy, założenia na bazie drzewostanu rodzimego. Obecnie układ kompozycyjny parku jest całkowicie nieczytelny. Zachowały się grupy starych okazów kasztanów, lipy drobnolistnej, brzozy, klonów, buków, grabów, wiązów i jesionów. W centralnej części parku znajduje się duży staw, obok którego biegnie ścieżka, łącząca się z drogą do Gródka. Park jest nieogrodzony. Zachował się tylko fragment muru z cegły ceramicznej w jego południowo-zachodnim narożniku.

Dla żadnego z budynków w obrębie folwarku nie założono karty szczegółowej ze względu na ich znaczną przebudowę lub małą wartość architektoniczną.

Zespół dworsko – parkowy Rówienica

Wieś Rówienica położna jest na południowym skraju Borów Tucholskich. Do folwarku prowadzi brukowana droga dojazdowa, odbiegająca od szosy prowadzącej z Drzycimia do Osia. Równica położna jest w odległości 2 km na północny-wschód od Drzycimia, 10 km na południe od Osia i 2,5 km na zachód od rzeki Wdy.

Rysunek 19. Plan sytuacyjny folwarku.

Źródło: Materiały WKZ w Toruniu

Folwark leży na terenie urozmaiconym, pagórkowatym, na prawym brzegu stromego wąwozu, na dnie, którego płynie niewielki strumień wpadający do Wdy. Stanowi on zachodnią granicę założenia. Z pozostałych stron folwark otoczony jest polami. Założenie folwarczne składa się z zespołu dworsko-parkowego, podwórza gospodarczego i kolonii mieszkaniowej.

Dwór wzniesiony został w 1910 r. na południowo-wschodnim krańcu parku krajobrazowego. Jest to budynek bezstyłowy, parterowy, częściowo podpiwniczony, kryty dachem dwuspadcowym, 2 - traktowy z sienią na przestrzał.

Za ogrodową (zachodnią) elewacją dworu zachował się fragment parku krajobrazowego, który obecnie zajmuje powierzchnię 0,8 ha. Pierwotnie park był większy i obejmował powierzchnię około 3 ha. Północna część parku została wykarczowana i obecnie na tym terenie znajdują się uprawy rolne. Z tej części parku zachował się tylko fragment alei lipowej i grupa kasztanów.

Zespół dworsko – parkowy w Sierosławku

Wieś Sierosławek leży na południowym skraju Borów Tucholskich. Do folwarku prowadzą trzy drogi dojazdowe – od strony zachodniej z miejscowości Sierosław i od strony południowej droga z Drzycim oraz droga biegnąca od szosy Drzycim - Osie w miejscowości Wery. Folwark ze wszystkich stron otoczony jest polami uprawnymi.

Założenia architektoniczne składa się z zespołu dworsko – parkowego i podwórza gospodarczego. Nie zachował się kolonia mieszkaniowa. Dwór wzniesiony został w 1916 r. na północnym krańcu parku krajobrazowego na osi wschód – zachód. Elewacją frontową (północną) zwrócony jest w kierunku podwórza gospodarczego, a elewacja tylną (południową) w kierunku parku. Jest to budynek bezstylowy, podpiwniczony, 5 – kondygnacyjny, kryty płaskim dachem 2 spadowym.

Za dworem w kierunku południowym, na obszarze o powierzchni 3 ha rozciąga się park przydworski założony w 2 poł. XIX w. na bazie drzewostanu rodzimego. Pierwotnie był to park o charakterze krajobrazowym, ze swobodnie skomponowanymi grupami drzew i krzewów oraz nieregularnie układem alejek i ścieżek. W parku znajdują się dwa zanieczyszczone, porośnięte roślinnością wodną stawy.

Po północnej stronie zespołu dworsko-parkowego usytuowane było podwórze gospodarcze, obejmujące pierwotnie powierzchnię 2 ha.

Zespół dworsko – parkowy Wery

Założenie folwarczne ma kształt prostokąta położonego na osi płn. zachodniej i od. – wschodniej Jego Granicę wschodnią stanowi szosa Drzycim –Osie, granicę południową – droga prowadząca do wsi Siroślawek, a od strony północnej folwark graniczy z polami uprawnymi.

Założenie architektoniczne składa się z zespołu dworsko-parkowego, położonego po jego północno – zachodniej stronie podwórza gospodarczego z budynkami inwentarskimi, gospodarczymi i gorzelnią oraz kolonii mieszkaniowej usytuowanej po południowej stronie parku.

Dwór został wzniesiony w 1910 r. w płn-wschodniej części parku, na osi wschód-zachód., w miejscu obniżonym w stosunku do podwórza gospodarczego i pozostałej części parku. Jest to budynek bezstylowy, podpiwniczony, parterowy, 7- osiowy z sienią w osi budynku, 2-traktowy, kryty dachem dwuspadowym.

Park dworski założony został w 2 poł. XIX w. (wskazuje na to wiek starodrzewu) na terenie pagórkowatym, obejmującym powierzchnię ok. 3,5 ha. Pierwotnie był to park krajobrazowym z nieregularnym układem ścieżek i alejek oraz ze swobodnie skomponowanymi grupami drzew. Obecnie układ kompozycyjny parku jest niemożliwy do odtworzenia. Czytelny został jedynie fragment układu komunikacyjnego (alejka kończąca się podjazdem przed frontową elewacją dworu).

Rysunek 20. Plan sytuacyjny folwarku

Źródło: Materiały WKZ w Toruniu.

4.2.3. Obiekty sakralne

Kościóły i kaplice oraz cmentarze wszystkich wyznać, czynne i zamknięte – jako obiekty o szczególnej wartości zabytkowej i walorach krajobrazowych, a ponadto kościoły – jako dominanty archeologiczne, cmentarze jako miejsca pamięci i pomniki historii, podlegają bezwzględnej ochronie.

Wykaz cmentarzy znajdujących się na terenie gminy Drzycim, ujętych w gminnej ewidencji zabytków:

1. BIECHOWO- cmentarz ewangelicki
2. BIECHÓWKO- cmentarz ewangelicki
3. DRZYCIM- cmentarz katolicki
4. DÓLSK- cmentarz katolicki
5. DÓLSK- cmentarz ewangelicki
6. GACKI- cmentarz ewangelicki
7. GRÓDEK- cmentarz katolicki
8. GRÓDEK- pojedyncza mogiła żołnierza polskiego (obecnie miejsce pamięci- przeniesiona w 2011 r.)
9. GRÓDEK- cmentarz ewangelicki
10. GRÓDEK- cmentarz ewangelicki
11. GUDAJEWO (DRZYCIM)- cmentarz ewangelicki

12. JASTRZĘBIE- cmentarz pomordowanych Polaków w 1939 r.
13. JASTRZĘBIE- cmentarz ewangelicki
14. LUBOCHEŃ- cmentarz ewangelicki
15. MAŁY DÓLSK- cmentarz ewangelicki
16. SIEROSŁAWEK- cmentarz ewangelicki
17. SIEROSŁAW- cmentarz katolicki
18. SIEROSŁAW- cmentarz ewangelicki
19. WERY- cmentarz ewangelicki
20. WERY- cmentarz choleryczny
21. WERY- cmentarz ewangelicki właścicieli majątku Ellertów
22. KALISKA- cmentarz ewangelicki.

4.2.4. Nieruchome zabytki archeologiczne

Nieruchomy zabytek archeologiczny to ślady materialnej działalności ludzkiej w przeszłości. Terminem tym określa się zwarty, oddzielony od innych, podobnych wycinek przestrzeni w obrębie którego występują źródła archeologiczne wraz z otaczającym je kontekstem. W poniższej tabeli przedstawiono wykaz nieruchomości zabytków archeologicznych gminy Drzycim.

Tabela 14. Wykaz stanowisk archeologicznych w gminie Drzycim.

Lp.	Miejscowość	Nr w obrębie miejsc.	AZP	Nr na arkuszu AZP	Kultura/chronologia
1	Biechowo	1	31-41	2	NOW
2	Biechowo	2	31-41	3	PSR/NOW
3	Biechowo	3	31-41	4	KL
4	Biechowo	4	31-41	5	KL
5	Biechówko	1	30-41	38	EK, Ha-La
6	Biechówko	2	30-41	39	NOW
7	Biechówko	3	30-41	40	Ha-La
8	Biechówko	4	30-41	41	Ha-La
9	Biechówko	5	30-41	42	EK, PSR
10	Biechówko	6	30-41	43	EK
11	Biechówko	7	30-41	44	PSR
12	Biechówko	8	30-41	45	PSR
13	Biechówko	9	30-41	46	OR, PSR
14	Biechówko	10	30-41	47	PSR
15	Biechówko	11	30-41	48	OR, PSR

16	Biechówko	12	30-41	49	PSR
17	Biechówko	13	30-41	50	PSR
18	Biechówko	14	30-41	51	EK, PSR
19	Biechówko	15	30-41	52	EK, NOW
20	Biechówko	16	30-41	53	Ha-La, NOW
21	Biechówko	17	30-41	54	EK, NOW
22	Biechówko	18	30-41	55	EK, PSR, NOW
23	Biechówko	19	30-41	56	NOW
24	Biechówko	20	30-41	57	EK, PSR
25	Biechówko	21	30-41	58	EK
26	Biechówko	22	30-41	59	EK
27	Biechówko	23	30-41	60	EK, Ha-La
28	Biechówko	24	30-41	61	EK
29	Biechówko	25	30-41	62	Ha-La
30	Biechówko	26	30-41	63	EK
31	Biechówko	27	30-41	64	NOW
32	Biechówko	28	30-41	65	NOW
33	Biechówko	29	30-41	66	Ha-La, PSR
34	Biechówko	30	30-41	67	PRADZIEJE
35	Biechówko	31	30-41	68	NOW
36	Biechówko	32	30-41	69	PSR
37	Biechówko	33	30-41	70	PSR
38	Biechówko	34	30-41	71	EK, WSR, NOW
39	Biechówko	35	30-41	87	NOW
40	Dąbrówka	1	30-40	51	NOW
41	Dąbrówka	2	30-40	52	PSR, NOW
42	Dąbrówka	3	30-40	53	NOW
43	Dąbrówka	4	30-40	54	PSR/NOW, NOW
44	Dąbrówka	5	30-40	55	NOW
45	Dąbrówka	6	30-40	56	NOW
46	Dąbrówka	7	30-40	57	NOW
47	Dąbrówka	8	30-40	58	NOW
48	Dąbrówka	9	30-40	59	NOW
49	Dąbrówka	10	30-40	60	PSR, NOW
50	Dąbrówka	11	30-40	61	NOW
51	Dąbrówka	12	30-40	62	NOW
52	Dąbrówka	13	30-40	63	PSR, NOW
53	Dąbrówka	14	30-40	64	NOW
54	Dąbrówka	15	30-40	65	PSR, NOW
55	Dąbrówka	16	30-40	66	WSR, PSR, NOW
56	Dąbrówka	17	30-40	67	PSR, NOW, NOW

57	Dólsk	1	30-41	72	EK, Ha-La
58	Dólsk	2	30-41	73	EK, NOW
59	Dólsk	3	30-41	74	EK
60	Dólsk	4	30-41	75	EK
61	Dólsk	5	30-41	76	NOW
62	Dólsk	6	30-41	77	NOW
63	Dólsk	7	30-41	78	PSR
64	Dólsk	8	30-41	79	EK
65	Dólsk	9	30-41	80	NOW
66	Dólsk	10	30-41	81	NOW
67	Dólsk	11	30-41	82	Ha-La
68	Dólsk	12	30-41	83	EK, PSR
69	Dólsk	13	30-41	84	Ha-La
70	Dólsk	14	30-41	85	EK, PSR
71	Dólsk	15	30-41	86	PSR
72	Drzycim	1	29-41	56	OR
73	Drzycim	2	29-41	57	EK
74	Drzycim	3	29-41	58	WSR, PSR/NOW
75	Drzycim	4	29-41	59	PSR/NOW
76	Drzycim	5	29-41	60	OR, PSR/NOW
77	Drzycim	6	29-41	61	OR
78	Drzycim	7	29-41	62	EK, OR, PSR/NOW
79	Drzycim	8	29-41	63	Ha-La, OR, PSR/NOW
80	Drzycim	9	29-41	64	Ha-La, OR
81	Drzycim	10	29-41	65	Ha-La, OR, PSR/NOW
82	Drzycim	11	29-41	66	OR, PSR/NOW
83	Drzycim	12	29-41	67	OR, PSR/NOW
84	Drzycim	13	29-41	68	PSR/NOW
85	Drzycim	14	29-41	69	Ha-La, OR, PSR/NOW
86	Drzycim	15	29-41	70	PSR/NOW
87	Drzycim	16	29-41	71	PSR/NOW
88	Drzycim	17	29-41	72	PSR/NOW
89	Drzycim	18	29-41	73	PSR/NOW
90	Drzycim	19	29-41	74	PSR/NOW
91	Drzycim	20	29-41	75	PSR/NOW
92	Drzycim	21	29-41	76	EK
93	Drzycim	22	29-41	77	OR, PSR/NOW
94	Drzycim	23	29-41	78	WSR
95	Drzycim	24	29-41	79	PSR/NOW
96	Drzycim	25	29-41	80	PSR/NOW
97	Drzycim	26	29-41	81	Ha-La, PSR/NOW

98	Drzycim	27	29-41	82	Ha-La
99	Drzycim	28	29-41	83	OR
100	Drzycim	29	29-41	84	Ha-La
101	Drzycim	30	29-41	85	Ha-La, OR, PSR/NOW
102	Drzycim	31	29-41	86	OR, PSR/NOW
103	Drzycim	32	29-41	87	PSR/NOW
104	Drzycim	33	29-41	88	PSR/NOW
105	Drzycim	34	29-41	89	Ha-La
106	Drzycim	35	29-41	90	EK, OR, PSR/ NOW
107	Drzycim	36	29-41	91	PRADZIEJE ?
108	Drzycim	37	29-41	92	OR, PSR/NOW
109	Drzycim	38	29-41	93	OR, PSR/NOW
110	Drzycim	39	29-41	94	WSR, PSR/NOW
111	Drzycim	40	29-41	95	OR, PSR/NOW
112	Drzycim	41	29-41	96	OR
113	Drzycim	42	29-41	97	Ha-La
114	Drzycim	43	29-41	98	Ha-La, OR
115	Drzycim	44	29-41	99	Ha-La
116	Drzycim	45	29-40	76	KL, NOW
117	Drzycim	46	29-40	73	NOW
118	Drzycim	47	29-40	74	NOW
119	Drzycim	48	29-40	75	NOW
120	Drzycim	49	29-40	77	NOW
121	Drzycim	50	29-40	78	EK, PSR, NOW
122	Drzycim	51	29-40	79	KLP, OR, PSR, NOW
123	Drzycim	52	29-40	80	KLP, OR, NOW
124	Drzycim	53	29-40	81	NOW
125	Drzycim	54	29-40	82	OR, WSR, PSR, NOW
126	Drzycim	55	29-40	83	OR
127	Drzycim	56	29-40	84	PSR, NOW
128	Drzycim	57	29-40	85	NOW
129	Drzycim	58	29-40	86	NOW
130	Drzycim	59	29-40	87	NOW
131	Drzycim	60	29-40	88	NOW
132	Drzycim	61	29-40	89	NOW
133	Drzycim	62	29-40	90	NOW
134	Drzycim	63	29-40	91	NOW
135	Drzycim	64	29-40	92	KLP, PSR, NOW
136	Drzycim	65	29-40	93	NOW
137	Drzycim	66	29-40	94	NOW
138	Drzycim	67	29-40	95	KLP

139	Drzycim	68	29-40	96	NOW
140	Drzycim	69	29-40	97	KL, NOW
141	Drzycim	70	29-40	98	EK, OR
142	Drzycim	71	29-40	99	KPL, KLP
143	Drzycim	72	29-40	100	NOW
144	Drzycim	73	29-40	101	NOW
145	Drzycim	74	29-40	102	NOW
146	Drzycim	75	29-40	103	NOW
147	Drzycim Gudajewo	76	30-40	48	NOW
148	Drzycim Gudajewo	77	30-40	49	NOW
149	Gacki	1	29-41	100	OR, PSR/NOW
150	Gacki	2	29-41	101	EK, OR
151	Gacki	3	29-41	102	OR, WSR
152	Gacki	4	30-41	1	Ha-La, NOW
153	Gacki	5	30-41	2	Ha-La
154	Gacki	6	30-41	3	EK
155	Gacki	7	30-41	4	NOW
156	Gacki	8	30-41	5	EK, PSR
157	Gacki	9	30-41	6	PSR
158	Gacki	10	30-41	7	Ha-La
159	Gacki	11	30-41	8	Ha-La, NOW
160	Gacki	12	30-41	9	PSR
161	Gacki	13	30-41	10	NOW
162	Gacki	14	30-41	11	EK, PSR
163	Gacki	15	30-41	12	NOW
164	Gacki	16	30-41	13	NOW
165	Gacki	17	30-41	14	PSR, NOW
166	Gacki	18	30-41	15	EK, PSR, NOW
167	Gacki	19	30-41	16	EK, Ha-La
168	Gacki	20	30-41	17	PSR
169	Gacki	21	30-41	18	PSR
170	Gacki	22	30-41	19	Ha-La, PSR
171	Gacki	23	30-41	20	NOW
172	Gacki	24	30-41	21	PSR
173	Gacki	25	30-41	22	EK
174	Gacki	26	30-41	23	Ha-La, OR
175	Gacki	27	30-41	24	Ha-La
176	Gacki	28	30-41	25	Ha-La, NOW
177	Gacki	29	30-41	26	Ha-La, NOW
178	Gacki	30	30-40	50	NOW
179	Gródek	1	29-41	122	PSR/NOW

180	Gródek	2	29-41	123	PSR/NOW
181	Gródek	3	29-41	107	EK, Ha-La
182	Gródek	4	29-41	108	PRADZIEJE, PSR/NCW
183	Gródek	5	29-41	109	EK, Ha-La
184	Gródek	6	29-41	110	EK, Ha-La, PSR/NOW
185	Gródek	7	29-41	111	PSR/NOW, PSR/NOW
186	Gródek	8	29-41	112	OR, PSR/NOW
187	Gródek	9	29-41	113	Ha-La
188	Gródek	10	29-41	114	Ha-La
189	Gródek	11	29-41	115	Ha-La
190	Gródek	12	29-41	116	Ha-La, OR, PSR/NOW
191	Gródek	13	29-41	117	Ha-La
192	Gródek	14	29-41	118	PRADZIEJE
193	Gródek	15	29-41	119	Ha-La
194	Gródek	16	29-41	120	Ha-La
195	Gródek	17	29-41	121	PSR/NOW
196	Gródek	18	29-41	103	OR, PSR/NOW
197	Gródek	19	29-41	104	OR
198	Gródek	20	29-41	105	OR
199	Gródek	21	29-41	106	OR
200	Gródek	22	29-41	124	EK
201	Gródek	23	29-41	125	OR
202	Gródek	24	30-41	27	OR
203	Gródek	25	30-41	28	OR
204	Gródek	26	30-41	29	Ha-La
205	Gródek	27	30-41	30	Ha-La, psr
206	Gródek	28	30-41	31	Ha-La
207	Gródek	29	30-41	32	Ha-La
208	Gródek	30	30-41	33	PSR
209	Gródek	31	30-41	34	NOW
210	Gródek	32	30-41	35	Ha-La, NOW
211	Gródek	33	30-41	36	Ha-La, NOW
212	Gródek	34	30-41	37	EK, Ha-La
213	Krakówek	1	30-40	42	NOW
214	Krakówek	2	30-40	43	NOW
215	Krakówek	3	30-40	44	PSR, NOW
216	Krakówek	4	30-40	45	NOW
217	Krakówek	5	30-40	46	NOW
218	Krakówek	6	30-40	47	NOW
219	Mały Dólsk	1	31-41	6	PSR
220	Mały Dólsk	2	31-41	7	KL

221	Mały Dólsk	3	31-41	8	KL
222	Mały Dólsk	4	31-41	9	KL
223	Mały Dólsk	5	31-41	10	OLAT
224	Mały Dólsk	6	31-41	11	KL
225	Mały Dólsk	7	31-41	12	k.oksywska
226	Mały Dólsk	8	31-41	13	EK,KL
227	Sierosław	1	29-41	1	EK
228	Sierosław	2	29-41	2	Ha-La
229	Sierosław	3	29-41	3	PSR/NOW
230	Sierosław	4	29-41	4	EK
231	Sierosław	5	29-41	5	EK
232	Sierosław	6	28-40	36	OR
233	Sierosław	7	28-40	37	OR
234	Sierosław	8	28-40	38	OR
235	Sierosław	9	28-40	39	OR, WSR
236	Sierosław	10	28-40	40	NOW
237	Sierosław	11	28-40	41	NE,OR
238	Sierosław	12	28-40	42	OR
239	Sierosław	13	28-40	43	OR
240	Sierosław	14	28-40	44	OR
241	Sierosław	15	28-40	45	KAK, OR
242	Sierosław	16	28-40	46	Ha-La, NOW
243	Sierosław	17	28-40	47	PSR
244	Sierosław	18	28-40	48	NOW
245	Sierosław	19	28-40	59	PSR
246	Sierosław	20	28-40	50	NOW
247	Sierosław	21	28-40	51	NOW
248	Sierosław	22	28-40	52	NOW
249	Sierosław	23	28-40	53	PSR, NOW
250	Sierosław	24	28-40	54	PSR
251	Sierosław	25	28-40	55	PSR, NOW
252	Sierosław	26	29-40	52	NOW
253	Sierosław	27	29-40	53	NOW
254	Sierosław	28	29-40	54	NOW
255	Sierosław	29	29-40	55	WSR, NOW
256	Sierosław	30	29-40	56	PSR, NOW
257	Sierosław	31	29-40	57	PSR, NOW
258	Sierosław	32	29-40	58	NOW
259	Sierosław	33	29-40	59	NOW
260	Sierosław	34	29-40	60	NOW
261	Sierosław	35	29-40	61	NOW

262	Sierosław	36	29-40	62	PSR, NOW
263	Sierosław	37	29-40	63	WSR, NOW
264	Sierosław	38	29-40	65	NOW
265	Sierosław	39	29-40	66	NOW
266	Sierosław	40	29-40	64	NOW
267	Sierosław	41	29-40	69	NOW
268	Sierosław	42	29-40	68	NOW
269	Sierosław	43	29-40	67	NOW
270	Sierosław	44	29-40	70	NOW
271	Sierosław	45	29-40	71	NOW
272	Sierosław	46	29-40	72	NOW
273	Wery	6	29-41	1	Ha-La
274	Wery	7	29-41	2	Ha-La
275	Wery	8	29-41	3	Ha-La, PSR/NOW
276	Wery	9	29-41	4	Ha-La, PSR/NOW
277	Wery	10	29-41	5	Ha-La
278	Wery	11	29-41	16	PRADZIEJE ?, PSR/NOW
279	Wery	12	29-41	7	PSR/NOW
280	Wery	13	29-41	8	PSR/NOW
281	Wery	14	29-41	9	EK
282	Wery	15	29-41	10	Ha-La
283	Wery	16	29-41	11	PSR/NOW
284	Wery	17	29-41	12	OR
285	Wery	18	29-41	13	EK
286	Wery	19	29-41	14	OR
287	Wery	20	29-41	15	EK, Ha-La, WSR
288	Wery	21	29-41	16	Ha-La, PSR/NOW
289	Wery	22	29-41	17	Ha-La
290	Wery	23	29-41	18	PSR/NOW
291	Wery	24	29-41	19	Ha-La
292	Wery	25	29-41	20	Ha-La, PSR/NOW
293	Wery	26	29-41	21	Ha-La
294	Wery	27	29-41	22	OR
295	Wery	28	29-41	23	Ha-La
296	Wery	29	29-41	24	Ha-La, PSR/NOW
297	Wery	30	29-41	25	Ha-La, PSR/NOW
298	Wery	31	29-41	26	PSR/NOW
299	Wery	32	29-41	27	PSR/NOW
300	Wery	33	29-41	28	OR, PSR/NOW
301	Wery	34	29-41	29	EK, Ha-La, PSR/NOW
302	Wery	35	29-41	30	PSR/NOW

303	Wery	36	29-41	31	PSR/NOW
304	Wery	37	29-41	32	Ha-La
305	Wery	38	29-41	33	OR, PSR/NOW
306	Wery	39	29-41	34	PSR/NOW
307	Wery	40	29-41	35	PSR/NOW
308	Wery	41	29-41	36	PSR/NOW
309	Wery	42	29-41	37	Ha-La
310	Wery	43	29-41	38	Ha-La
311	Wery	44	29-41	39	Ha-La
312	Wery	45	29-41	40	Ha-La
313	Wery	46	29-41	41	Ha-La
314	Wery	47	29-41	42	EK, Ha-La
315	Wery	48	29-41	43	EK, OR
316	Wery	49	29-41	44	PSR/NOW
317	Wery	50	29-41	45	OR
318	Wery	51	28-41	45	EK, Ha-La, OR
319	Wery	52	28-41	46	EK
320	Wery	53	28-41	47	Ha-La, OR
321	Wery	54	28-41	48	Ha-La
322	Wery	55	28-41	49	Ha-La, PSR
323	Wery	56	28-41	50	Ha-La
324	Wery	57	28-41	51	Ha-La
325	Wery	58	28-41	52	EK, PSR
326	Wery	59	28-41	53	Ha-La
327	Wery	60	28-41	54	OR, PSR
328	Wery	61	28-41	55	PSR, NOW
329	Wery	62	28-41	56	Ha-La
330	Wery	63	28-41	57	Ha-La, NOW
331	Wery	64	28-41	58	EK, Ha-La, PSR, NOW
332	Wery	65	28-41	59	Ha-La, PSR
333	Wery	66	28-41	60	OR, PSR

Źródło: Materiały WKZ w Toruniu.

Wykaz skrótów w powyższej tabeli: A – archiwum, k. – kultura, EK – epoka kamienia, MEZ – mezolit, NE – neolit, KPL – kultura pucharów lejkowatych (neolit), KAK – kultura amfor kulistych (neolit), Ha-La – okres halsztacki-okres lateński, KL – kultura łużycka, OLAT – okres lateński, OR – okres rzymski, WSR – wczesne średniowiecze, PSR – późne średniowiecze, NOW – czasy nowożytne.

4.3. Charakterystyka układów przestrzennych wsi

Na terenie gminy Drzycim wyróżnia się następujące historyczne układy przestrzenne wsi:

- wielodrożnica – duża wieś o zwartej lub luźnej rozproszonej zabudowie powstała wzdłuż kilku ciągów komunikacyjnych, ale o nieregularnym kształcie;
- ulicówka – wieś o zabudowie zwartej lub rozciągniętej wzdłuż jednej ulicy (drogi).

Do wyżej wymienionych rodzajów historycznych układów przestrzennych wsi zaliczono:

- wielodrożnica – Sierosław, Wery, Jastrzębie, Drzycim, Gródek, Krakówek, Gacki, Dąbrówka, Biechówko, Dólsk;
- ulicówka – Biechówko, Biechowo, Dólsk i Mały Dólsk.

4.4. Zagrożenia dla środowiska kulturowego

Do degradacji, uszkodzenia lub zniszczenia obiektów zabytkowych może doprowadzić szereg przyczyn, pochodzenia wewnętrznego, zewnętrznego i wywołanych sytuacją ogólną w określonym czasie.

W zakresie przyczyn wewnętrznych, związanych z działalnością człowieka, najważniejsze są:

- brak opieki konserwatorskiej;
- brak użytkownika;
- wadliwa gospodarka (np. w przypadku parków dworskich niewłaściwe lokalizowanie i zakładanie boisk sportowych, parkingów, ujęć głębinowych wody itp.);
- nadmierna intensywność użytkowania;
- wady realizacyjne (niepoprawnie przeprowadzone prace konserwatorskie lub budowlane, np. polegające na zmianie wyglądu elewacji budynków – poprzez zmianę kształtu otworów okiennych i drzwiowych, wprowadzenie termoizolacji z jednoczesnym zniszczeniem oryginalnego detalu architektonicznego);
- niewłaściwa eksploatacja (np. użytkowanie niezgodne z pierwotnym przeznaczeniem obiektu);
- zmiany warunków wodno-gruntowych, jak i zanieczyszczenie wód i gleb.

Przyczyny zniszczeń lub uszkodzeń, określane jako zewnętrzne mają szerszy, często trudny do określenia zasięg oddziaływania, przez co są również trudniejsze do usunięcia. Do najważniejszych należą:

- działalność gospodarcza;
- infrastruktura komunalna, jak np. wprowadzanie ruchu tranzytowego samochodów przez obszary historycznych miejscowości itp.;

- zagospodarowanie przestrzenne, z dopuszczeniem np. inwestycji wielkoobszarowych i obiektów wielkogabarytowych, degradujących ekspozycję obiektów historycznych lub zakłócających łączność widokową i kompozycyjną pomiędzy obiektami zabytkowymi;
- skażenia atmosferyczne i zanieczyszczenia wód oraz zachwianie gospodarki wodnej.

Do przyczyn ogólnych, które powodują uszkodzenie lub zniszczenie obiektów zabytkowych należą:

- działanie czasu;
- klęski losowe, jak np. wichury trąby powietrzne, powodzie itp.;
- zmiany kierunków artystycznych;
- warunki atmosferyczne;
- działanie biologiczne;
- rozwój teorii konserwatorskich, poprzez stosowanie technologii konserwatorskich, które w dłuższej perspektywie czasowej są szkodliwe dla zabytku itd.

5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z REKOMENDACJI I WNIOSKÓW ZAWARTYCH W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIA PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH

Zgodnie z art. 38a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945, z 2019 r. poz. 60, 235, 730) dla obszaru województwa sporządza się, nie rzadziej niż raz na 20 lat, audyt krajobrazowy. Audyt krajobrazowy identyfikuje krajobrazy występujące na całym obszarze województwa, określa ich cechy charakterystyczne oraz dokonuje oceny ich wartości.

Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dniem 22 lutego 2017 r. przystąpił do sporządzenia projektu audytu krajobrazowego dla województwa kujawsko-pomorskiego. Jednostką odpowiedzialną za wykonanie projektu audytu krajobrazowego jest Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku. Według stanu na 2018 r. nie opracowano audytu krajobrazowego.

6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA

6.1. Potencjał demograficzny

Pod względem liczby ludności, Gmina Drzycim należy do najmniejszych gmin województwa kujawsko-pomorskiego. Sieć osadniczą gminy tworzy 11 sołectw, a każde z nich zamieszkują średnio 462 osoby. Centralną miejscowością Gminy Drzycim jest wieś Drzycim, w której można zaobserwować największą koncentrację ludności oraz najważniejszych instytucji i placówek obsługi mieszkańców (w tym służby zdrowia, placówek oświatowych, kulturalnych, finansowych, wyznaniowych i handlowo-usługowych).

Tabela 16 przedstawia zestawienie głównych wskaźników demograficznych dla gminy Drzycim w latach 2005-2014. Z analizy poniższych danych wynika, że gęstość zaludnienia gminy Drzycim na przestrzeni badanych lat nie uległa zbyt istotnym zmianom. Podobne wnioski płyną z analizy liczby kobiet przypadających na 100 mężczyzn. Najniższy wskaźnik liczby małżeństw przypadających na 1000 osób mieszkających w gminie Drzycim, wystąpił w roku 2013 i był na poziomie 3,6. Wskaźnik liczby zgonów przypadających na 1000 badanych osób, w latach 2005-2014, wynosił od 6,7 do 10,25. Wskaźnik przyrostu naturalnego w latach 2005-2014 nie utrzymywał się na równomiernym poziomie, w roku 2012 był on ujemny.

Tabela 15. Zestawienie głównych wskaźników demograficznych dla gminy Drzycim w latach 2008 - 2017

Rok	jednostka	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ludność na 1 km ² (gęstość zaludnienia)	osoba	46	46	47	47	47	46	46	46	46	46
kobiety na 100 mężczyzn	osoba	99	99	98	97	97	96	96	97	97	96
małżeństwa na 1000 osób	para	6,1	6,1	5,0	7,1	4,9	3,6	6,0	5,6	7,4	bd
urodzenia żywe na 1000 osób	osoba	13,80	12,01	11,91	12,46	9,66	10,85	14,14	13,39	10,59	bd
zgony na 1000 osób	osoba	6,70	11,02	9,93	9,10	10,25	8,09	8,57	10,40	9,19	bd
przyrost naturalny na 1000 osób	osoba	7,09	0,98	1,99	3,36	-0,59	2,76	5,58	3,00	1,40	bd

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na dzień 31.XII.2008-31.XII.2017.

Tabela 16. Liczba ludności gminy Drzycim w latach 2008 - 2017

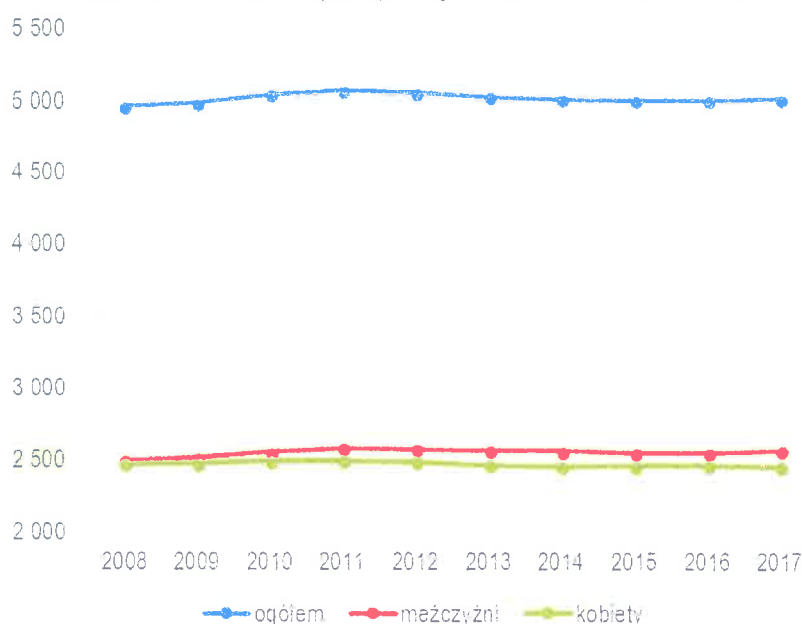
Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ogółem	4 967	4 991	5 047	5 076	5 061	5 032	5 015	5 011	5 011	5 021
kobiety	2 471	2 477	2 492	2 496	2 488	2 465	2 454	2 461	2 463	2 457
mężczyźni	2 496	2 514	2 555	2 580	2 573	2 567	2 561	2 550	2 548	2 564

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na dzień 31.XII.2008-31.XII.2017.

Jak wynika z danych Głównego Urzędu Statystycznego w roku 2017 teren gminy Drzycim zamieszkiwało 5 021 osób, w tym 2 457 kobiet i 2 564 mężczyzn.

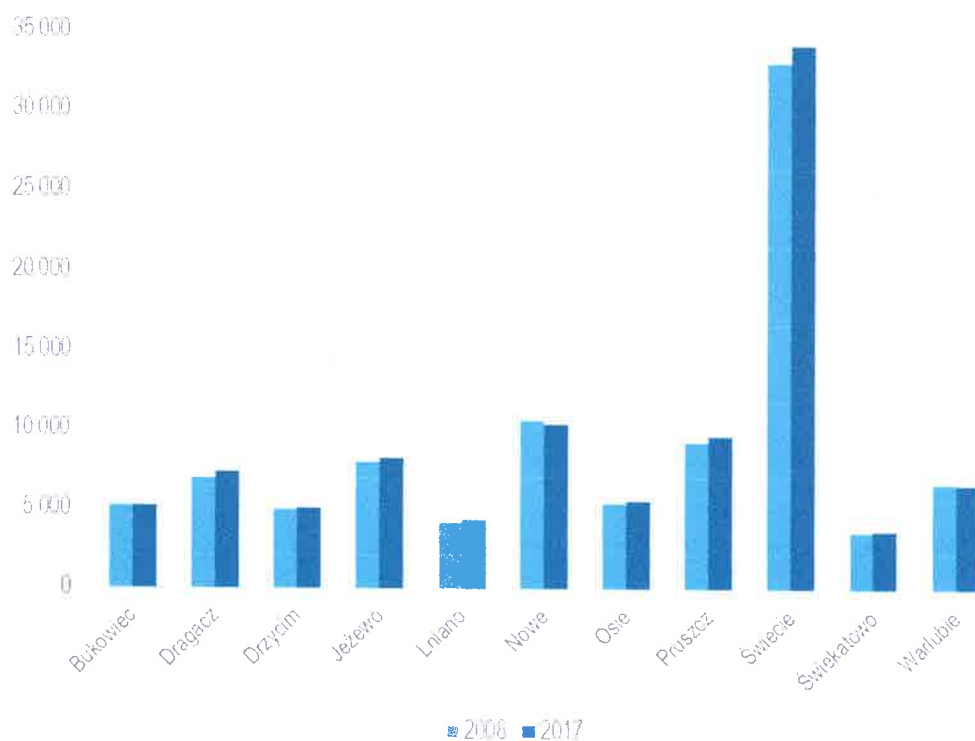
Poniższy wykres obrazuje zmiany w liczbie ludności gminy Drzycim w latach 2008-2017. Na lata 2006-2008 przypada wzrost liczby mieszkańców gminy.

Wykres 8. Ludność gminy Drzycim w latach 2008 – 2017.

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na dzień 31.XII.2008-31.XII.2017.

Wykres 9. Ludność według faktycznego miejsca zamieszkania w gminach powiatu świeckiego w 2008 i 2017 r.

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na dzień 31.VI.2008-31.VI.2017.

Analizując liczbę ludności w gminach powiatu świeckiego, należy stwierdzić, że gmina Drzycim zajmuje ósme miejsce. Największy wzrost liczby ludności w gminach wiejskich powiatu świeckiego zanotowano w Świeciu – wzrost o 1066 osób. W gminie miejsko-wiejskiej Nowe oraz w gminie wiejskiej Warlubie zanotowano spadek, odpowiednio o 211 i 76 osób.

W poniższej tabeli przedstawiono ruch naturalny wg płci w latach 2007 – 2016 na terenie gminy Drzycim.

Tabela 17. Ruch naturalny wg płci w latach 2007-2016 w gminie Drzycim.

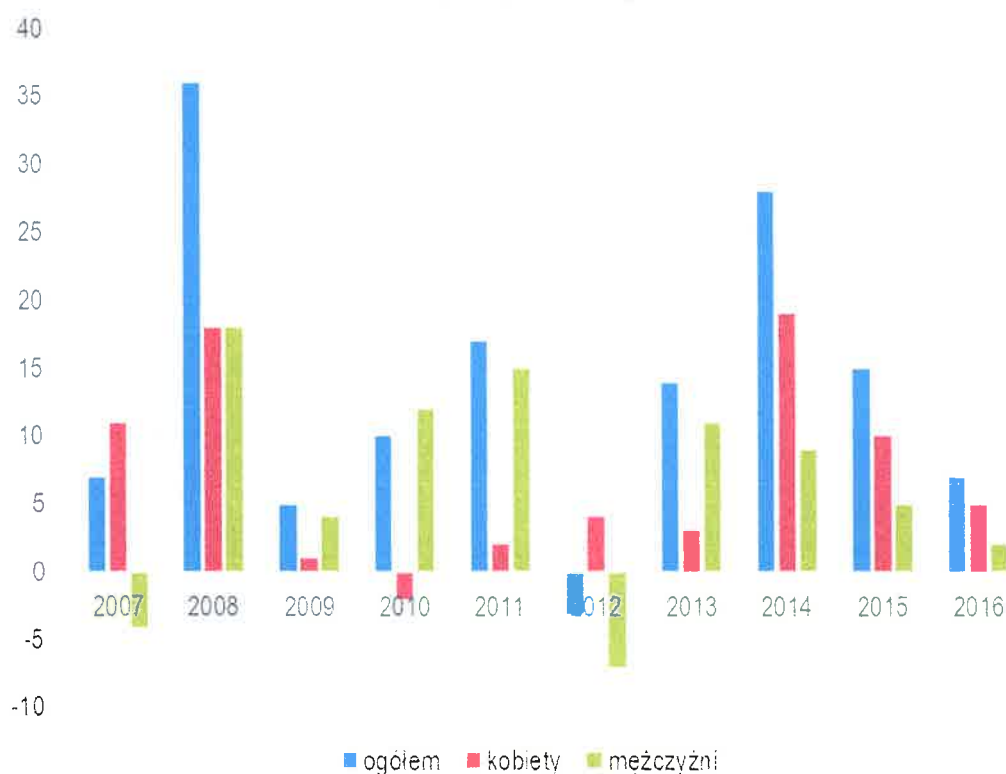
ROK		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Urodzenia żywe											
ogółem	osoba	53	70	61	60	63	49	55	71	67	53
kobiety	osoba	28	35	26	27	23	26	27	39	34	26
mężczyźni	osoba	25	35	35	33	40	23	28	32	33	27
Zgony ogółem											
ogółem	osoba	46	34	56	50	46	52	41	43	52	46
kobiety	osoba	17	17	25	29	21	22	24	20	24	21

mężczyźni	osoba	29	17	31	21	25	30	17	23	28	25
Przyrost naturalny											
ogółem	osoba	7	36	5	10	17	-3	14	28	15	7
kobiety	osoba	11	18	1	-2	2	4	3	19	10	5
mężczyźni	osoba	-4	18	4	12	15	-7	11	9	5	2

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na dzień 31.XII.2007 – 31.XII.2016 r.

W roku 2008 i 2014 zanotowano w gminie Drzycim najwyższy wskaźnik przyrostu naturalnego. W roku 2012 przyrost naturalny był ujemny. Najwyższa liczba urodzeń żywych wystąpiła w 2014 roku, wynosząc ogółem 71 osób. W 2008 roku zanotowano najniższą liczbę zgonów.

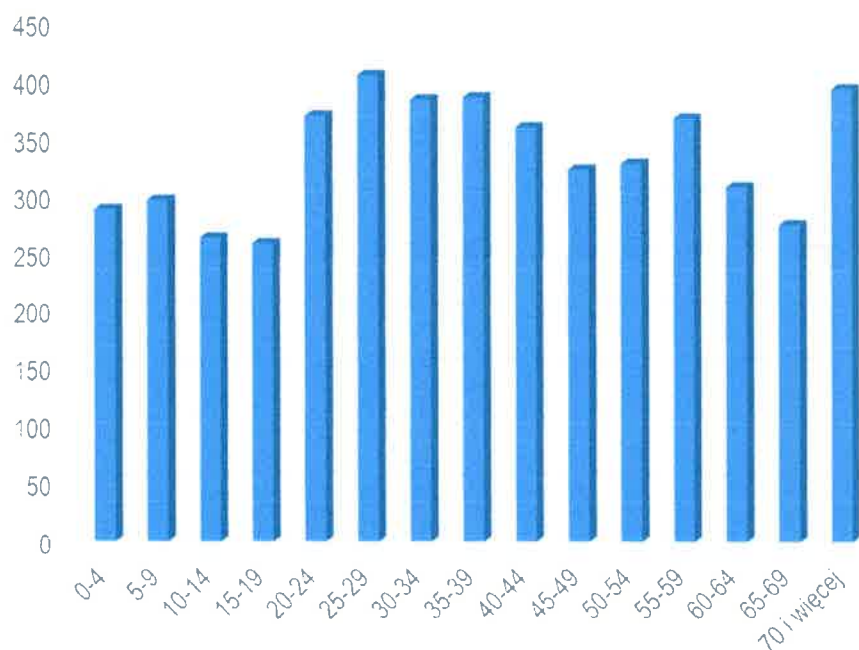
Wykres 10. Przyrost naturalny w gminie Drzycim w latach 2007 – 2016.

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na dzień 31.XII.2007 – 31.XII.2016 r.

Kolejną cechą aktualnych stosunków ludności w gminie Drzycim jest przewaga osób z grupy wiekowej 25 – 29, ale również 30 – 34 i 35 – 39. Fakt ten może mieć duże znaczenie z punktu widzenia potencjalnych możliwości rozwoju terenów gminy.

Wykres 11. Ludność wg grup wiekowych w 2017 r. w gminie Drzycim.

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na dzień 31.XII.2017 r.

Największy spadek liczby ludności od roku 2008 do 2017 widoczny jest w grupie wiekowej 15-19 lat, spadek ten wynosi 135; również duży spadek ludności, o 86 osób, wystąpił w przedziale wiekowym 10-14. Natomiast największy wzrost o 125 osób liczby mieszkańców gminy Drzycim zaobserwowano w przedziale wiekowym „60-64”. Świadczy to o występowaniu regresywnej piramidy wieku i starzejącym się społeczeństwie w gminie Drzycim.

Tabela 18. Ludność wg grup wiekowych w latach 2008 – 2017 w gminie Drzycim.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
0-4 lat	274	296	315	313	303	295	293	291	280	289
5-9 lat	270	256	252	262	283	287	309	303	310	297
10-14 lat	350	337	322	304	288	276	256	242	248	264
15-19 lat	394	400	395	387	355	328	309	297	276	259
20-24 lat	424	394	398	403	418	412	402	399	389	371
25-29 lat	429	441	433	435	411	403	367	382	391	406
30-34 lat	364	392	394	397	401	400	417	408	398	385
35-39 lat	323	320	356	359	376	382	391	380	378	387
40-44 lat	332	321	323	326	326	327	329	355	350	361
45-49 lat	359	346	358	346	335	332	321	317	327	324
50-54 lat	374	392	372	384	382	363	344	347	337	329
55-59 lat	326	327	328	336	336	352	379	357	376	369

60-64 lat	184	210	256	274	288	303	303	304	307	309
65-69 lat	175	167	148	153	147	158	181	235	250	276
70 lat i więcej	389	392	397	397	412	414	414	394	394	395

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na dzień 31.XII.2008 – 31.XII.2017 r.

6.2. Ruch migracyjny

Niezmierne istotną rolę, z demograficznego punktu widzenia, pełnią wskaźniki dotyczące salda migracji ludności. Na podstawie zestawienia w tabeli poniżej i na wykresie, w gminie Drzycim w latach 2007 – 2016 trudno jest prognozować wzrost liczby ludności mieszkańców gminy lub ewentualny jej spadek. Z tabeli wynika jednak, że saldo migracji miało wartość ujemną w latach 2007 – 2009, dopiero w roku 2010 wskaźnik przyjął wartość dodatnią, w latach 2013 – 2016 wskaźnik ponownie był ujemny. Najwyższe dodatnie saldo migracji (12) wystąpiło w roku 2011, natomiast najbardziej ujemne w roku 2014 (-47).

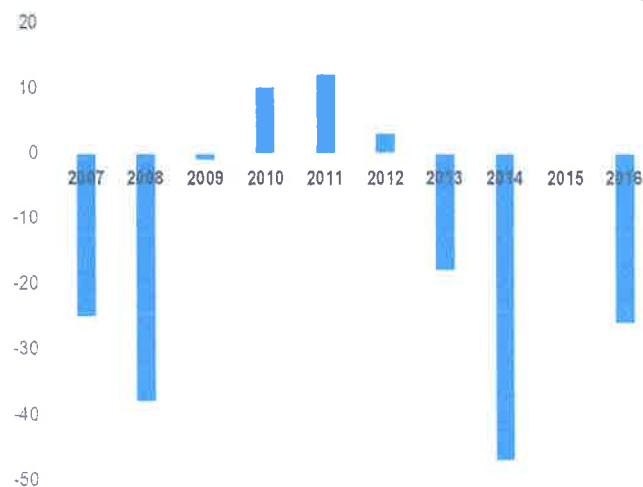
Tabela 19. Ruchy migracyjne w latach 2007 – 2016 w gminie Drzycim.

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Zameldowania	60	46	56	67	64	50	36	33	bd	39
Wymeldowania	85	84	57	57	52	47	54	80	bd	65
Saldo migracji	-25	-38	-1	10	12	3	-18	-47	bd	-26

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na dzień 31.XII.2007 - 31.XII.2016 r.

W ciągu analizowanych 10 lat (2007-2016) na terenie gminy Drzycim dokonano 451 zameldowań i 581 wymeldowań. Saldo migracji w analizowanym okresie było ujemne i wyniosło -130 osób. Średnio rocznie na terenie gminy osiedla się około 45 osób, a opuszcza teren gminy 58 osób.

Wykres 12. Saldo migracji społeczeństwa w latach 2007 – 2016 w gminie Drzycim.

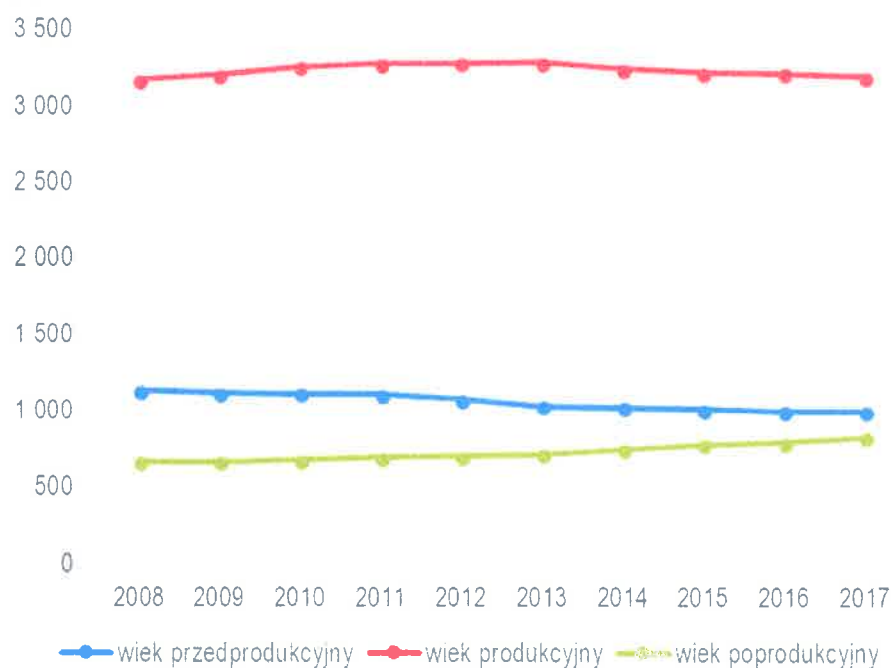

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na dzień 31.XII.2007 – 31.XII.2016 r.

6.3. Struktura wieku i płci

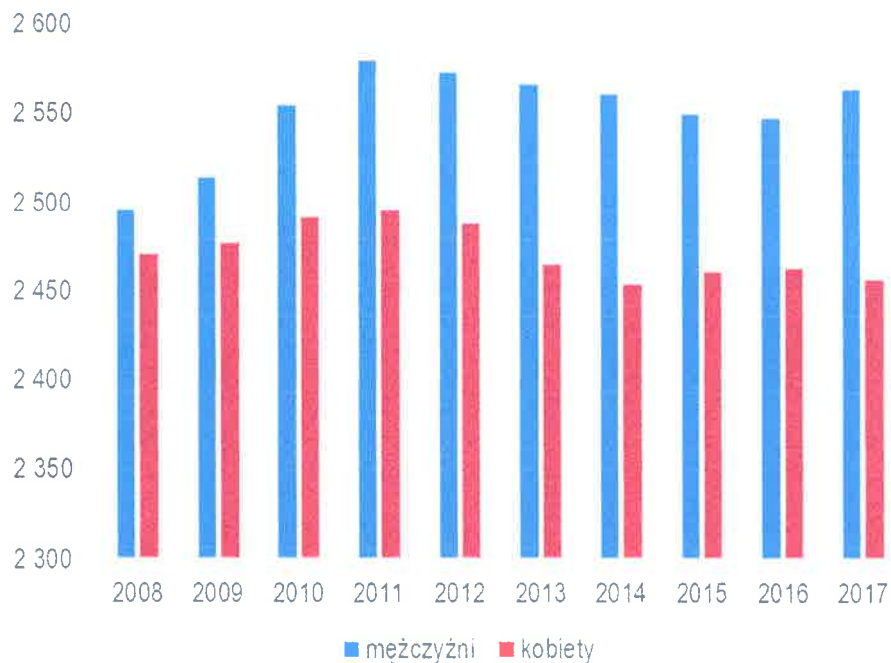
Gminę Drzycim cechuje znaczny udział ludności w wieku produkcyjnym. Udział tej grupy wynosił w 2017 roku aż ponad 63% ogółu mieszkańców. Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła około 20%, zaś w wieku poprodukcyjnym 17%. Są to wielkości, które utrzymują się na zbliżonym poziomie w stosunku do całego województwa kujawsko – pomorskiego i powiatu świeckiego. Niepokojące może być zjawisko spadku liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym.

Wykres 13. Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku w gminie Drzycim w latach 2008 – 2017.

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na dzień 31.XII.2008 – 31.XII.2017 r.

Wykres 14. Struktura płci w gminie Drzycim w latach 2008 – 2017.

Źródło: Opracowano na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.
Stan na dzień 31.XII.2008 – 31.XII.2017 r.

Z analizy powyższego wykresu wywnioskować można, że w analizowanym okresie w latach 2008-2017 liczba mężczyzn przewyższa liczbę kobiet. Największa różnica między tymi wielkościami wystąpiła w roku 2014 i 2017 roku, kiedy liczba mężczyzn przewyższyła liczbę kobiet o 117 osób.

6.4. Rynek pracy

Analiza ostatnich lat wskazuje na zmienną tendencję liczby osób pracujących względem liczby osób w wieku produkcyjnym. Na przestrzeni analizowanych lat 2007 – 2016 nastąpiły niewielkie wahania wskaźnika osób pracujących do osób wieku produkcyjnym, z tendencją wzrostową zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn. Najniższy udział liczby pracujących mężczyzn wśród mężczyzn w wieku produkcyjnym wystąpił w roku 2010 i wyniósł 14,5%, natomiast wśród kobiet wskaźnik ten był najniższy rok później, w 2011 roku, i wynosił 17,2%. Średnio w badanym dziesięcioleciu pracuje ok. 19% zarówno kobiet, jak i mężczyzn w wieku produkcyjnym. Wyłączając rok 2009, liczba pracujących mężczyzn co roku przewyższała liczbę pracujących kobiet.

Tabela 20. Rynek pracy w gminie Drzycim w latach 2007-2016.

RYNEK PRACY										
Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba osób w wieku produkcyjnym (ogółem)	3161	3 171	3 207	3 257	3 278	3 285	3 286	3 247	3 223	3 219

Liczba mężczyzn w wieku produkcyjnym	1675	1 692	1 713	1 759	1 768	1 782	1 786	1 776	1 768	1 759
Liczba kobiet w wieku produkcyjnym	1486	1 479	1 494	1 498	1 510	1 503	1 500	1 471	1 455	1 460
Pracujący mężczyźni	269	379	370	256	311	336	351	349	398	427
Pracujące kobiety	262	271	268	273	266	294	296	306	339	309

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na dzień 31.XII.2007-31.XII.2016.

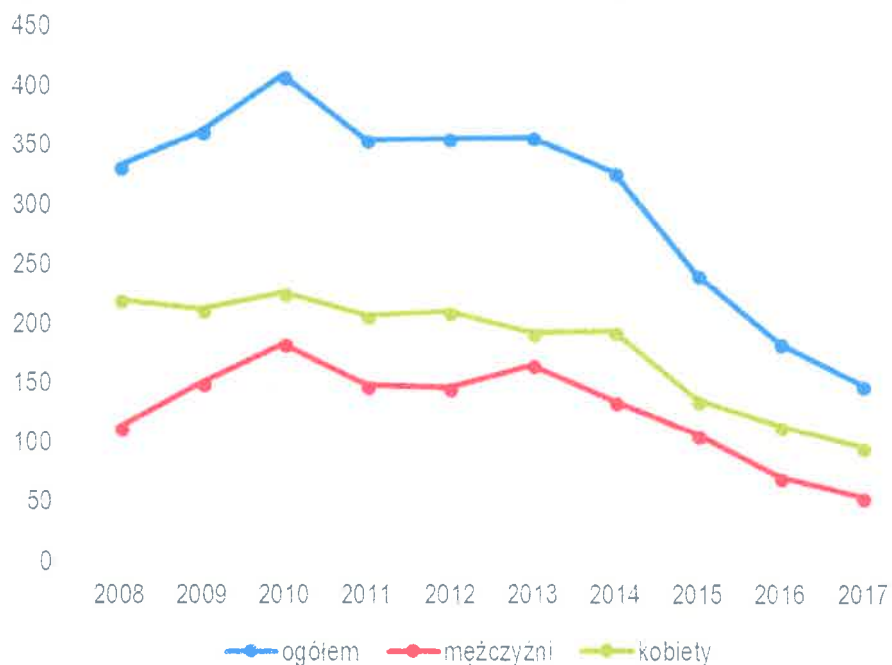
Tabela 21. Bezrobotni zarejestrowani w gminie Drzycim w latach 2008 – 2017.

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ogółem	332	362	409	355	356	357	327	241	183	148
mężczyźni	112	150	183	148	146	165	134	106	70	53
kobiety	220	212	226	207	210	192	193	135	113	95

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na dzień 31.XII.2005-31.XII.2014 r.

W latach 2008 – 2017 liczba osób bezrobotnych w gminie Drzycim wynosiła od 148 (2017 r.) do 409 osób (2010 r.). Większość osób bezrobotnych stanowiły kobiety. W 2010 roku nastąpił gwałtowny wzrost liczby bezrobotnych mieszkańców gminy Drzycim, spowodowany wzrostem bezrobocia wśród mężczyzn. Po 2010 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych ogółem zaczęła spadać, aby w 2017 roku osiągnąć najniższą wartość od 10 lat.

Wykres 15. Bezrobotni zarejestrowani w gminie Drzycim w latach 2008– 2017.

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na dzień 31.XII.2008-31.XII.2017 r.

Liczba bezrobotnych w gminach powiatu świeckiego w roku 2017 przedstawiała się następująco:

Tabela 22. Bezrobotni zarejestrowani powiatu świeckiego w 2017 r.

GMINA	2017 r.		
	ogółem	mężczyźni	kobiety
Bukowiec	156	51	105
Dragacz	229	91	138
Drzycim	148	53	95
Jeżewo	202	79	123
Lniano	106	37	69
Nowe	588	214	374
Osie	126	50	76
Pruszcz	195	78	117
Świecie	803	290	513
Świekatowo	87	37	50
Warlubie	277	85	192

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na dzień 31.XII.2017 r.

Największą liczbę bezrobotnych wśród gmin powiatu świeckiego stanowili bezrobotni gminy miejsko-wiejskiej Świecie. Natomiast najmniejszą grupę stanowili bezrobotni z terenu gminy Świekatowo. W każdej z gmin powiatu świeckiego liczba bezrobotnych kobiet przewyższa liczbę bezrobotnych mężczyzn. Gmina Drzycim pod względem liczby bezrobotnych w powiecie Świeckim zajmuje ósmą pozycję.

6.5. Gospodarka mieszkaniowa

Zasoby mieszkaniowe gminy Drzycim, przedstawione w tabeli poniżej, na przestrzeni badanych lat systematycznie zwiększały się. Największy wzrost liczby mieszkań zaobserwowano w latach 2010-2011, gdzie liczba mieszkań w porównaniu do roku poprzedniego wzrosła o 12. Na jedno mieszkanie w latach 2007 – 2016 przypadały średnio prawie 4 osoby, natomiast powierzchnia użytkowa na 1 osobę wynosiła w roku 2007 – 21,5 m², natomiast w roku ostatnim z azaliowych 2016 – 23,7 m². W sytuacji niewielkiego wzrostu liczby ludności oraz wzrostu liczby dostępnych mieszkań, powierzchnia użytkowa przypadająca na jednego mieszkańca wzrasta.

Tabela 23. Zasoby mieszkaniowe w gminie Drzycim w latach 2007 – 2016.

Rok	Mieszkania	Izby	Powierzchnia użytkowa mieszkań	Ludność ogółem	Liczba osób na 1 mieszkanie	Powierzchnia użytkowa na 1 osobę
	-	-	m ²	osoba	osoba	m ²
2007	1 434	5 657	107 035	4 974	3,47	21,5
2008	1 442	5 702	108 341	4 967	3,44	21,8
2009	1 450	5 745	109 484	4 991	3,44	21,9
2010	1 457	5 886	112 020	5 047	3,46	22,2
2011	1 469	5 959	113 819	5 076	3,46	22,4
2012	1 474	5 983	114 525	5 061	3,43	22,6
2013	1 478	6 003	115 435	5 032	3,40	22,9
2014	1 489	6 062	116 760	5 015	3,37	23,3
2015	1 497	6 102	118 017	5 011	3,35	23,6
2016	1 502	6 129	118 598	5 011	3,34	23,7

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na dzień 31.XII.2007-31.XII.2016 r.

Biorąc pod uwagę strukturę własności zasobów mieszkaniowych widoczny jest spadek zasobów gminnych i zakładów pracy. W badanym okresie 2002 – 2007 nastąpił spadek mieszkań gminnych, spółdzielczych oraz zakładów pracy. Wzrost zasobów mieszkaniowych nastąpił w grupie „zasoby mieszkaniowe osób fizycznych”, największy wzrost wystąpił pomiędzy latami 2002-2003 tj. o 18 mieszkań. Powodem takiego zjawiska jest oprócz nowych zasobów także przejmowanie przez osoby fizyczne zasobów mieszkaniowych od gminy i zakładów pracy. Na takim samym poziomie utrzymywała się liczba mieszkań należących do pozostałych podmiotów.

Według Banku Danych Lokalnych GUS w 2016 r. w gminnych (komunalnych) zasobach mieszkaniowych były już tylko 22 mieszkania o łącznej powierzchni 1003 m² oraz żadnego mieszkania socjalnego.

Tabela 24. Zasoby mieszkaniowe wg form własności.

ZASOBY MIESZKANIOWE						
ROK	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Zasoby gminy (komunalne)						
mieszkania	42	43	43	42	42	41
izby	98	100	100	98	98	96
powierzchnia użytkowa mieszkań	1888	1918	1918	1888	1888	1864
Zasoby spółdzielni mieszkaniowych						
mieszkania	158	142	142	147	147	131
izby	533	473	473	489	489	436

powierzchnia użytkowa mieszkań	7942	7192	7192	7356	7356	6464
Zasoby zakładów pracy						
mieszkania	64	64	64	34	34	34
izby	215	215	215	145	145	145
powierzchnia użytkowa mieszkań	3591	3591	3591	2438	2438	2438
Zasoby osób fizycznych						
mieszkania	1411	1429	1430	1430	1430	1434
izby	5508	5627	5634	5634	5635	5657
powierzchnia użytkowa mieszkań	104069	106344	106498	106498	106531	107035
Zasoby pozostałych podmiotów						
mieszkania	8	8	8	8	8	8
izby	30	30	30	30	30	30
powierzchnia użytkowa mieszkań	557	557	557	557	557	557

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.
Stan na dzień 31.XII.2002-31.XII.2007 r.*

Biorąc pod uwagę parametry istniejących zasobów mieszkaniowych oraz wskaźniki demograficzne należy przyjąć, iż panująca obecnie sytuacja w gminie Drzycim jest korzystna. Z roku na rok zasoby mieszkaniowe powoli powiększają się, przy niewielkim wzroście liczby ludności, co sprawia, że wskaźniki określające zasoby mieszkaniowe ulegają poprawie.

Analizując poniższe zestawienie należy stwierdzić, iż korzystnie przedstawia się wyposażenie mieszkań w instalacje typu: wodociąg, łazienka, centralne ogrzewanie. Przykładowo wyposażenie w wodociąg wynosi 96,3% wszystkich mieszkań w gminie, a więc tylko nieliczne mieszkania nie mają dostępu do wodociągu. Gmina Drzycim wypada korzystniej na tle powiatu świeckiego (tereny wiejskie) pod względem sieci wodociągowej. Wskaźnik dotyczący wyposażenia w wodociąg, łazienkę i centralne ogrzewanie jest niższy niż w powiecie świeckim.

Tabela 25. Zasoby mieszkaniowe w gminie Drzycim wyposażone w instalacje na tle świeckiego w 2016 r.

Mieszkania wyposażone w instalacje:	Powiat świecki	Gmina Drzycim
	(%)	(%)
wodociąg	97,4	96,3
łazienka	90,45	84,6
centralne ogrzewanie	76,4	66,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na dzień 31.XII.2016 r.

6.6. Infrastruktura społeczna

6.6.1. Oświata

Na terenie gminy Drzycim zlokalizowane są następujące placówki oświatowe:

- **Szkoła podstawowa w Drzycimiu** – swym zasięgiem obejmuje wsie: Drzycim, Jastrzębie, Krakówek, Dąbrówka, Gacki, Wery, Rówienica, Gródek, Lubocheń, Bedlenki, Dólsk, Mały Dólsk, Biechówko, Biechowo. Do Szkoły Podstawowej w 2016 r. uczęszczało 337 uczniów w 18 oddziałach. 265 uczniów dojeżdża z okolicznych miejscowości. Zespół zatrudnia 38 pracowników pedagogicznych oraz 16 pracowników administracji i obsługi.

Placówka posiada:

- wielofunkcyjne boisko, 2 sale gimnastyczne,
 - wielozadaniowe boisko "Orlik",
 - pracownię komputerową, pracownię multimedialną,
 - dobrze wyposażone sale lekcyjne,
 - świetlice i stołówkę wydającą ok. 420 posiłków dziennie, ze stołówki korzystają uczniowie szkół z gminy (Gimnazjum w Gródku oraz Szkoła Podstawowa w Sierosławiu).
- **Gimnazjum w Gródku** – składające się z siedmiu oddziałów. Do Gimnazjum w 2016 r. uczęszczało 106 uczniów. Placówka zatrudnia 17 nauczycieli i 6 pracowników administracji.
 - **Niepubliczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Przedszkolnymi w Sierosławiu** – swym zasięgiem obejmuje wsie: Sierosław i Sierosławek.

Tabela 26. Szkoły podstawowe na terenie gminy Drzycim.

Szkoły podstawowe ogółem				
ROK		2014	2015	2016
ogółem	ob.	2	2	2
oddziały w szkołach	-	17,00	19,67	18,00
uczniowie	osoba	342	372	337
absolwenci	osoba	54	44	49

*Zródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.
Stan na dzień 31.XII.2014-31.XII.2016 r.*

Tabela 27. Szkoły gimnazjalne na terenie gminy Drzycim.

Szkoły gimnazjalne ogółem			
ROK	2014	2015	2016

ogółem	ob.	1	1	1
oddziały w szkołach	-	7	7	6
uczniowie	osoba	132	124	106
absolwenci	osoba	39	41	55

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.
Stan na dzień 31.XII.2014-31.XII.2016 r.*

Jak wynika z tabel przedstawionych liczba uczniów w szkołach podstawowych utrzymuje się na podobnym poziomie, natomiast ze względu na likwidację szkół gimnazjalnych liczba uczniów gimnazjów maleje.

W Gminie Drzycim nie ma żłobka ani szkoły ponadgimnazjalnej.

6.6.2. Ochrona zdrowia

Podstawową opiekę zdrowotną na terenie gminy świadczy Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Przychodnia Rodzinna” w Drzycimiu.

6.6.3. Opieka społeczna

Pomoc społeczna w gminie realizowana jest w ramach zadań zleconych (finansowane z budżetu Wojewody) i w ramach zadań własnych (finansowane ze środków gminnych). Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udziela pomocy psychologicznej, prawnej i pedagogicznej osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej. Ośrodek współpracuje z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu, w którym dyżury pełnią psycholog, pedagog oraz prawnik. Najczęstsze przyczyny udzielania pomocy społecznej to: bezrobocie, niepełnosprawność, ubóstwo, bezradność w sprawowaniu opieki i wychowaniu, ochrona macierzyństwa, wielodzietność, długotrwała lub ciężka choroba.

6.6.4. Stan bezpieczeństwa

Gmina obsługiwana jest przez Posterunek Policji w Osiu. Ochrona przeciwpożarowa realizowana jest przez 7 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej (w Biechówku, Dąbrówce, Drzycimiu, Gackach, Gródku, Jastrzębiu i Sierosławiu).

5.6.5. Kultura

Instytucjonalna obsługa kultury na terenie gminy jest stosunkowo słabo rozwinięta. W gminie nie ma domu kultury, za obsługę kulturalną odpowiada - Świetlica Gminna w Drzycimiu.

Stowarzyszenia z terenu gminy

Stowarzyszenia zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym:

1. Towarzystwo Rozwoju Gminy Drzycim;
2. Ochotnicza Straż Pożarna w Biechówku;
3. Ochotnicza Straż Pożarna w Dąbrówce;
4. Ochotnicza Straż Pożarna w Drzycimiu;
5. Ochotnicza Straż Pożarna w Gackach;
6. Ochotnicza Straż Pożarna w Gródku;
7. Ochotnicza Straż Pożarna w Jastrzębiu;
8. Ochotnicza Straż Pożarna w Sierosławiu;
9. Stowarzyszenie Jeździecki Klub Sportowy "Czarna Podkowa - Gródek";
10. Stowarzyszenie Edukacji i Rozwoju Wsi Sierosław "Razem Łatwiej.

Stowarzyszenia zarejestrowane w Starostwie Powiatowym na podstawie ustawy Prawo o stowarzyszeniach:

1. Klub LZS Korona Drzycim;
2. Uczniowski Klub Sportowy "Wda" Gródek;
3. Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy "Maxus";
4. Międzyszkolny Ludowy Uczniowski Klub Sportowy "Olimpia" Drzycim.

Stowarzyszenia zwykle zarejestrowane w Starostwie Powiatowym na podstawie ustawy Prawo o stowarzyszeniach:

1. Biechowskie Stowarzyszenie Społeczne.

Fundacje:

1. Fundacja "Radość Dziecka".

6.7. Działalność gospodarcza

W 2008 r. w gminie zarejestrowanych było 240 podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, natomiast 2017 r. liczba ta wynosiła 309. Spadek liczby podmiotów gospodarczych widoczny jest między latami 2011 – 2012 oraz 2013 – 2014. Największy wzrost liczby podmiotów gospodarczych nastąpił w 2008 r. oraz w 2011 r. (o 20 podmiotów).

Tabela 28. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sektorów własnościowych.

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WG SEKTORÓW WŁASNOŚCIOWYCH											
ROK		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Ogółem											
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	240	248	256	276	275	300	297	302	307	309
Sektor publiczny											
ogółem	jed.gosp.	14	14	15	14	13	13	13	12	12	13
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	jed.gosp.	10	10	11	11	11	10	10	9	9	10
spółki handlowe	jed.gosp.	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Sektor prywatny											
ogółem	jed.gosp.	226	234	241	262	262	287	284	287	292	293
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	jed.gosp.	177	183	184	208	205	231	224	227	232	234
spółki handlowe	jed.gosp.	11	12	12	11	11	11	11	12	13	13
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3
spółdzielnie	jed.gosp.	4	4	4	4	4	4	4	5	6	5
fundacje	jed.gosp.	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0
stowarzyszenia i organizacje społeczne	jed.gosp.	12	14	14	15	16	15	17	17	17	17

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.
Stan na dzień 31.XII.2008-31.XII.2017 r.*

Wg podziału na sekcje PKD wzrost działalności gospodarczej między latami 2009-2017 odnotowano w sekcjach A, C, F, G, H, M, P, Q, R, S i T. Najliczniejsza grupa podmiotów w 2017 r. skupia się w sekcji C – przetwórstwo przemysłowe. W roku 2017 grupa ta liczyła 58 podmiotów gospodarczych.

Spadkiem liczby podmiotów gospodarczych wg PKD na przestrzeni analizowanych lat wyróżniają się sekcje H, I i K.

Tabela 29. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD.

Rok		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ogółem	jed.gosp.	248	256	276	275	300	297	302	307	309
Sekcja A	jed.gosp.	18	18	17	18	20	20	18	18	18
Sekcja B	jed.gosp.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sekcja C	jed.gosp.	28	30	40	42	47	48	59	58	58
Sekcja D	jed.gosp.	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Sekcja E	jed.gosp.	6	6	6	5	5	5	5	4	4

Sekcja F	jed.gosp.	36	42	45	43	46	44	46	51	56
Sekcja G	jed.gosp.	57	52	58	58	67	64	62	58	54
Sekcja H	jed.gosp.	15	12	12	11	11	11	10	14	11
Sekcja I	jed.gosp.	6	5	5	5	6	5	3	3	3
Sekcja J	jed.gosp.	1	1	2	3	4	3	3	2	2
Sekcja K	jed.gosp.	10	9	8	8	7	7	8	6	7
Sekcja L	jed.gosp.	6	6	6	7	7	7	7	7	7
Sekcja M	jed.gosp.	8	9	10	10	12	11	12	12	14
Sekcja N	jed.gosp.	3	3	4	2	5	6	4	3	2
Sekcja O	jed.gosp.	9	9	9	9	9	9	9	9	9
Sekcja P	jed.gosp.	8	9	9	10	11	10	10	11	12
Sekcja Q	jed.gosp.	14	19	19	19	18	17	18	20	20
Sekcja R	jed.gosp.	8	8	8	8	8	11	11	12	13
Sekcja S i T	jed.gosp.	14	17	17	17	17	19	17	19	19
Sekcja U	jed.gosp.	0	0	0	0	0	0	0	0	0

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.
Stan na dzień 31.XII.2008-31.XII.2017 r.*

Oznaczenie sekcji PKD:

- Sekcja A - rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo;
- Sekcja C – przetwórstwo przemysłowe;
- Sekcja D - wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych;
- Sekcja E - dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
- Sekcja F – budownictwo;
- Sekcja G - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle;
- Sekcja H - transport i gospodarka magazynowa;
- Sekcja I - działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznym;
- Sekcja J - Informacja i komunikacja;
- Sekcja K - działalność finansowa i ubezpieczeniowa;
- Sekcja L - działalność związana z obsługą rynku nieruchomości;
- Sekcja M - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna;
- Sekcja N - działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca;
- Sekcja O – administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne;
- Sekcja Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna;

- Sekcja R – działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją;
- Sekcja S i T – pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby;
- Sekcja U - Organizacje i zespoły eksterytorialne.

7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻEŃ BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Na terenie gminy nie występują obiekty, obszar i urządzenia, które mogą powodować potencjalne zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia w myśl przepisów dotyczących ochrony osób i mienia.

Według danych Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Bydgoszczy na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego mogą wystąpić potencjalne zagrożenia:

- pochodzenia naturalnego:
 - powódzie spowodowane wylewami rzek i kanałów oraz wynikiem z wystąpienia nawalnych opadów atmosferycznych i roztopów,
 - obejmujące dużą powierzchnię pożary traw, zarośli i lasów spowodowane czynnikami naturalnymi (np. uderzenie pioruna, samoistna reakcja chemiczna, itp.),
 - zakażenia biologiczne ludzi i zwierząt gospodarskich występujące, jako konsekwencja epidemii i epizootii,
 - wichury, śnieżyce gradobicia,
 - trzęsienia ziemi (pochodzenia naturalnego);
- związane z rozwojem cywilizacyjnym i działalnością człowieka:
 - skażenia toksycznymi środkami przemysłowymi (TSP) emitowanymi do atmosfery, wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleby w wyniku:
 - awarii urządzeń, instalacji przemysłowych i zbiorników w zakładach produkujących, wykorzystujących w procesie produkcji lub magazynujących te środki;
 - wypadków w czasie transportu tych środków drogami kolejowymi i samochodowymi;
 - wielkich pożarów występujących na dużym obszarze lub obejmujące wiele obiektów, a powstałe w wyniku zapłonu lub wybuchu przemysłowych substancji chemicznych, awarii sieci przemysłowych, maszyn i urządzeń, zaprószenia ognia lub podpalenia;
 - katastrofalne powódzie w wyniku awarii obiektów hydrotechnicznych,

- wypadki komunikacyjne mogące mieć charakter katastrof np.: kolejowe, drogowe z udziałem wielu pojazdów, a także lotnicze,
- katastrofy budowlane mogące powstać w wyniku błędów budowlanych, awarii instalacji komunalnych, wad konstrukcyjnych,
- zakłócenia porządku i bezpieczeństwa publicznego spowodowane zamachami terrorystycznymi i inną działalnością zorganizowanych grup przestępczych, masowymi wystąpieniami lub protestami społecznymi na różnym tle,
- związane z występowaniem konfliktów zbrojnych,
- sytuacje kryzysowe będące skutkami wtórnymi katastrof np.: głód, epidemie, klęska ekologiczna.

Na terenie gminy Drzycim do najważniejszych zagrożeń, mających wpływ na życie człowieka należą (zgodnie z Aktualizacją Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Drzycim):

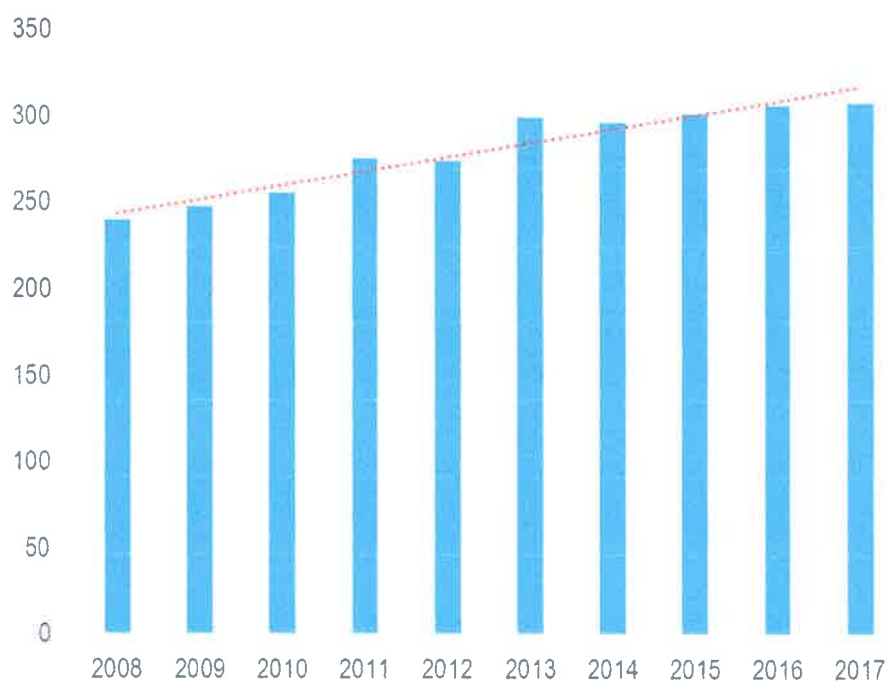
- zagrożenia powietrza atmosferycznego;
 - emisja zanieczyszczeń z domowych instalacji grzewczych (ogrzewanie oparte o węgiel i drewno),
 - spalanie energetyczne węgla kamiennego,
 - emisja ze źródeł komunikacyjnych stanowi rosnące zagrożenie zwłaszcza wzdłuż drogi wojewódzkiej),
- zagrożenia hałasem;
 - przebieg drogi wojewódzkiej nr 239,
 - hałas pochodzący od instalacji i urządzeń technologicznych,
- oddziaływanie pól elektromagnetycznych;
 - stacje telefonii komórkowej,
 - transformatory,
 - linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia,
- chemikalia w środowisku, poważne awarie przemysłowe, klęski żywiołowe;
 - transport kolejowy i drogowy materiałów niebezpiecznych np. przewóz paliw płynnych cysternami,
 - transport gazu,
 - niewłaściwe postępowanie z materiałami niebezpiecznymi.

8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

8.1. Analiza ekonomiczna

Rozwój przestrzenny gminy Drzycim koncentruje się w największych miejscowościach gminy, do których należą: Drzycim, Gródek, Jastrzębie, Sierosław. Na terenie gminy rozwija się działalność usługowa, w tym usług publicznych oraz działalność produkcyjna (miejscowości: Drzycim, Jastrzębie, Krakówek). Analiza zmieniającej się liczby podmiotów gospodarczych w latach 2008 - 2017 wskazuje, że ich ilość była zróżnicowana, lecz linia trendu wykazuje tendencję wzrostową. Systematyczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych zaobserwowano w latach 2008-2011. W roku 2012 i 2014 zaobserwowano spadek liczby podmiotów gospodarczych.

Wykres 16. Podmioty gospodarki narodowej ogółem zarejestrowane w rejestrze REGON w latach 2008-2017.

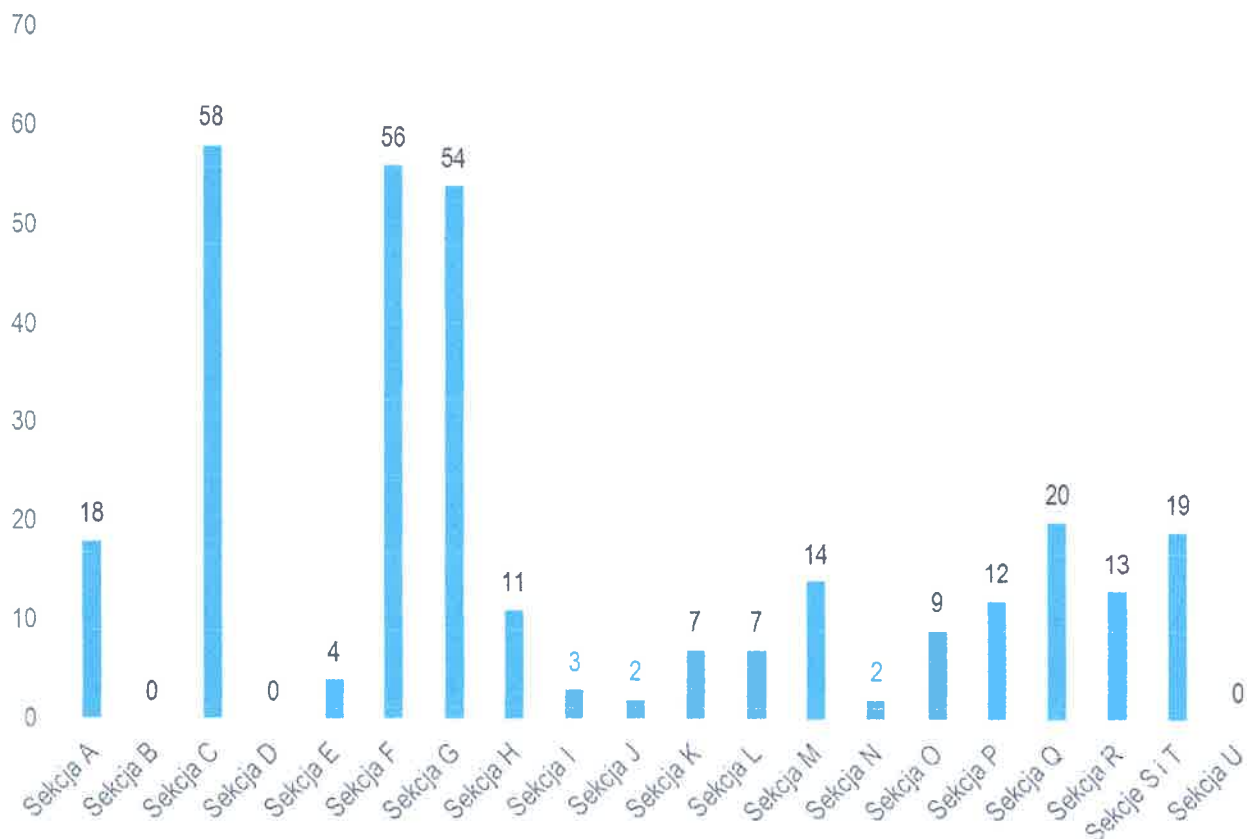

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Z wyznaczonej na powyższym wykresie prognozowanej linii trendu można przypuszczać, że w przyszłości liczba podmiotów gospodarki narodowej będzie wzrastać i tym samym można spodziewać się wzrastającej liczby obiektów usługowych.

W 2017 r. najwięcej podmiotów na terenie Drzycimia należało do sekcji: C – przetwórstwo przemysłowe (58 podmiotów), F – budownictwo (56 podmiotów), G – handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (54 podmioty).

Wykres 17. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON w 2017 r. z podziałem na sekcje.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Tabela 30. Podmioty gospodarki narodowej z podziałem na poszczególne sekcje PKD w latach 2009-2014.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
sekcja A	18	20	20	18	18	18
sekcja B	0	0	0	0	0	0
sekcja C	42	47	48	59	58	58
sekcja D	0	0	0	0	0	0
sekcja E	5	5	5	5	4	4
sekcja F	43	46	44	46	51	56
sekcja G	58	67	64	62	58	54

sekcja H	11	11	11	10	14	11
sekcja I	5	6	5	3	3	3
sekcja J	3	4	3	3	2	2
sekcja K	8	7	7	8	6	7
sekcja L	7	7	7	7	7	7
sekcja M	10	12	11	12	12	14
sekcja N	2	5	6	4	3	2
sekcja O	9	9	9	9	9	9
sekcja P	10	11	10	10	11	12
sekcja Q	19	18	17	18	20	20
sekcja R	8	8	11	11	12	13
sekcja S i T	17	17	19	17	19	19
sekcja U	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Rozwój lokalny - finansowanie

W procesie strategicznego zarządzania gminą finanse odgrywają podstawową rolę. Możliwości finansowe gminy w ścisłym powiązaniu z jakością zarządzania stanowią podstawę do wyznaczenia strategicznych celów jej rozwoju, rozumianego jako proces kształtowania zmian w kierunku jak najbardziej pożądanym, akceptowanym społecznie i ekonomicznie, zgodnie z wymogami racjonalnego gospodarowania przestrzenią.

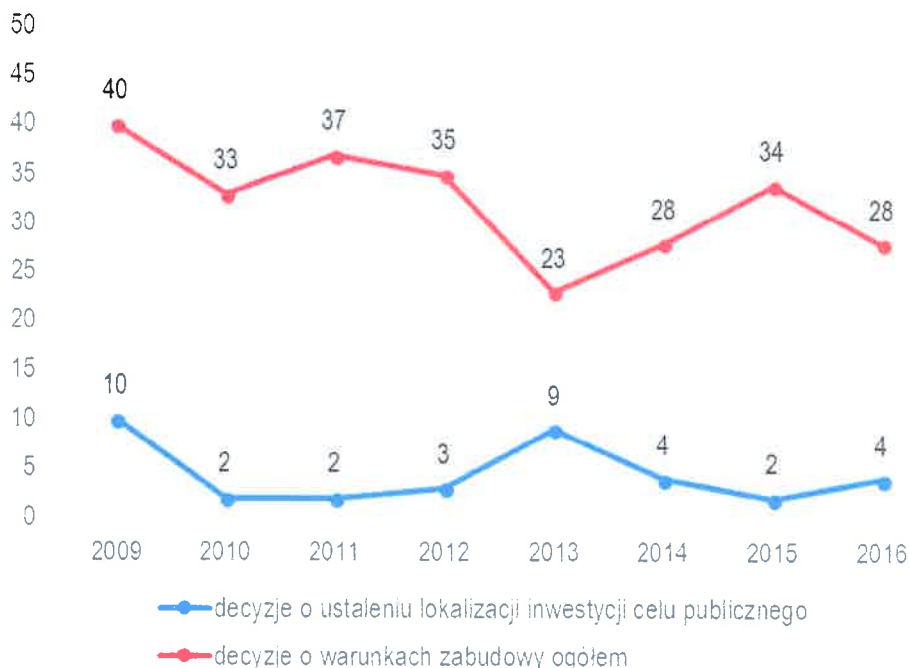
Między rozwojem lokalnym a finansami gminy występują wzajemne powiązania i uwarunkowania. Gmina bowiem ponosi najpierw wydatki, w określonych działach, aby mógł dokonać się rozwój społeczno-gospodarczy.

Gospodarowanie przestrzenią

Szczególnie istotną rolę w rozwoju gminy odgrywa polityka przestrzenna. Na szczeblu gminnym instrumentem, dzięki któremu możliwe jest efektywne wykorzystanie przestrzeni i zarządzanie nią, są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. W Gminie Drzycim aktualnie obowiązują dwa miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Dodatkowym narzędziem planistycznym wykorzystywanym w procesie zarządzania przestrzenią w gminie są decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Na poniższym wykresie przedstawiono zmieniającą się liczbę wydawanych decyzji o warunkach zabudowy i o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w latach 2009-2016.

Wykres 18. Ilość wydanych decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w latach 2009-2016.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Największą ilość decyzji o warunkach zabudowy wydano w 2009 roku – 40 sztuk, a najmniejszą w 2013 roku – 23 sztuki. Ilość wydanych decyzji w analizowanych latach była bardzo zróżnicowana. W latach 2009-2016 wydano łącznie 36 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. W wyznaczonej na obu wykresach linii trendu można zaobserwować wahania ilości wydawanych decyzji o warunkach zabudowy, jak i o ustaleniu lokalizacji celu publicznego. Można prognozować, że w najbliższych latach wskazane wartości będą utrzymywały się na podobnym poziomie, bądź też będą rosły, biorąc pod uwagę ciągle wzrastające potrzeby i wymagania społeczeństwa w zakresie usług i infrastruktury.

W przypadku Gminy Drzycim, gdzie obowiązuje zaledwie dwa miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, rolę wydawanych decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego należy ocenić pozytywnie. Nie zagrażając znacząco ładowi przestrzennemu, decyzje te służą polepszaniu warunków prowadzenia działalności gospodarczej (zwiększeniu poziomu infrastruktury technicznej) i wpływają pozytywnie na rozwój lokalny i regionalny w gminie.

8.2. Analiza środowiskowa

Środowisko przyrodnicze ma istotny wpływ na rozwój gminy Drzycim i jej zagospodarowanie przestrzenne.

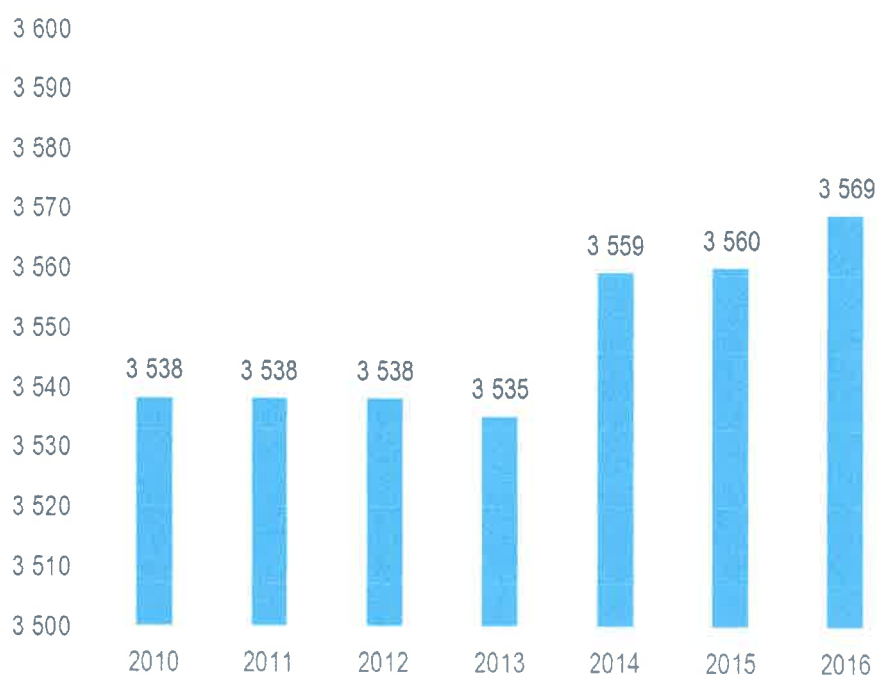
Elementami przyrodniczymi ograniczającymi lokalizację nowej zabudowy są:

- tereny leśne;
- grunty orne klas I-III;
- formy ochrony przyrody.

Grunty rolne i leśne

Użytki rolne w 2014 r. zajmowały 6 342 ha, co stawia je na pierwszym miejscu w strukturze użytkowania gruntów w gminie. Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione zajmowały 3 709 ha i stanowiły ok 34% powierzchni wszystkich gruntów. Pozostałe grunty zajmują 790 ha, czyli 7% całkowitej powierzchni gminy. Powierzchnia ogólna lasów na terenie gminy przeważnie wzrastała na przełomie analizowanych lat.

Wykres 19. Powierzchnia lasów na terenie gminy Drzycim w latach 2010-2016 w ha.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.